

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TURİZM İŞLETMECİLİĞİ ANABİLİM DALI
TURİZM İŞLETMECİLİĞİ BİLİM DALI

SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM KAPSAMINDA
TARİHİ SİLLE KÖYÜNÜN SOSYAL VE PSİKOLOJİK
TAŞIMA KAPASİTESİNİN ANALİZİ

İDRİS DİNÇ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
DOÇ. DR. YASİN BİLİM

KONYA-2022

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TURİZM İŞLETMECİLİĞİ ANABİLİM DALI
TURİZM İŞLETMECİLİĞİ BİLİM DALI

SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM KAPSAMINDA
TARİHİ SİLLE KÖYÜNÜN SOSYAL VE PSİKOLOJİK
TAŞIMA KAPASİTESİNİN ANALİZİ

İDRİS DİNÇ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
DOÇ. DR. YASİN BİLİM

KONYA-2022

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	İdris DİNÇ		
	Numarası	17811201043		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı Turizm İşletmeciliği Bilim Dalı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	x	
		Doktora		
Tezin Adı	Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Tarihi Sille Köyünün Sosyal ve Psikolojik Taşıma Kapasitesinin Analizi			

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

İDRİS DİNÇ

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü

ÖZET

Öğrencinin	Adı Soyadı	İDRİS DİNÇ		
	Numarası	17811201043		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı Turizm İşletmeciliği Bilim Dalı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	x	
		Doktora		
Tezin Adı	Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Tarihi Sille Köyünün Sosyal ve Psikolojik Taşıma Kapasitesinin Analizi			

Geçmişten günümüze değin tarihe ışık tutan ve gelecek kuşakların da yolunu bilgi birikimi ile aydınlatacak bir özellik taşıyan tarihi 5000 yıl önceye dayanan, üzerinden birçok medeniyetin izlerini barındırdığı gerek inanç gerekse sosyokültürel olarak bir bilinç barındıran Tarihi Sille Köyü'nün geçmişten geleceğe bu tarihi birikimin sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi adına gelen ziyaretçilerin ve köy halkının durum, tutumlarına yönelik olarak sosyal ve psikolojik taşıma kapasitesine yönelik algıların belirlenebilmesi için turistik bir destinasyon olan Tarihi Sille Köyü'nün antik dönemden günümüze kadar geçen süre zarfında sahip olduğu tarihi, doğal, inanç ve tarihi kaynakların sonraki nesillere aktarılabilmesi için sürdürülebilir turizm açısından değerlendirmesi yapılarak sorunlara karşılık verilerek önerilerde bulunulmuştur.

Sürdürülebilirlik çerçevesinde sosyal ve psikolojik taşıma kapasitesinin belirlenebilmesi, gelen ziyaretçilerin yöre halkına, yöre halkının ise gelen ziyaretçiler ile karşılıklı gelişen durum ve tutumları hem destinasyonun gelecek kuşaklara aktarılması hem de yöre halkı ile gelen ziyaretçilerin sosyal ve psikolojik algılarına yönelik olarak sorular geliştirilerek taşıma kapasitesi ölçülmeye çalışılmıştır. Çalışmada elde edilen veriler anket yöntemiyle tespit edilmeye çalışılmış, özellikle Sille Köyü'ne gelen ziyaretçilerden elde edilen veriler ışığında yöreye gelen insan profillerinin ve algılarının oransal olarak tespiti yapılmış, yüzdeler analizler eşliğinde yöre halkının ziyaretçilere yönelik olarak sosyal taşıma kapasitesi ile psikolojik taşıma kapasitesi algılarının aşılmadığını göstermiştir.

Çalışma üç ana başlıktan oluşmaktadır. Birinci bölümde sürdürülebilirlik kavramına açıklık getirilmiş, ikinci bölümde ise turistik destinasyon kavramı, taşıma kapasitesi ve Tarihi Sille Köyü hakkında yazında bulunulmuştur. Üçüncü bölümde ise Tarihi Sille Köyü alan araştırması sosyal ve psikolojik taşıma kapasitesi çerçevesinde yöntem ve bulgularının analizleri yapılarak sonuçlandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Taşıma kapasitesi, Sille Köyü, Sosyal taşıma kapasitesi, Psikolojik taşıma kapasitesi, Turistik destinasyon.

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü

ABSTRACT

Author' s	Name and Surname	İdris DİNÇ		
	Student Number	17811201043		
	Department	Department of Tourism Management		
	Study Programe	Master's Degree (M.A.)	x	
		Doctoral Degree (Ph.D.)		
Title of the Thesis/Dissertation	Social And Psychological Carrying Capacity Analysis of Sille Historical Village Within The Scope Of Sustainable Tourism			

Historical Sille Village, which has a history dating back to 5000 years ago and has the traces of many civilizations, which has a feature that keeps history from the past to the present and illuminates the path of future generations with its knowledge, is the reason why the sustainability of this historical accumulation from the past to the future, which has a belief and socio-cultural awareness. In order to determine the perceptions of the social and psychological carrying capacity of the visitors and the village people in order to ensure that the historical, natural, belief and historical resources of the Historical Sille Village, which is a touristic destination, from the ancient period to the present, can be transferred to the next generations. It has been evaluated in terms of sustainable tourism and suggestions have been made by responding to the problems.

It has been tried to measure the carrying capacity by developing questions about determining the social and psychological carrying capacity within the framework of sustainability, the situation and attitudes of the visitors to the local people, and the mutually developing situation and attitudes of the local people with the visitors, transferring the destination to future generations, and the social and psychological perceptions of the local people and the visitors. The data obtained in the study were tried to be determined by the survey method, in the light of the data obtained especially from the visitors coming to Sille Village, the profiles and perceptions of the people coming to the region were determined proportionally demonstrated that it was not exceeded. The study consists of three main titles. In the first part, the concept of sustainability was clarified, in the second part, the concept of touristic destination, carrying capacity and the historical Sille Village were written about. In the third part, the historical Sille Village field research was concluded by analyzing its methods and findings within the framework of social and psychological carrying capacity.

Keywords: Sustainability, Carrying capacity, Sille Village, Social carrying capacity, Psychological carrying capacity, Touristic destination.

İÇİNDEKİLER

YÜKSEK LİSANS TEZ KABUL FORMU	i
BİLİMSEL ETİK SAYFASI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar LİSTESİ.....	vi
KISALTMALAR DİZİNİ.....	vii
ÖNSÖZ	viii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM TURİZMİN ETKİLERİ ve SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ

1. Turizmin Gelişim Süreci	8
1.1. Türkiye Turizminin Ortaya Çıkışı ve Gelişimi.....	10
1.2. Turizmin Etkileri.....	15
1.2.1. Ekonomik Etkiler	16
1.2.2. Sosyo-Kültürel Etkiler	17
1.2.3. Çevresel Etkiler.....	19
1.3. Sürdürülebilir Turizm Kavramı	21
1.3.1. 18 yy. Sürdürülebilirlik Kavramının Ortaya Çıkışı ve Gelişimi	23
1.3.2. 20 yy. Sürdürülebilirlik Kavramının Gelişimi.....	24
1.3.3. 21 yy. Sürdürülebilirlik Kavramının Gelişimi.....	25
1.3.3.1. Brutland Raporu 1987 (Ortak Geleceğimiz).....	25
1.3.3.2. Rio Konferansı 1992	26
1.3.3.3. Habitat II İstanbul Deklarasyonu 1996	26
1.3.3.4. Rio 5 Forumu 1997	27
1.3.3.5. Dünya Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi.....	27
1.3.3.6. Rio 20 Konferansı 2012	27
1.4. Sürdürülebilirliğin Boyutları.....	27
1.4.1. Çevresel Sürdürülebilirlik.....	27
1.4.2. Ekonomik Sürdürülebilirlik.....	30
1.4.3. Sosyal Sürdürülebilirlik	31
1.5. Sürdürülebilir Turizmin Amaçları	32
1.6. Sürdürülebilir Turizmin İlkeleri.....	34
1.7. Sürdürülebilir Turizmin Önemi	34
1.8. Türkiye’de Sürdürülebilir Turizm ve 2023 Turizm Strateji Planında Sürdürülebilirlik.....	35

İKİNCİ BÖLÜM TAŞIMA KAPASİTESİ

2.1. Taşıma Kapasitesi Kavramı	37
2.2. Taşıma Kapasitesi Türleri	40
2.2.1. Fiziksel Taşıma Kapasitesi.....	40
2.2.2. Sosyal (Toplumsal) Taşıma Kapasitesi.....	41
2.2.3. Psikolojik Taşıma Kapasitesi	44
2.2.4. Ekonomik Taşıma Kapasitesi.....	45
2.2.5. Ekolojik (Çevresel) Taşıma Kapasitesi.....	45

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM TURİSTİK DESTİNASYON – SİLLE KÖYÜ

3.1. Turistik Destinasyon	47
3.2. Turistik Destinasyon Çeşitleri	48
3.3. Turistik Destinasyon Özellikleri	49
3.4. Tarihi Sille Köyü	50
3.4.1. Hristiyan Kimliği	52
3.4.2. Müslüman Kimliği	54
3.4.3. Sille Köyünün Coğrafi Yapısı.....	55
3.4.4. Sille Köyünün Yeryüzü Şekilleri	55
3.4.5. Sille Köyünün İklim ve Bitki Örtüsü	55
3.4.4. Sille Köyünün Nüfusu.....	55
3.4.4. Sille Köyünde Sosyal- Kültürel ve Ekonomik Yaşam	56

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM ARAŞTIRMA YÖNTEMİ – TARİHİ SİLLE KÖYÜ ALAN ARAŞTIRMASI

4.1. Araştırma Konusu	59
4.2. Evren ve Örneklem	59
4.3. Veri Toplama Yöntemi	59
4.4. Verilerin Analizi	60
4.5. Bulgu ve Yorumlar	60
4.5.1. Katılımcılarla İlgili Demografik Veriler	60
4.5.2. Katılımcıların Sille Köyünü Tekrar Ziyaret Etme Tekrarları- Seçme Nedenleri- Hangi Kaynaklardan Bilgi Sahibi Oldukları.....	63
4.5.3. Sille Köyü ile İlgili Katılımcılara Dönük Sosyal- Psikolojik Durum ve Tutumlar.....	65
Sonuç.....	71
Öneriler	73
Kaynakça.....	74
Ekler	90

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo1: 2003-2017 yılları Turizm Gelirleri, Ziyaretçi sayıları ve Ortalama Harcamaları.....	14
Tablo2: Turizmin Ekonomik Etkileri.....	17
Tablo3: Destinasyon Çeşitleri.....	48
Tablo4: Turistik Destinasyon Özellikleri.....	50
Tablo5: Sille Köyü Sosyo-Ekonomik Gelişimi	56
Tablo6: Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı	61
Tablo7: Katılımcıların Aylık Gelirlerine Göre Dağılımı	62
Tablo8: Katılımcıların Sille Köyü Ziyaret Tekrarları	63
Tablo9: Tarihi Sille Köyünü Ziyaretçi Olarak Seçme Nedenleriniz	64
Tablo10: Tarihi Sille Köyü ile İlgili Hangi Kaynaklardan Bilgi Sahibi Olduğu.....	65
Tablo11: Ziyaretçilere Yönelik Sosyal Durumların Ölçümü.....	68
Tablo12: Ziyaretçilere Yönelik Sosyal- Psikolojik Durum ve Tutumların Ölçümü.....	70

KISALTMALAR LİSTESİ

AB.	Avrupa Birliği
BM.	Birleşmiş Milletler
DPT.	Devlet Planlama Teşkilatı
IUCN.	Dünya Doğa ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği
KTB.	Kültür ve Turizm Bakanlığı
M.Ö.	Milattan Önce
TDK	Türk Dil Kurumu
UNCHE.	Birleşmiş Milletler İnsan ve Çevre Konferansı
UNESCP.	Sürdürülebilir Turizm Kaynak Yönetimi Ulusal Semineri
UNESCO.	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı
UNEP.	Birleşmiş Milletler Çevre Programı
WCED.	Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu
WCS	Dünya Koruma Stratejisi
WTO.	Dünya Turizm Örgütü
WWF.	Dünya Vahşi Yaşam Fonu

ÖNSÖZ

Geçmişten geleceğe ışık olan Tarihi Sille Köyü antik dönemden günümüz modern döneme kadar cazibesini hiç yitirmeden devam etmiş, kendisinde canlı bir hayat var olan çevresine etki eden sosyal, kültürel, ekonomik ve dini konularda farklı disiplinlerde alanlar açan, cazibesi ve bakırlığı insanı kendi üzerinde araştırmaya iten tarihi birikimleri ile bahsi geçen yerin korunması ve devamlılığı adına çalışmamda bana yol gösteren, desteğini esirgemeyen sabırla öncülük eden kıymetli danışman hocam Doç. Dr. Yasin Bilim'e ve diğer üniversite bölüm hocalarıma teşekkür ederim. Beni manen destekleyen Sevgili Eşime ve Kıymetli Aileme teşekkürü borç bilirim.

Çalışmamda elde ettiğim verilerde bana destek veren ve değerli vakitlerini bana ayıran Sille Köyü ziyaretçilerine, esnafına ve halkına desteklerinden dolayı teşekkür ederim.

İDRİS DİNÇ

GİRİŞ

Turizmin doğuşundan itibaren çeşitli yollarla gelişmiş ve zamanla kitlesel bir gelişme seyri göstererek birçok alan ve sektörle dolaylı veya dolaysız temas halinde olarak sürdürülebilirliğini devam ettirmiştir. Fakat turizmde mevcut pazarlama hareketlerinin kısıtlı kalması çeşitli pazarlama stratejilerine yerini bırakarak hem ulusal hem de uluslararası alanda turizmde kıt olan kaynakların kullanılmasına yönelik olarak verimli bir işleyiş gösterememesi bu sektördeki kısıtlılıkların sorgulanmaya başlandığını ortaya çıkarmıştır. Geçmiş turist profiline elde olanla yetinmediği farklı olanakların peşinde olduğunu ve bununla beraber turizm sektörünün gelişimine yönelik olarak alternatif yolların aranması gerekliliği ortaya koyularak bu durumun sürdürülebilirliği konusuna vurgu yapılmıştır (Altanlar vd., 2011:17). Turizm endüstrisini destekleyen ve harekete geçiren dönemin sanayi devrimini ve çeşitli yenilikleri gerçekleştiren Avrupa’da gelişen ekonomik ve sosyal faaliyetler neticesinde refah seviyeleri, insanların merak duyguları, oluşan boş zaman, teknoloji ile beraber birçok imkana erişim kolaylığı artarak bu sektörün hızlı gelişme ve büyümesine neden olmuştur. Gelişmekte olan ülkeler için ekonomilerini düzeltici etki yapması, ülke vatandaşlarına turistik faaliyetlerinde kolaylık sağlaması gerek sosyal gerekse ekonomik anlamda gerçekleşen bu durumlardan dolayı ülkeler için turizm sektörü vazgeçilmez özellik göstermektedir. Turizm sektörü varlık nedenini insan ve çevre üzerine kurgulaması nedeniyle uzun dönemde verim elde etmek adına çeşitli stratejik yatırımlar ile sürdürülebilirliğini gelecek nesillere daha yeni ve güncel bir çıktı sağlayacağı anlatılırken olmadığı takdirde ise elde olan kaynakların gelecek kuşaklara yarar sağlamayacağı, sürdürülebilir olmayacağı belirtilmektedir (Johnson, 2002:264). İnsanların ve diğer canlıların ortak yaşam alanı olan dünya sahip olduğu sınırlı kaynakların hızla büyüyen dünya nüfusun hızlı ve dengesiz artışı nedeniyle kıt olan kaynakların kullanımı da bir o kadar artış göstermiştir. Gelecek kuşakların bu kaynakları kullanması adına 20. yy’nin son çeyreğinde sürdürülebilirlik kavramı yoğun bir şekilde gündeme gelmiştir. Kendi kendine yetebilme, olanı korumak için gelecek kuşaklara aktarılmasıyla gerçekleşen süreçte sürdürülebilirlik kavramını birçok sektör adına büyüme ve gelişim anlamında lokomotif oluşturması planlanmaktadır.

Bu kavramın turizm endüstrisine uyarlanışında özellikle insan ve çevre ile paydaş olmada sahip olunan tarihi, kültürel, sosyal vb. kaynakların gelecekte kullanılacaklar için bir kaynak oluşturma bu kavramın ana temasını barındırmaktadır. Açıklaması yapılacak olan yazında ‘Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Tarihi Sille Köyünün Sosyal ve Psikolojik Taşıma Kapasitesinin Analizi’ konusu olan sürdürülebilirlik kavramına açıklık getirilip bir turizm destinasyonu olan ‘Tarihi Sille Köyü’nün’ hem sosyal hem de psikolojik taşıma kapasitesine yönelik olarak gelen ziyaretçi ile yerel halk arasındaki davranış, tutum, insan algıları ve çevre duyarlılıkları ve turistik varış noktasında yaşayan yerel halkın, turistik gelişmelere karşı sosyal ve psikolojik tutumları irdelenerek analizler gerçekleştirilecektir (Çavuş, 2002:58).

Araştırmanın Amacı, Tarihi Sille Köyü’nün var olan turistik potansiyel kaynaklarının sürdürülebilirliği açısından ele alarak gelen ziyaretçilerin Sille Köyü’nün sosyal, psikolojik taşıma kapasitesinin sonuçlarının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Sille Köyü tarihi, kültürel ve inancaşsal objeleri ile gerek kendi içinde gerekse farklı kültürlerle etkileşimde bulunması geçmişten günümüze sosyalleşme sürecinin devam ettiğini göstermektedir. Bu süreçte yörenin sosyal ve psikolojik boyutları ile incelenmesi henüz küçük çapta ve bakir bir destinasyon olan Sille Köyünün gelişimi için itici bir unsur olacaktır. Bu doğrultuda gelen ziyaretçilerin yörede ki sosyal ve psikolojik taşıma kapasitesinin araştırılıp bulgular eşliğinde gelecek kuşaklara bilgi birikiminin aktarılması düşünülmüştür. Yörenin turizm ile yeni tanışıyor olması, şehirlerin aksine sosyal olguların bu gibi yörelerde kolay olarak değerlendiriliyor oluşu nedeniyle tercih sebebi olmuştur. Aynı zamanda ziyaretçi yerel halk ilişkilerden doğan tutum ve algıların ne olduğuna dair görünen unsurların aksine görünmeyen unsurlarında ortaya çıkarılması adına bu çalışma ortaya koyulmuştur. Bu amaca yönelik olarak aşağıdaki sorulara cevap aranması beklenmektedir.

- Gelen ziyaretçilerin yöre halkı tutum ve davranışlarını nasıl algılamaktadır?
- Yöre halkının ziyaretçilere bakış açıları ne yönde olmaktadır?
- Yörenin sosyal ve psikolojik taşıma kapasitesi algısı ziyaretçileri nasıl etkilemektedir?
- Sosyal ve psikolojik taşıma kapasite analizinin yörenin sürdürülebilirliği açısından nasıl bir yarar sağlar?

Araştırmanın sonucunda Tarihi Sille Köyü'nün gelişiminin yanında sürdürülebilirliği adına da katkı yapması planlanmaktadır. Hem bağlı bulunulan kurum ve kuruluşu veri sağlaması hem de konunun gelecek çalışmalar içinde kaynak oluşturması adına önem arz etmektedir.

Araştırma Konusu ve Problemi, turizmin sürdürülebilirliği konusunda turistik taşıma kapasitesi vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Özellikle turistik destinasyonların taşıma kapasitelerinin içinde bulunduğu konum itibariyle uygunluğu konusunda taşıma kapasitesi ile sürdürülebilir turizm arasında bir ilinti vardır. Sille Köyü'nün sezon içerisinde ki turizm hareketi gelen ziyaretçilerin sosyal ve psikolojik görüşlerine yer verilerek çeşitli turistik gelişme ve tutumların ortaya çıkarılması hedeflenmektedir. Burada kitlesel birikme yaşayan tarihi ve kültürel varış noktalarına örneklik oluşturması bakımından önem arz etmektedir. Açıklaması yapılacak olan yazında çeşitli problem sorularıyla konunun daha da iyi anlaşılmasına yönelik örnek sorularla desteklenecektir.

- Sille Köyüne gelen ziyaretçiler yerel halka sosyal ve psikolojik anlamda katkısı nedir?
- Sille Köyü halkının gelen ziyaretçilere sosyal ve psikolojik bakış açıları nasıldır?
- Sille Köyüne gelen ziyaretçiler alışverişte bulunduğu yöre halkı ile sosyal ve psikolojik ilişkileri nasıldır?

Bu maddelerin doğru bir şekilde yorumlanması ve çözümlenmesi ile Sille Köyü turistik destinasyonun taşıma kapasitesi anlamında daha iyi yorumlanmasını sağlayacaktır.

Kuramsal Çerçeve ve Konuyla İlgili Araştırmalar, sürdürülebilirlik kavramının turizm sektörü ile olan ilişkisinin turistik varış noktalarının gelecek kuşaklara bırakılması adına turistlerin gözünde nasıl algılandıkları, gelen ziyaretçilerin tavırları ve tutumlarına yönelik sosyal ve psikolojik taşıma kapasitelerinin belirlenebilmesi adına önemlidir. Sürdürülebilirlik kavramı hakkında literatürden alıntılar yapılarak konuya açıklık getirilmiştir. Sürdürülebilirlik kavramı, kendi kendine yetebilme ve kendi sisteminin yükünü kaldırabilme yeteneği olarak adlandırılmaktadır. Kendi sistemini koruyabilme ve olanın olduğu gibi devam ettirebilme kapasitesi olarak değerlendirilmektedir. O zaman denilmektedir ki bu kavram neyin içine girerse o kavrama mukavemet kazandırır, düzenli işleyiş kazandırır, olanın tekrarı sağlanabilir ve geri dönüşüme kazanılabilir şeklinde tanımlanmaktadır (Holmberg vd., 1992:12) (Salomone, 2014:1924).

Sürdürülebilir turizm hem ulusal hem de uluslararası turizm endüstrisinin turistlerin ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte içinde bulunan mevcut durumlardan beslenerek gelecek hakkında çevresel, ekonomik ve sosyal alanlarda öngörülerde bulunarak daha iyi bir geleceğin tanımı yapılmaktadır (www.sdt.unwto.org, 2018).

Taşıma kapasitesi kavramı ilk kez 1960'lı yıllarda gündeme gelmiş ve üzerinde çalışmalara başlanmıştır. Bu kavramın doğuşuyla ziyaretçi yönetim modellerinin alt yapısı oluşmuştur. Belli bir alanın dayanabileceği sınırların belirlenmesi ve kullanıcı sayılarının hesaplanması yaklaşımına dayalı bir eğilimde ortaya çıktığı görülmektedir. Özellikle turizm destinasyonlarında ziyaret edilen bölgeler ile turist profiline taşıma kapasitesi düzeylerini etkileme gücüne sahiptir (Avcıkurt, 2003:58; Kaya,1997:57).

Taşıma kapasitesi hakkında çalışmalara bakıldığında ilk olarak çevresel boyutu incelenmiştir. Turizmin çevreye yapmış olduğu etkilerin araştırılması adına ilerleyen yıllarda bu çalışmaya ek olarak yeni taşıma türleri ortaya çıkmıştır (İnam,

2009:34). Bu da turizmin çok boyutlu oluşu nedeniyle birbirinden farklı taşıma kapasiteleri ortaya çıkmıştır.

Turizm sektörü insan, çevre dengesi içerisinde kendine has doğal kaynakların kullanımını konusunda bir dengenin gözetilmesi ve bu kaynakların sürdürülebilirliği, gelecek nesillere aktarılması bu amacın gerçekleştirilmesinde taşıma kapasitesi önem arz etmektedir (Demir ve Çevirgen, 2006:163).

Gelen ziyaretçileri karşılayan yöre halkının hoşgörü seviyesinin sınırı olarak tanımlanmaktadır. Belirli sınırın geçilmemesi ziyaretçilerin rahatlığı ve sosyal hayatında herhangi olumsuzluk yaşamaması bununda sürdürülebilir olması önem arz etmektedir (Kahraman ve Türkay, 2006:88).

Avrupa toplumlarında sürdürülebilirliğin anlaşımı sosyal ve ekonomik felaketlerden korunmak olduğu anlaşılmaktadır. Sürdürülebilirliğin üç sacayağının olduğu bunların çevresel, ekonomik, sosyal sürdürülebilirlik olduğu belirtilmektedir (Vehkamaki, 2005:35).

Turizm endüstrisi varlık nedenini çevre ve insan etkileşimi üzerine kurgulayarak bu endüstrinin sürdürülebilir turizmde uzun dönemli stratejik yatırımlar ile anlam kazanacağından bahsetmektedir. Olmadığı takdirde ise elde olan kaynakların gelecek nesillere aktarılamayacağı ve onlar için bir yarar sağlamayacağını belirtmektedir (Johnson, 2002:264).

Sosyal taşıma kapasitesini bir turistik destinasyonda yaşayan yöre halkının turistik gelişimlere ve değişimlere karşı tutumları ile ilgili olduğunu belirtmiştir (Çavuş, 2002:58).

Psikolojik taşıma kapasitesi bir turizm destinasyonun çekiciliğinin devamının sağlanabilmesi adına turistlerin bulunduğu yeri hoşgörü ile karşılama seviyeleridir (Saveriades, 2000:152).

Turistik destinasyonların taşıma kapasitelerini çevresel, sosyal, psikolojik ve fiziksel olmak üzere sıralamıştır. Çalışmaya konu olan sosyal ve psikolojik taşıma kapasiteleri ile yöre halkının gelen ziyaretçilere karşı tavır ve tutumlarının tespiti aynı zamanda gelen ziyaretçilerin yöre ve halkı hakkında çeşitli görüşlerinin alınması

ve ortaya yeni bir çalışma çıkarılması planıyla sosyal taşıma kapasite tanımı olarak çeşitli tanımlar geliştirilmiştir (Kaya, 1997:58).

Sosyal taşıma kapasitesi türüne bakıldığı zaman, üzerinde durulmayan kavramlar arasında sosyal ve psikolojik boyutlar yapılan turizm faaliyeti içinde başarıya ulaşılamamasında ilk etkenler arasında yer almaktadır. Bu kavramlar çok değişkenli bir özellik göstermesinden dolayı taşıma kapasitesinin belirlenebilmesinde güçlükler yaşanmaktadır (Kahraman, 2006:132).

Araştırmanın Önemi, dünya üzerinde gerçekleşen üretim ve tüketim olayı karşılıklı arz talebe dayalı bir şekilde gerçekleşmesi bu anlayışın yanında sınırlı olan doğal kaynakların ve geçmiş tarihten miras olarak gelen kaynakların bizden önce olduğu gibi bizden sonraya miras kalabilmesi adına 18. Yy Sanayi Devrimi ile hamsesi yapılan sürdürülebilirlik kavramı hız kazanarak literatürde ve çalışmalarda yer almış diğer sektörlerle sentez halde iş birliği içinde gelişme göstermiştir. Önem kazanan sürdürülebilirlik kavramının işi insan olan turizm sektörüyle sıkı ilişkilerde bulunması ve öneminin anlaşılması 21.Yy'ın son çeyreğinde görülmektedir. Elde olan kaynakların aşınma ve tahribatlarının yanında gelen ziyaretçilerin ve yöre halklarının tutum ve algılarının çeşitli nedenlerden dolayı farklılık göstermesi, turistik destinasyonların taşıma kapasite sorunları, ziyarete gelenlerin yöre halklarıyla ilişkisel ve algısal problemleri, ziyaretçi kabul eden yöre halklarının ziyaretçilere karşı tavır ve tutumları şeklinde problemlerle karşılaşmaktadır. Bu da gösteriyor ki turizm anlamında gerçekleşen olumlu faaliyetlerin yanında bunun gibi olumsuz durumlarla da karşılaşmaktadır. Turizm faaliyeti sırasında yerel halk ile gelen ziyaretçinin karşılıklı etkileşim halinde olması sonucunda sosyal davranış ve tutumlarında değişiklikler meydana getirebilmektedir. Bunun sonucunda gelen ziyaretçi profilinin farklı olması tam tersi yöre halklarının sabit kalması nedeniyle karşılıklı olumsuz durumları beraberinde getirerek sosyal ve psikolojik anlamda etkilenmesine yol açmaktadır. Problemlerin çözümünde sürdürülebilirlik kapsamında fiziksel, çevresel, ekonomik taşıma kapasiteleri çalışma konularının aksine sosyal ve psikolojik taşıma kapasitesi konusu daha az çalışılmıştır. Bu nedenle literatürde eksikliği doldurabilir bir nitelikte olup, sille köyü vb. küçük destinasyonların turizm gelişimlerini yönlendirmede ve politika geliştirmede önemi vardır. Bu konu yerel

halk değil de gelen ziyaretçileri üzerinde yapılması tüketici gözüyle destinasyonun durumunu daha iyi ortaya koyacaktır. Daha çok yerli halk çalışması varken bu konularda turist algısı kısmı çok fazla çalışılmamıştır. Özellikle politika yapıcılar için kaynak olabilir, yerel yöneticilerin bu gibi destinasyonların turizm gelişimi ile ilgili stratejilere yönlendirebilir.

Araştırma Yöntemi, bölge içerisinde var olan turistik kaynakların turizm açısından sürdürülebilirliği konusunda yörenin taşıma kapasitesine yönelik olarak gelen ziyaretçilerin tavır ve tutumlarının tespitinin yapılması için gelen ziyaretçilerin algıları ne yönde olduğunun belirlenebilmesi sosyal ve psikolojik taşıma kapasite analizlerinin yapılması ve buna yönelik öneriler geliştirilmesi planlanmaktadır. Buna göre ziyaretçilerin tavır, tutum ve davranışlarının tespiti adına yöre ve yöre halkı ile alakalı olarak sosyal ve psikolojik anlamda sorular yöneltilmiş bunlara cevap aranmıştır. Yöneltilen diğer sorular olarak yörenin taşıyabileceği sosyal ve psikolojik taşıma kapasitesi ziyaretçilere sunulan hizmet kalite algıları, turizmde sürdürülebilirlik algısının gelen ziyaretçiler açısından değerlendirilmesi ve sürdürülebilir turizm anlamında olumlu ve olumsuz durumların tespitinin hedeflenerek ziyaretçilerin halk ile arasında ki sosyal farklılıklar ve psikolojik algı ve tutum farklılıklarının belirlenmesi adına anket, mülakat ve gözlem metotları kullanılabilir.

Evren ve Örneklem, çalışma Konya İli Selçuklu İlçesine bağlı mahallesi olan Sille Köyü örnek olay yeri olarak seçilmiştir. Seçilme amacı olarak Sille Köyünün tarihi geçmişine dayanarak bu yerleşkenin sürdürülebilir turizm çerçevesinde sosyal ve psikolojik olarak inceleyerek sosyal ve psikolojik taşıma kapasite analizlerinin yapılmasını sağlamaktır. Her geçen yıl Türkiye'ye gelen turist sayısının yanında Konya iline tarihi ve kültürel ziyaret için gelen turist sayısının artış göstermesi yerli ve yabancı ziyaretçiler için bir çekim noktası olması bu gibi yörelerin geleceği için incelemeye ve araştırılmaya muhtaç olmasından dolayı örnek olay seçilmiştir. Araştırma evrenini gelen ziyaretçiler ile yöre halkı oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları, tarihi Sille Köyü, geçmiş yıllardan itibaren biriken tarih ve kültür öğeleriyle korunmaya muhtaç bir haldedir. İçinde yaşayan yöre halkının ve gelen ziyaretçilerin sosyal, kültürel, dinsel ve psikolojik tavır ve tutumların ortaya çıkarılması bunların yanında yörenin sürdürülebilir turizm anlamında gelişimine yönelik olarak gerekli literatür kaynaklarına başvurularak gerekli veri kaynakları elde edilmeye çalışılmıştır. Sille Köyü ile ilgili olarak ziyaretçiler ile görüşülmüş yerel halk ile arasındaki ilişkiler sosyal ve psikolojik olarak yerinde incelemeye, araştırılmaya konu olan yöre halkının gelen ziyaretçilere karşı tavır ve tutumlarının ölçülmesinde sosyal ve psikolojik olarak geliştirilen sorularla Sille Köyüne gelen ziyaretçilerin yöre turizminin sürdürülebilir gelişimine nasıl ve hangi yönde katkı yaptığının anlaşılması sosyal ve psikolojik olarak turizmden nasıl etkilendiğinin ortaya çıkarılması için 5'li Likert Ölçeğinde anket hazırlanmış olup veriler elde edilmeye çalışılmıştır.

Verilerin Analizi, çalışmada veriler, çalışmaya konu olan ve yöreye gelen ziyaretçilerden rastgele seçilenlere hazırlanan anket çalışmaları ile sorulara cevap aranacaktır. İrdelenecek olan konuların sosyal ve psikolojik taşıma kapasitesine ilişkin sorulara net cevaplar alınması adına bu yönetime başvurulmuştur. Bir örneklem grubunda değerlerin dağılımında ortaya atılan soruların analizinde SPSS (Statistical Program For Social Sciences) istatistik paket programından yararlanılmıştır.

1. BÖLÜM

TURİZMİN ETKİLERİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ

Turizm, İnsanların bir yerden bire giderken orayı sürekli hale getirmeden yapacağı faaliyetleri kazanç elde etmemek koşulu ile gerek yurt içi gerekse yurt dışına çıkmak ve bu durumdan doğan (Demir, 1995:17) eğlenmek, yeni yerler keşfetmek, dinlenmek amacıyla yapılan her şeydir (<https://sozluk.gov.tr/TDK>, 2020).

1. Turizmin Gelişim Süreci

Turizm olayı M.Ö. 4000 yılında Sümerlerin tekerleği, yazıyı bulmaları döneminde başladığı söylenebilir. Tapınak ve piramitleri ile birçok gezginin de ziyaret ettiği günümüzde ki Mısır da yer alan Giza Piramitleri M.Ö. 3000 yıllarında inşa edilmiş olması turistik faaliyetlerin o dönemde de var olduğunu göstermiştir. Günümüzde gidilen yol güzergahlarında inşa edilmiş dinlenme tesislerinin ilklerinden olan dönemin Babil Krallığı ve Eski Mısır da gezginler için konaklama, yeme içme ve güvenlik ihtiyaçlarının karşılandığı evler ve bahçeler inşa edilmiştir. Antik dönemde komşu bölgelere gerçekleştirilen ziyaretler turizm faaliyetleri olarak değerlendirilmiştir (Barutçugil, 1984:28).

Dönemin Roma ve Yunan şehirlerinde gerçekleştirilen Olimpiyat Müsabakalarında gelecek olan ziyaretçilerin konaklamaları turizm faaliyetlerine öncülük etmiştir (Bayer, 1992:48).

Milattan Sonra büyük dinler arasında olan İslamiyet ve Hristiyanlık geniş coğrafyalara yayılmış ve kutsal mekân ve inanç bakımından önemli yerlere çeşitli şekillerde yapılan seyahatler turizm olayı olarak değerlendirilmiştir (Acuner, 2006:14)

Sanayi devriminin gerçekleşmesi ile beraber buharlı makine teknolojilerindeki gelişmeler çeşitli kara, demir ve deniz yolları araçlarının gelişmesi turizm olayının ve turistik gezilerin artmasında önemli rol oynamıştır. 19. Yüz yılın ikinci çeyreğine gelindiği zaman ilk kitlesel ve organize turizm faaliyetleri olarak THOMAS COOK'un trenle 570 kişiyi İngiltere'nin Letter- Loughborough şehirleri arasında taşıyarak gerçekleştirmiştir (Bayer, 1992:52).

Ayrıca ilk deniz seyahatini de İngiltere'den Amerika Birleşik Devletleri'ne buharlı bir gemi ile Atlantik'i geçerek faaliyetini gerçekleştirmiştir. 20. Yüz yılın ilk çeyreğinde ve ikinci çeyreğinde gerçekleşen iki dünya savaşıyla dünya da savaşa katılan ülkeler adına yıkım gerçekleşmiştir. I. Dünya savaşından hemen sonra ki birinci çeyrekte modern turizmin başlangıcı kabul edilmiştir (Evliyaoğlu, 1994:35).

1.1. Türkiye Turizminin Ortaya Çıkışı ve Gelişimi

Turizm sektörü kendi içinde bölümlere ayrılarak çeşitli sektörlerle de iç içe olan ve diğerlerini etkileme gücü olma yapısı göstermektedir. Turizm politikası oluşturulurken bu amaçlara ulaşılması adına nereden ve hangi yollardan gidileceğine dair ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel kazançlarını arttırmak için buna uygun bir maliyet planlaması yaparak verimliliği en yükseğe çıkarmak ve maliyeti en aza indirme hassasiyetinin gözetilmesi için yapılan planlı çalışmalardır. Türkiye turizmi iki dönemden oluşması adına bu şekilde incelendiğinde 1960 öncesi plansız dönem ve sonrası planlı dönem diye iki döneme ayrılır. Zamanla son yıllarda daha kullanışlı politikalarla ülke istihdamını, refah düzeyini, istikrarlı bir kalkınmada etki oluşturmak adına çeşitli politikalar ile gelişmişlik farklarını en aza indirmek ve önemli politikalar geliştirilerek daha yenilikçi kazanımlarla yol alınmaktadır (Alaeddinoğlu, 2006:47).

Türkiye’de turizm anlamında gelişimler planlı dönemde gözle görülür derecede gözlenmekte ve izlenmektedir. Ancak plansız dönemde de çeşitli açılımlar getirilmiştir. Bunlar;

- Seyyahin Cemiyetinin kurulması
- Türkiye Turing ve Otomobil Kurumunun kurulması
- 1925’de kurulan ve daha sonra adı “Türk Hava Yolları İşletme İdaresi” olan “Teyyare Cemiyeti’nin” kuruluşu (www.turing.org.tr, 2021).
- 1934’te Dış Ticaret Dairesine bağlı olarak ilk kez İktisat Bakanlığının onayıyla Türk Ofisinin kurulması
- 1937’de İktisat Bakanlığı bünyesinde Turizm Müdürlüğünün kurulması
- 1938’de Türk Ofise bağlı Turizm Masası kurulmuştur
- 1939’da Ticaret Bakanlığı bünyesinde Turizm Dairesinin kurulması
- 1940’lı yıllarda Turizm Dairesi adını değiştirerek Matbuat Umum Müdürlüğüne dönüştürülmesi

➤ 1943'de ise bu müdürlüğün Basın Yayın Genel Müdürlüğü'ne bağlanması

➤ Plansız dönemde Turizm çerçevesinde 1950 tarihli 5647 sayılı müesseseleri teşvik kanunu ilk yasal düzenleme sayılır (www.tursab.org.tr, 2021).

➤ 1953 tarihinde 6086 sayılı "Turizm Endüstrisini Teşvik Kanunu" 22 Mayıs 1953'te yürürlüğe girmiştir (resmigazete.gov.tr, 2019).

Planlı döneme geçildiğinde Turizm sektöründe göze çarpan değişimler olmuştur. Bunlar;

➤ Turizm Bakanlığı ve Turizm Bankasının kurulması

➤ Birinci Beş yıllık kalkınma planı 1963-1967 yılları arasında uygulamaya başlanmıştır

➤ Turizm Tesislerinde Nitelik Yönetmeliğine belgelendirme sistemi 1965'te getirilmiştir

➤ Kredilendirmelerin Bakanlar Kurulu ile yapılması

➤ 1972'de başlatılan program üzerine ev pansiyonculuğu geliştirmek için kredilendirme yapma

➤ 1973 yılında turizmde tanıtımın yolunu açma ve materyal basımı için malzemelerin tedariki için ithalatın kolaylaştırılması adına getirilen yasal düzenlemeler.

➤ 1982'de 2634 sayılı Turizm Teşvik Kanununun çıkarılması

➤ 1982'de "Kültür ve Turizm Bakanlığı" kurulmuştur.

➤ İlk olarak uygulamaya konulan Turizm sektöründe beş yıllık kalkınma planları ortaya çıkmış ve uygulanmaya devam etmektedir.

Son yıllarda ise Kültür ve Turizm Bakanlığının yurt içinde ve yurt dışında yaptığı tanıtım faaliyetleri neticesinde ülke tanıtımında yol alınmıştır. Bunun yanında alternatif olanakların geliştirilmesi adına çeşitli turizm türleri ortaya çıkmıştır.

Türkiye Cumhuriyet planlı dönemde turizmde çeşitli açılımlar getirmiştir. Plansız dönemden planlı döneme geçilerek turizm sektöründe daha da kurumsal kimliğe bürünmesi yolunda çaba sarf edilmiştir. Günümüz 2000’li yıllara gelindiği zaman hem AB’ye girişte tam müzakere sürecinde bunların yanında bu sürecin takibini kolaylaştırmak adına AB Bakanlığı kurulmuş süreç Türkiye Kültür ve Turizm Bakanlığı ile bu bakanlıkla iş birliği ve koordinasyonu şeklinde gerçekleşmiştir. Türkiye’de turizm 2005 yılından başlamak üzere 2007 yılına gelindiğinde Turizm Master Planı ile başlayan süreçle gelişen temelleri 2007’de atılan ve 2013’de uygulama safhasına başlanan 2023 Turizm Stratejisi ile Türkiye Turizmi artık yeni vizyon ve misyonuna kavuşarak küresel rekabet ortamında hem ülkeye gelen turist sayısında hem de elde edilen gelir bakımından ilk sıralara doğru yol alınmaktadır (www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr, 2013).

Türkiye’de turizm sektörü imalat sanayisinden sonra döviz girdisi açısından önemli bir konumdadır (Çınar ve Hepaktan, 2010:142). Turizmde istihdama doğrudan etki bakımından toplam istihdam içindeki pay 1993 yılında %3,56 olarak hesaplanmıştır. 2001 yılında ise %5,10 oranını bulmuş. 2010 yılında %6,70’e yükselmiştir.

1993 yılında Turizmin Endüstrisi’nin dolaylı istihdamdaki payı yüzde %8,90 sırasıyla 2001’de %12,76 2010’da %19,81 oranında artan seviyelerde gelişme kaydedilmiştir. Bunlarla beraber endüstrinin toplam istihdam içindeki payına bakılacak olursa yüzde %12,46’dan %26,51’e yükselmiştir (Yanardağ ve Avcı, 2012: 44). Sayısal verilere bakıldığı zaman gerçekleştirilen politika ve stratejiler ile meyvelerini vermeye başlamıştır.

1963 yılında planlı dönemin ilk adımı olan bu tarihle beraber turizmde ilk beş yıllık kalkınma planı hazırlanmıştır. Kalkınma planlarında amaç, ülke içerisinde ki sosyal, kültürel, siyasal ve ekonomik durumların göz önüne alınarak bu nedenlerle ulaşılmak istenen hedefler doğrultusunda en uygun biçimde belirli kademelerce yönetişimin sağlanmasına fırsat tanımak adına yapılan belli sürecinde gerekli olduğu bir durumdur (Kutlu, 2004:178).

Bu planlarda, turizm sektörünün ulaşmak istediği hedeflerin belirlenmesi bu hedeflere hangi araçlar ile ulaşılabileceği hangi zamanda yapılacağı ve kimlerin sorumlu olduğunu gösteren bir düzenlemeler bütünüdür (Olalı, 1990:25). Devlet Planlama Teşkilatının kurulduğu yıldan itibaren 1962-2013 yılları arasında beşer yıllık dokuz adet kalkınma planları hazırlanmış çeşitli yollarla çözülemeyen sorunların çözülmesine olanak tanınmıştır. Türkiye’de çeşitli sektörler ele alınarak programlar oluşturulmuştur (Olalı ve Timur, 1988:83). Özellikle son yıllarda sekizinci ve dokuzuncu beş yıllık kalkınma planlarında ülke tanıtımına ağırlık verilmiştir. Bu durumu desteklemek adına ‘Turizm İhtisas Komisyonları’ kurularak çalışmaların daha ayrıntılı bir şekilde yapılmasına olanak tanımıştır.

Türkiye 2023 Turizm Stratejisi; dokuzuncu beş yıllık (2007-2013) kalkınma planı içerisinde turizm sektöründe 2017 yılından başlanarak Cumhuriyetin kuruluşunun 100. Yılı olan 2023 yılına kadar 63 milyon turisti yakalama, turizm gelirleri olarak 86 milyar dolar elde etme, bireysel harcama olarak 1.350 dolara çıkarılması beklenmektedir. Ancak hükümetin hedeflerini revize yoluna gitmesiyle 50 milyon turist ve 50 milyar \$ turizm gelirin e ulaşılması amaçlanmaktadır. Bu süreç esnasında üretim, uygulama ve yönetim süreçlerinde yol haritası çizilmeye çalışılmıştır. 2023 Turizm Stratejisi; uzun süreli, Turizm Stratejisi Eylem Planı ise kısa süreli yılları kapsamaktadır. Plansız dönemin aksine rastgele oluşun ortadan kaldırılmasına yönelik olarak stratejik planlamalar ile sektörde amaçlanan politikalarla kısa ve uzun vadede çalışma yapmayı teşvik etmiştir. Bu stratejiyle kamu ve özel sektör iş birliği çerçevesinde yönetim ve uygulamalara yönelik olarak üretim süreçlerinde yol haritası oluşturulması amacı taşımaktadır. Belgede geçen kısa vadede eylem planı, uzun vadede strateji olarak kitle turizmi, kıyı turizmi çeşitli alternatif turizm türleri (sağlık, kış, termal, dağ, yayla, eko turizm) şeklinde belirlenen bu çalışmada aynı zamanda turizm türlerinin yetkin ve rasyonel anlamda kullanılmadığı tespiti yapılarak karşıt tepki geliştirmek amaçlanmıştır (www.ktbyatirimisletmeler.gov, 2020).

21. Yy. ile beraber küresel anlamda ve yerel bazda sektör her geçen gün hem gelir hem de turist hareketi anlamında artış göstermektedir. Son yıllarda Türkiye’de gelir ve turist hareketliliğinde artışlar yaşandığı görülmektedir. Tablo birde

gösterildiği üzere 2003 yılından itibaren 2019 yılı da dahil artışın süreklilik kazandığı görülmektedir.

Tablo 1: 2003-2019 Turizm Gelirleri, Ziyaretçi Sayıları ve Ortalama Harcama

YILLAR	TURİZM GELİRİ (1000\$)	ZİYARETÇİ SAYISI (milyon)	ORTALAMA HARCAMA (\$)
2003	13 854 866	16 302 053	850
2004	17 076 606	20 262 640	843
2005	20 322 112	24 124 501	842
2006	18 593 951	23 148 669	803
2007	20 942 500	27 214 988	770
2008	25 415 067	30 979 979	820
2009	25 064 482	32 006 149	783
2010	24 930 997	33 027 943	755
2011	28 115 692	36 151 328	778
2012	29 007 003	36 463 921	795
2013	32 310 424	39 226 226	824
2014	34 305 904	41 415 070	828
2015	31 464 777	41 617 530	756
2016	22 107 440	31 365 330	705
2017	26 283 656	38 620 346	681
2018	29 512 926	35 571 419	647
2019	34 520 332	40 719 786	666

Kaynak: (www.tursab.org.tr, 2021).

2023 Turizm stratejisinde uzun vadede ki temel amaç Türkiye turizmini dört mevsim hale getirmek, alternatif turizm türlerini arttırmak ve desteklemek, turizmin sürdürülebilir hale getirerek devamlılığını sağlamak ve gelecekte ki insanların yaşam

standartlarında kaliteyi arttırmaktır. Ayrıca çeşitli ulusal ve uluslararası kurum, kuruluş ile iş birliği ve koordinasyon sağlamak üzere ilişkiler geliştirmek amaçlanmaktadır. Özellikle Türkiye pazarında etkin rol üstlenen AB pazarı ile daha sıkı ilişkiler geliştirilmek için 1980 yılından itibaren hem Türkiye'nin AB'ye giriş süreci hem de AB'ye giriş sürecinde turizm anlamında karşılıklı geliştirilen ilişkiler neticesinde örgütlenme çabaları meyvelerini vermeye başlamıştır (Sarıçay, 2006:15). Türkiye'nin küresel rekabet ortamında dünya turizm pazarında rekabetçi politikalar geliştirme çabası içinde olması AB'nin turizm politikalarını yakından takip etmektedir. AB nazarında bu pazar turistik manada hizmet kalitesinin artması ve çeşitlenmesinin Türkiye açısından talep oluşturması adına önem arz etmektedir (Emekli, 2005:103).

1.2. Turizmin Etkileri

Bir destinasyonda çoğunlukla etkilenenler o yerde yaşayan kesim olduğunu söylemek ve bunun yanında etki edenin tespitinin yapılması etki edilenin ise olumsuz durumunu en aza indirmek adına çeşitli çalışmalar yapılmaktadır (Yılmaz, 2017:28). Turizmde sürdürülebilirlik anlayışının hâkim olması turizm faaliyetlerinin sonucunda gelişen sosyal, ekonomik, kültürel ve çevresel anlamda aralarında ilinti kurulduğunda ortaya çıkan olumsuzlukların giderilmesi önem arz eder. Sürdürülebilirliğin turizm destinasyonlarında etkisinin önemli olduğu, gelen ziyaretçilerin turizm faaliyetlerine katıldığı gibi o destinasyonda yaşayan halkında buna dahil edilmesi sonucunda olumsuz durum ve tutumlara karşı birliktelik içinde olma, turizmin gelişimini sürdürülebilir kılmak, olumlu yönlerini arttırmak olumsuz yönlerini en aza indirmek turizmin etki ettiği kompleks bir yapıdır (Çetin, 2009:18).

Türkiye de turizm faaliyetleri planlı ve plansız dönemde yapılırken bacasız sanayi denilmesinin arkasında ekonomik bir beklentide yatmaktadır. Zamanla gelinen noktada turizm faaliyetlerinin ekonomik temellerinin yanında sosyal, kültürel, çevresel durumlarında göz önüne alınması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bir turizm destinasyonunda sadece ekonomik değil gelinen destinasyonda yaşayan halk, doğal oluşumlar ve arkasında ki geçmiş ile birlikte değerlendirilmelidir. Plansız dönemden planlı döneme (1960) geçişte yapılan çalışmalar ekonomik temeller

üzerine gerçekleşmiş ve büyüme odaklı strateji ve disiplinler geliştirilmiştir (Krannich, vd., 1989:195). 1970'li yıllarda ise bir önceki döneme ek olarak sosyal ve kültürel etkiler üzerinde çalışmalar devam ederken, (Bryden, 1973:71) 1980'li yıllara gelindiğinde çevresel etkilerinde bu konuya dahil edilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır (Butler, 1980:6). Son yıllara gelindiğinde bunların yanında turizmin sürdürülebilirliği konusu gündeme gelmiştir. Turizmin etkileri olarak sosyal, ekonomik ve çevresel anlamda üçe ayrılmaktadır (Jurowski vd., 1997:8). Bu konunun üçe ayrılması olumlu ve olumsuz yönlerinin de düşünülerek turizmin gelişimine yönelik açıklamalar yapılmıştır (Pizam, 1978:10).

1.2.1. Ekonomik Etkileri

Turizmin ekonomik etkileri konusunu ilk defa 1910 yılında gündeme taşıyan kişi Herman Von Schullar olmuştur. Ona göre turizm faaliyetini, insanların bulunduğu yöreden gelmesi ve geçici süre ile ortaya çıkan hareketlerin ekonomik anlamda tümü olarak ifade etmiştir. Edmun Picard'a göre ise turizmi gelen turistlerin ekonomik anlamda ülkeye döviz girdisi sağlaması bakımından önemine dikkat çekmiştir (Maviş vd., 2002:81-82).

Turizm faaliyeti Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde ekonomik sorunlarına çare oluşturması, dış ödemeler dengesini dengeye getirmesi, döviz gelirleri artışı ile beraber istihdam alanları açması (Çımat ve Bahar, 2003:3) bu faaliyetin olumlu etkilerini ortaya koymuştur. Turizm faaliyetlerinin ülke ekonomilerine gelir etkisi oluşturması bir yandan da maliyet yükünü de beraberinde getirmektedir (Altınok ve Çetinkaya, 2003:256). Turizmde faaliyet alanının kısıtlı olması anlamında mevsimselliğin getirdiği düşük istihdam, ülke parasının diğer paralar karşısında değer kaybetmesi, enflasyonist etkilere müdahale gücünün olamaması, yabancı sermaye hareketinin yatay yönde hareket etmesi beraberinde olumsuz durumlarında meydana gelebileceği gözden kaçırılmamalıdır (İşçi, 2019:67). Yoğun sezonda ki turizm faaliyeti kullanılan veya sağlanan istihdam oranında olumlu etkiler oluştururken, düşük sezonda iş gücünün azalması ve istihdam oranının azalması ile sonuçlanmaktadır. Bu da turizmin mevsimsellik nedeninin ekonomik anlamdaki ortaya çıkardığı sonuçtur (İçöz ve Kozak, 2002:92).

Turizm faaliyeti içinde barındırdığı çeşitli şekillerde ki alternatif olanakları ile içinde bulunulan destinasyonda ki yöre halkına istihdam oluşturma etkisi ile (Holzner, 2011:13) turistik destinasyonun yatırımlara açık hale gelmesi (Akış ve Roney, 2018:84) bölge turizminin canlanmasına ve ekonomilerinin gelişmesine olumlu etki etmektedir (Bajonic ve Lo, 2016:209).

Turizmin ülke ekonomisine yaptığı olumlu ve olumsuz etkilerini açıklamak gerekirse;

Tablo 2: Turizmin Ekonomik Etkileri

Turizmin Olumlu Etkileri	Turizmin Olumsuz Etkileri
<ul style="list-style-type: none"> - Ekonomik yapıda gelişme etkisi - Döviz girdisi, doğrudan yatırım etkisi - İstihdam artışı etkisi - Yeni yatırımların artışı etkisi - Gelir artışı etkisi - Alt ve üst yapı yatırımları etkisi 	<ul style="list-style-type: none"> - Sezonluk olma etkisi - Artan enflasyon etkisi - Aşırı bağımlılık etkisi - İthalat eğiminde artış etkisi - Uzun vadede çıktı etkisi - Pahalılaşma etkisi

Kaynak: (Yavuz, 2010:53).

1.2.2. Sosyo- Kültürel Etkileri

Turizm faaliyetlerinin insan üzerindeki etkilerinin olduğu kadar içinde bulunulan topluma da etkisi bir o kadar vardır. Bu etkide arz oluşturan yerel halk ile talep oluşturan ziyaretçilerin buluştuğu noktada insanların birbirleri ile kaynaşma, kültür alışverişi sağlama açısından ilişki içerisindedirler. Bu yüzden yerel halk ile gelen ziyaretçiler arasında gelişen tutum ve davranışların, sosyo kültürel iletişimin bağlarına bakmak gereklidir (Öztaş, 2002:38). Bu değerlerde etkilenmeler birçok faktöre bağlı olarak gelişebilir. Örneğin bölgenin gelişim düzeyi, gelen turist sayısında artışın meydana gelmesi (Brunt ve Courtney, 1999:503) bu etkileşimin yerel halk üzerinde olumlu etki oluşturabileceği gibi tam tersi olarak kültürel anlamda ki ilişkilerde yozlaşmaya da neden olabilmektedir (Lee ve Hsieh, 2016:784).

Yöre halkının sosyo-kültürel alt yapısı, gelen ziyaretçilerin sosyo-kültürel farklılıkları, konaklama süresi ve sezonun uzunluk veya kısalığı ile yakından ilintilidir (Öztaş, 2002:38). Turizm olayının sosyo-kültürel etkilerine bakıldığında ahlaki tutum ve davranışlar, insan davranışlarının yanında psikolojik etkilerinde olduğuna vurgu yapılmaktadır (Avcıkurt, 2015:55). İnsan temelde tatmin arayışı için çıktığı bu yolda merkezinde yer aldığı turizm faaliyetlerinin öznesi konumundadır. Sosyo-kültürel etkilerin yanında turizm olayına katılanların beklentileri, tatmin arayışları, içinde bulunduğu faaliyette ki psikolojik durumları, tutumları ve niyetleri turizm olayında etki eden faktörler arasındadır. Turizm faaliyetine katılan insan öznesi hem olumlu hem de olumsuz sosyo-kültürel etkiler oluşturduğu gibi bir yanda da sayısal metotlarla ölçülemeyecek olan yaşam kalitesinde ortaya çıkan maliyetlere katlanmak zorundadır. Bu anlamda yöre halkının gelen ziyaretçilerin hayat biçimlerini benimsediği bir kültürel yozlaşma yaşamaktadır (Kozak, 2001:17). Böylece bu durum zamanla yöre halkı tarafından benimsenerek alışkanlık halini alacaktır. Bir başka açıdan gelen ziyaretçilerin ilişki kurduğu yöre halkıyla gerek bire bir gerekse medya iletişim araçlarıyla ilişki kurarak etkileşimde bulunmaları 'Kültürlenme' olgusu ile açıklanmaktadır (Avcıkurt, 2017:131).

Turizm faaliyetlerinin sosyo-kültürel olarak olumlu ve olumsuz yönlerine bakacak olursak (Yavuz, 2010:53).

Olumlu Etkiler;

- Farklı milletlerden insanları bir araya getirmesi ve kültürlenmelerine fırsat tanınması
- Toplumlara birleştirici ve bütünleştirici davranışlar ile geliştirmesi
- Gelişen koşullar karşısında turizm faaliyetine katılan bireylerin toplumsal çevrelerinin gelişimine fırsatlar tanınması
- Tarihsel ve kültürel öğelere karşı daha saygılı ve korumacı bilincin ortaya çıkması
- Turizm faaliyetlerine katılanların mesleki eğitimlerinde artı değer oluşturması
- İnsanların kültürlenmeleri yolu ile ortak bir dilde buluşturması

Olumsuz Etkiler;

- Turizm faaliyetlerine konu olan bütün değerlerin ticarileşmesi ve bilinçsizlik ile zarar görmesi
- Destinasyonlarda oluşan insan yoğunluğunun çeşitli suç durumlarını ortaya çıkarması ve eğilimler meydana getirmesi
- Akışında giden yaşam biçimlerinin sosyalleşme ve kültürlenme ile farklı bir yaşam şekline evrilmesi beraberinde gelişen rahatsızlık durumlarının insanlarda karşılık bulması
- Turizm faaliyetlerinde yaşanan gelişmelerin politika halini almaması ile birlikte insanların bu alanda yeterli bilgi ve donanım kazanamaması sonucunda sosyo-kültürel değerlerde yozlaşmayı beraberinde getirmesi
- Genç nesillerin gerçeklikten uzak bir hayat benimsemeleri taklitçi bir yaşam tarzı benimsemesi

1.2.3. Çevresel Etkiler

Toplumun ekonomik refah düzeyi artışı ile beraber turizm faaliyetine katılan insanların üzerinde sosyo-kültürel tutum ve davranışlarında değişimler meydana getirmesi turizm özellikle kentsel veya kırsal bölgeler arasında farkın daha fazla olması doğallığın ve yapaylığın söz konusu olan ayırımıda turistik destinasyonlarda ki hızlı değişimin destinasyonun ekonomisinde pozitif bir etki oluştururken bir yandan da çevre üzerinde negatif bir etki oluşturmaktadır (Liu vd., 1987:17-37). Bu durumda kentsel yaşamdan uzaklaşıp doğal olan kırsal alanlara aşırı baskı yapan insanlar bu baskılar karşısında destinasyonun taşıma kapasitesinin aşılması ve çevrenin tahribatı anlamına gelen bir durumun ortaya çıkması anlamına gelmektedir (Paramati vd., 2017:1-13).

Turizm faaliyetinin devamlılığını sağlamak, turizm destinasyonlarında bakım ve onarım olayının çevreden kopuk olmayacak şekilde çevreyi de işin içine katarak turizm ile çevrenin karşılıklı ilişkisi sayesinde devamlılığını sürdürmek olmalıdır (Holden, 2008:443-445). Turizm olayı bileşenleri ve çevre bileşenlerinin bir araya gelmesiyle insanların anlayışına göre olumluya veya olumsuzya doğru bir yönelim

göstermektedir. Burada yerel halkın korumacı politikaları turizmin çevre üzerinde ki etkilerini göstermesi ve nasıl algılanması gerektiği bakımından bir bilinç geliştiği düşünülmektedir. Fakat bir yandan yerel halkın bir kısmı turizmin doğal kaynakların bozulmasına, yaban hayatı ve bitki örtüsünün tahribatına neden olduğu düşünülmektedir (Andereck, 1995:79). Uzun vadede çevrenin devamlılığının sağlanması ve buna yönelik bir bilinç geliştirilmesi turizmin oluşturduğu ekonomik refahla beraber çevre, insan, doğal güzellikler ve vahşi yaşam bileşenlerinin bir araya gelip birliktelik oluşturarak sürdürülebilirliğin etkin kılınması ancak insanların buna yönelik bir bilinç geliştirmesiyle sağlanacaktır (Swarbrooke, 2000:49).

Turizmin olumlu çevresel etkileri; (Yavuz, 2010:53).

- Turizmin artırdığı refah seviyesi ile yöre halkında gelişen çevre bilinci
- Doğal çevrenin sürdürülebilirliğinin gözetilmesi turizm de ortaya çıkan kalite anlayışı
- İnsan çevre ilişkisinde çevre düzenlemelerine yönelik çalışmalar
- Doğal çevreden yararlanma sonucunda ekonomik kalkınmanın sağlanması
- Oluşan talep ile beraber ulaşılmaz olan yerlere ulaşımın gitmesi

Turizmin olumsuz çevresel etkileri; (Kahraman vd., 2006:60).

- Kirlenme
- Vahşi yaşam alanlarının daralması ve tehlikeye girmesi
- Çevrede tahribata neden olan yapay unsurların varlığı
- Köy ve kentlerin taşıma kapasitelerinin taşması
- Doğal hayatın içinde gelişen yapay unsurların artışı
- Turistlerin doğada bilinçsiz hareket göstermesi
- Destinasyonların çekiciliğini yitirmesi ilginin ortadan kalkması

1.3. Sürdürülebilir Turizm

İngilizce literatürde ‘Sustainability’ kelimesinin Türkçede bire bir karşılaman bir kelime olmamakla beraber devamlı olma, daimî ve kesintisiz olarak adlandırılır. Türkçe diline yakın zamanda girmiştir (Yolles ve Fink, 2014:1); (Lutz vd., 2005:27). Sürdürülebilirlik kavramı daimî olma yeteneğine verilen ad olarak tanımlanır (www.wikizero.biz, 2021). Bu kavram belirlenen seviyede ve dengede devam ettirebilme şeklinde söylenirken ilk kez bu kavramı Oxford Dictionary tarafından çevrimiçi olarak sunulan versiyonunda 1980 yılında kullanılmaya başlanmıştır. Bunlara ek tanımlar olarak bu kavramda kendi kendine yetebilme ve kendi sisteminin yükünü kaldırabilme yeteneği olarak denilmektedir. Kendi sistemini koruyabilme ve olanın olduğu gibi devam ettirebilme kapasitesi olarak değerlendirilmektedir. O zaman denilmektedir ki bu kavram neyin içine girerse o kavrama mukavemet kazandırır, düzenli işleyiş kazandırır, olanın tekrarı sağlanabilir ve geri dönüşüme kazanılabilir şeklinde tanımlanmaktadır (Holmberg vd., 1992:16) (Salomone, 2014:3).

Sürdürülebilir turizm hem ulusal hem de uluslararası turizm endüstrisinin turistlerin ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte içinde bulunan mevcut durumlardan beslenerek gelecek hakkında çevresel, ekonomik ve sosyal alanlarda öngörülerde bulunarak daha iyi bir geleceğin tanımı yapılmaktadır (www.sdt.unwto.org, 2018). İlk turizm hareketinden itibaren kitlesel anlamda gelişen turizm endüstrisi birden çok alanla iş birliği içinde gelişme göstermiş ve birbirinden etkilenerek sürdürülebilirliğini devam ettirmektedir. Ancak turizmde mevcut pazarlama hareketlerinin kısıtlı kalışı, mevcut durumun hem ulusal hem de uluslararası bir alan içerisinde turizme şekil verme anlamında etki oranının az olduğu görülmektedir. Bu durumda elde olan kıt kaynakların verimli bir şekilde kullanılmayışı çeşitli tahribatlara neden olmaktadır. Artık geçmiş turist profilinin alışagelmış durumunun zamanla değişiklik göstermesi ile turizm sektöründe alternatif yolların aranması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu anlamda aranan yolun alternatif turizm türleriyle bulunabileceği ve bununda sürdürülebilir kılınması gerekliliği vurgulanmıştır (Altanlar vd., 2011:18).

Sürdürülebilir turizm konusunda literatür araştırmalarından çeşitli tanım ve açıklamalarda bulunulmuştur. Bunlar;

Turizm endüstrisi varlık nedenini çevre ve insan etkileşimi üzerine kurgulayarak bu endüstrinin sürdürülebilir turizmde uzun dönemli stratejik yatırımlar ile anlam kazanacağından bahsetmektedir. Olmadığı takdirde ise elde olan kaynakların gelecek nesillere aktarılamayacağı ve onlar için bir yarar sağlamayacağını belirtmektedir (Johnson, 2002:261).

Sürdürülebilir turizm elde olan turizm kaynaklarının dengeli kullanımının sağlanması, tarihi, kültürel, sosyal öğelerin kullanımlarında aşırılığa kaçılmaması olarak gelecek nesiller için şimdiden düzenlemeler yapmayı ifade eder (Birkan, 2001:82).

Sürdürülebilir turizmin tanımı yapılırken çeşitli şekillerde tanımlar yapılması tartışmalara neden olmuştur. Geliştirilen tanımlardan alternatifliğe yönelik olması, doğayla, tabiatla ilgili oluşu şeklinde ki tanımların sürdürülebilir turizmde tanım konusunda ortak bir paydada buluşulamaması yapılan tanımların kısıtlılık içerdiği kimi yazarlar sadece turizm, pazar alanıyla, tüketilen ürünlerle ilgili olması, belirli gelişim seyri içermesi açıklamalarıyla bu konuda ortak bir görüş sağlanamayacağı belirtmiştir (Godfrey, 1998:216).

Sürdürülebilir turizm insan ile çevrenin birbiriyle irtibat halinde olduğu insanın içinde bulunduğu çevrenin dengesini koruyarak sistemin devamlılığını sağlamak, gelecek nesillere elde olan imkanların devredilmesini sağlamak, turistik faaliyette bulunanların ihtiyaçlarının toplumsal olarak doyuma ulaştırmayı hedefleyen bugün olanın yarına bırakılması anlayışı içerisine girilerek sürdürülebilirliği etkin hale getirmektir (www.sdt.unwto.org, 2018).

Turizmde sürdürülebilirliğin korunması, çekiciliğinin artırılması ve kaynakların devamlılığının sağlanabilmesi adına bölgesel veya yerel anlamda kültürel, çevresel, sosyal ve ekonomik kaynakların turizme kazandırılmasına yönelik olarak bu kavramsal çerçeve izlenmektedir. Turizm endüstrisinin yapı taşları niteliğinde olan hem doğal hem de yapay nitelikteki çevre, doğa, tarih ve kültürel öğelerin kullanılması turizm faaliyeti içerisine girenlerin aralarındaki bağları

güçlendirmesi, ortaya çıkabilecek sorunları en aza indirmesi ve devamlılığının sağlanabilmesi için elde olan kaynak ve değerlerin bilinmesi turizm endüstrisinin sürdürülebilirliğinin sağlanmasının yanında tüketilen ürün ve hizmetlerin kalite kapasitesindeki artıştır (Cronin, 1990:12-13).

1.3.1. 18. Yy. Sürdürülebilirlik Kavramının Ortaya Çıkışı ve Gelişimi

Sürdürülebilirlik kavramının ilk olarak dini bir temelde ortaya çıktığı ve bu kavramda temellerini ilk İncil olan Genesisten aldığını sürdürülebilirlik kavramı tarihi üzerine çalışma yapan Vehkamäki ortaya koymuştur. Ancak bu kavramın 18.yy'da ortaya çıkışının hikayesini “yaban hayatı ve orman yönetimi” ile ilgili olduğu “yenilerinin yetişebilmesi için mevcut ağaçların belli bir süre sonra kesilmesinin gerekliliği” şeklinde ortaya çıkmıştır (Vehkamäki, 2005:1).

Sürdürülebilirlik kavramının ortaya çıkış hikayesinde rol oynadığı düşünülen Hans Carl von Carlowitz'in 1700'lü yıllarda ormanların yönetimi tezini ortaya atmasıyla başlayan süreçte o dönemde muhasebeci ve maden işletmecisi olan Carlowitz 1732 yılında yaptığı çalışmayı Yabani Ağaç Yetiştirme Klavuzu (Sylvicultura Oeconomica) adı altında yayımlayarak kitap çalışması olarak göstermiştir. Bu çalışmanın oluşturulma gerekçesini ortaya koyan Carlowitz, Saksonya bölgesinde maden ocakları için gerekli olan kereste ihtiyacının giderek artması neticesinde oluşan devasa tahribat ile ormancılık sektörünün tehlikede oluşu hakkında kaleme aldığı bahsi geçen kitapta Almanca'da “nachhaltigkeit” kavramı sürdürülebilirliğe karşılık gelmektedir. Kitap içerisinde bahsi geçen maden işletmelerinin yönetim ve düzeniyle alakalı olarak Saksonya mahkemesinde ormanların kullanımıyla ilgili karara tepki vererek karşı çıkmıştır. Nedeni olarak kereste kıtlığının oluşturduğu eksiklikle Saksonya bölgesinde metalürji, sanayi ve gümüş madenciliğine verdiği zararların çözümüne yönelik olarak ormanların sürdürülebilirliği konusunu savunarak (Wiersum, 1995:323) kerestesi yapılacak ağaçların, fidanların bakımı, toprağın uygunluğu, tohum bakımı gibi konulara temas ederek kesilecek olan ağaçların yerine dikilecek olan fidan sayılarının sayı bakımından fazla olması gerekliliğine inanarak buna dikkat çekmiştir. Bu zamandan sonra modern ormancılık alanında sürdürülebilir orman kullanımının özetini yapan Carlowitz'e; göre sürdürülebilirlik kavramını ilk ortaya atan ve bunu da ormancılık

alanında kullandığı için konusu literatüre “Sürekli, kalıcı ve sürdürülebilir kullanım” diye geçmiştir. Sanayi devriminin gerçekleşmesinin eşliğinde gerekli kereste ham maddesinin kıtlığının anlaşılması sonucunda geleceğe bu alanda oluşabilecek sorunlara karşı gerekli olan çalışmasını bırakmıştır (Vehkamâki, 2005:4).

“Stokların Muhafazası” görüşünü ortaya koyan Carlowitz, sanayi devrimine girişte gerekli olan ihtiyaç ve kaynak dengesizliğinin yaşanması sürdürülebilirliğin önemini ortaya koymuştur. Dar çerçevede “Orman stoklarının muhafazası” geniş çerçevede ise “Tabiat” olarak sürdürülebilirlik konusunu dönemin şartlarına baktığımız zaman bir çeşit sermaye stoku olarak adlandırıldığına işaret etmektedir (Mankiw, 2012:323).

Carlowitz’e göre Avrupa toplumlarında sürdürülebilirliğin anlaşımı sosyal ve ekonomik felaketlerden korunmak olduğu anlaşılmaktadır. Sürdürülebilirliğin üç sacayağının olduğu bunların çevresel, ekonomik, sosyal sürdürülebilirlik olduğu ve bunları da Hristiyanlık kültürünün ve tabiat güzelliğinden aldığı savunulmaktadır (Vehkamâki, 2005:3).

1.3.2.20. Yy. Sürdürülebilirlik Kavramının Gelişimi

Sürdürülebilirlik kavramı 1972 yılına gelindiğinde Birleşmiş Milletler tarafından desteklenen “İnsanın Çevresi” (UNCHE: United Nations Conference on the Human Environment) konulu konferans Stockholm şehrinde yapılmasıyla bu kavramın değerinin bu zamana kadar anlaşılmadığı ortaya çıkmıştır. Sanayileşme ile beraber büyümenin gerçekleştirilmesi çevreye zarar vermeden de olabileceği (Adams, 2006:1-5) konusunun işlendiği konferansta gelişmiş ülkelerin büyümelerinde çeşitli alternatif yollarının olduğu ortaya konularak duyarlılık kazandırılmaya çalışılmıştır. Bu konferansın önemi büyüme ve kalkınma ile çevre arasında olan tartışmaların ilk defa gündeme gelmeye başlaması ileri adımlar için önem arz etmektedir. Bu düşüncenin ortaya atılması BM teşkilatının ve birçok kurum ve kuruluşunda yoğun bir emeğinin söz konusu olduğu kurumsal boyutta Roma Kulübünün desteğiyle hazırlanan ve 1972 yılında yayımlanan “Büyümenin Sınırları” çalışma ve 1980 yılında yayımlanan BM Çevre Programı ve Dünya Koruma Stratejisi ile konferansta bu konular üzerinde durulmuştur. Konferansın sonuç

bildirisinde “Çevreci Kalkınma [Eco Development]” konusuna odaklanılmıştır. 1980 yılına gelindiğinde sürdürülebilirliğin yanında sürdürülebilir kalkınmanın doğmasında önemli bir etkiye sahip olan “Dünya Koruma Stratejisi [World Conservation Strategy]” başlıklı raporunu müşterek olarak BM Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı’nın [UNESCO] Dünya Vahşi Yaşam Fonu [WWF] Doğayı ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği, BM Çevre Programı [UNEP] tarafından hazırlanmıştır (www.unepfi.org, 2018).

1.3.3. 21. Yy. Sürdürülebilirlik Kavramının Gelişimi

1.3.3.1. Bruntland Raporu 1987 (Ortak Geleceğimiz)

Sürdürülebilirliğin temel felsefesi; günümüzde sahip olduklarımız ile gelecekte sahip olunacak gereksinimleri yapay ve doğal olarak kaynaklarının tamamının yok edilmeden, niteliğini geliştirerek bozmadan onlardan yararlanılmasıdır (Demir ve Çevirgen, 2006:102). İlerleyen yıllarda sürdürülebilirlik kavramı üzerine çalışmaların yoğunlaşması nedeniyle 1987 yılına gelindiğinde Bruntland Raporu ile bu kavram yeniden yorumlanmaya açık hale gelmiştir. Rapora göre; elimizde olan kaynakların günümüz ihtiyaçlarını giderdikten sonra bunu gelecek nesillerin ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte hazır halde sunmaktır Hiç kuşkusuz bu raporun ortaya atılması 1983 yılında Norveç’in ilk kadın başkanı tarafından WCED (The World Commission on Environment and Development) kurulmuştur. Ortak Geleceğimiz başlığı altında 1987 yılında Sürdürülebilir Kalkınma kavramını tanıtarak bunun nasıl elde edilmesi gerektiğine dair araştırmalarını The World Commission on Environment and Development (WCED) Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonunun organizasyonunda ortaya koyularak özellikle üç alanda sosyal, ekonomik ve çevresel alanlarda ki bozulmalar üzerine çalışmalar yapılması ve politikaların geliştirilmesine dair açıklamalarda bulunmuştur (www.britannica.com, 2019).

Sürdürülebilir kalkınmanın giderek popülaritesinin artması Bruntland Raporu ile olmuştur. Bu rapor ile çevre ve ekonomi arasında ki sıkı ilişki gündeme gelerek aralarındaki ilişki irdelenmeye başlanmıştır. Raporun içeriği incelendiği zaman özellikle küresel bir bakış açısıyla özellikle ekonomi, çevre, nüfus gibi alanlarda

sağlıklı bir işleyişin kazandırılmasına yönelik olarak günümüz imkanlarının kullanımıyla gelecek nesillere nasıl bir dünya bırakılacağını günümüz nesli üzerinden yorumlayarak değerlendirme yaparak sorumluluk vurgusu yapmıştır. Çalışma 1987 yılında Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonun organizasyonu tarafından hazırlanarak Birleşmiş Milletler Genel Kuruluna sunulmuştur (Hall, vd., 2010:443).

1.3.3.2. Rio Konferansı-1992

Brezilya'nın Rio de Janeiro kentinde Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı 3-14 Haziran arasında 179 ülkeden gelen devlet başkanı, 400 bin ziyaretçi, 18 bin katılımcı sayısı ile toplanarak küresel anlamda kalkınmayı ve çevreyi esas alması itibarıyla uluslararası çapta herkesi ilgilendiren bir anlaşmadır (www.un.org, 2021). Rio konferansında alınan kararlardan 27 ilke ortaya konulmuş bu çalışmanın yanında kaynakların korunması ve yönetilmesi, yapılacak çalışmada tarafların üzerine düşenleri yapması, konuyla ilgili uygulamaların yapılması ve ekonomik, sosyal alan boyutları olmak üzere Gündem 21 adında 4 maddeden oluşan bir belge ortaya hazırlanarak sürdürülebilirlik konusuna vurgu yapılmıştır (Kaypak, 2011:25).

1.3.3.3. Habitat II İstanbul Deklarasyonu-1996

Sürdürülebilir kalkınmanın önemimin anlaşılmasıyla gerçekleştirilen çalışmalarda Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri (Habitat II) konferansında önceki anlaşmalarda alınan kararların yanında bu anlaşmada insani yerleşimlerin merkeze alınarak sürdürülebilir kalkınmada yeni bir çalışma alanı oluşturulmuştur (Kılıç, 2006:82-83). Bu konferansın iki ana konusu vardır.

Bunlardan ilki, yeterli beslenmenin tüm halklara olması, ikincisi ise hızlı şehirleşmeden doğan yerleşme eksikliğinde sürdürülebilirliğin kazanılması için yeni yerleşim alanları oluşturmaktır. İçinde bulunduğumuz 20 yılda yaşama alanlarının sürdürülebilirliğinin geliştirilmesi adına hem ulusal ve hem de uluslararası anlamda harekete geçilmesi gerekliliği vurgulanmıştır (İnam, 2009:26).

1.3.3.4. Rio+5 Forumu-1997

Bu anlaşma 1992 yılında yapılan anlaşma plan Rio Konferansında alınan kararların 5 yıl içerisinde uygulanması amacıyla Gündem 21 belgesini de göz önüne alınarak ortaya çıkan gelişim ve değerlendirmelerin takibi için yapılmıştır (Çankır vd., 2012:378).

1.3.3.5. Dünya Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi-2002

Birleşmiş milletler öncülüğünde gerçekleşen Dünya Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Johannesburg kentinde 2002 yılında yapılmıştır. Zirvenin içeriğini alan kararların incelenmesi, uygulanması ve değerlendirme aşamaları oluşturmuştur (Bozlağan, 2010:1024).

Zirvenin başlıca konuları arasında eğitim, yoksullukla mücadele, sağlık, yanlış tarım politikaları, temiz suya ulaşım gibi sorunların çözümüne yönelik ise sorun tespitleri olan küreselleşmenin göstermiş olduğu olumsuz etkiler, zengin fakir arasındaki makasın giderek açılması, zararlı üretim ve tüketim türleri, biyolojik çeşitliliğin azalması şeklindeki açıklamalar ile sorunların bunlardan kaynaklandığını dile getirmişlerdir (Kılıç, 2006:85).

1.3.3.6. Rio+20 Konferansı-2012

Geçmişte yapılan sürdürülebilirlik anlaşmalarına güncelleme getirmek ve gelecek nesillere çevresel, ekonomik, sosyal alanlarda sürdürülebilirlik sağlamak amacıyla 20-22 Haziran 2012 yılında Rio şehrinde bir araya gelinmiştir. Bu konferansta kabul edilen ‘‘İstedığımız Gelecek’’ belirlediği çeşitli ilkeler ile uygulama yolları ortaya koymuştur. Sürdürülebilir kalkınmanın güçlendirilmesine katkı yapmak adına şehirler, enerji kaynakları, gıda, doğal afetler ve istihdam gibi konulara açıklık getirilmiştir (www.tr.undp.org, 2012).

1.4. Sürdürülebilirliğin Boyutları

1.4.1. Çevresel Sürdürülebilirlik

Geleneksel tanım olarak çevre; insanlar, hayvanlar, bitkiler ve diğer canlıların üzerinde yaşadığı, birbiriyle ilişki içerisinde olduğu yaşamları sürece çeşitli

nedenlerle sosyal, kültürel, fiziki, biyolojik ve ekonomik olarak ortamı ifade eder (Şen vd., 2018:33). Çevresel sürdürülebilirlik, kaynakların yerinde kullanımı, muhafazası, korunması ve ekosistemin dış tehditlerine karşı güçlendirilmesinin sağlanmasıdır (Hostovsky, 2014:2).

Dünya nüfusunun dönüm noktalarına bakacak olursak; 1804 yılında 1 milyar, 1930 yılında 2 milyar, 1960 yılında 3 milyar, 1974 yılında 4 milyar, 1987 yılında 5 milyar, 1999 yılında 6 milyar, 2011 yılında 7 milyar insan dünya üzerinde yaşamaktadır. Worlmeter tarafından hazırlanan Birleşmiş Milletler nüfus tahminlemesine göre dünya nüfusu Ocak 2021 de 7,8 milyar insan olacağı ve devamında dünya nüfusunun 2023 yılında 8 milyar, 2037 yılında 9 milyar, 2057 yılında 10 milyar olacağı ön görülmektedir (www.worldometers.info, 2021).

Kıt kaynakların optimum düzeyde kullanımı, insana ve çevreye zarar vermeden, sürekli olarak hayatta kalabilme olarak adlandırılan “Taşıma Kapasitesi” dünya üzerinde ki kaynakların sürdürülebilirliği ve bilim insanlarının dünya kaynakları içinde ne kadar yiyecek ne kadar içecek oluşunu göz önüne alarak kimi bilim insanına göre dünya 40 milyar insanı taşıma kapasitesine sahipken kimi bilim insanlarına göre ise 2 milyar insanı taşıyabilecek kapasitede hesabı yapmışlardır. İnsanın yiyecek, içecek, hava ve barınağın dışında ki her şeyin isteğe bağlı olduğu vurgulanmıştır. Ancak sayılanların dışında ki insanların isteğine bağlı olarak gelişen aşırı tüketimi, yenilenemeyen ve kıt olan doğal kaynakların kullanılmasında ve çevreye en fazla zarar verme açısından Bangladeş, Ruanda ve Hindistan gibi üçüncü dünya ülkelerinde yaşayanların çevreye verdiği zarar ile göre Amerika Birleşik Devletleri’nde yaşayan insanların çevreye zarar vermesi bir değildir. Nitekim ABD üçüncü dünya ülkelerinde yaşayan insanların çevreye verdiği zarardan otuz veya yüz kat daha zarar vermektedir (Pojman, 2000:77-81).

Çevresel sorunların neden olduğu yıkım ve tahribatlar ve bunun sürdürülebilirliği açısından;

- Ozon tabakasında ki incelme ve delinme
- Küresel ısınma
- Yenilenemeyen enerji kaynaklarının tükenmesi

- Su, toprak ve havanın giderek kirlenmesi
- Kontrolsüz nüfus artışı
- Kırsal bölgelerden kentsel bölgelere kontrolsüz göçlerin yaşanması
- Sanayi bölgelerinin oluşturduğu kirlilikler
- Ölümcül hastalıklar

Kaynakların hızlı ve kontrolsüz bir şekilde tüketildiği sadece insanların yaşadığı dünyada çeşitli nedenlerin araştırılması içine girilmesi buna çarelerin bulunması ve buna göre tedbirlerin uygulamaya konulması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Bu gereklilikler;

- Enerjiyi etkili ve etkin kullanma
- Ozon tabakasını incelten maddelerin kısıtlanması
- Katı, sıvı ve gaz atıklarının azaltılması ve uygun şartlarda imha edilmesi
- Organik ürün hassasiyetinin geliştirilmesinin sağlanması
- Küresel ısınmaya neden olan maddelerin yıkıcı ve bozucu etkilerinin sınırlandırılması

Bu çalışmalar gösteriyor ki ulusal ve uluslararası küresel iş birliği yoluna gidilmesini zorunlu hale getirmektedir. Bu çalışmalar ile

- Çevre etki kontrolünün yapılması
- Çevre bilincinin geliştirilmesi
- Risk analizlerinin yapılması
- Teknolojik imkanlardan yararlanılması
- Çevreye en az zarar veren ürünlerin piyasaya sürülmesi
- Doğaya dönüşün başlatılması için herkesin üzerine düşeni yapması gerekmektedir (Şen vd., 2018:35-36).

1.4.2. Ekonomik Sürdürülebilirlik

Ekonomik sürdürülebilirliğin diğer bir anlatımıyla sürdürülebilirlik iktisadının odaklandığı çalışmalar; doğal kaynakların tükenmesi, ekonomik büyüme, çevre kirliliği ile kaynakların yok olması gibi konular üzerinde durulmaktadır (Öztürk, 2007:44). Ekonomik sürdürülebilirlik, giderleri minimuma çekip gelirleri maksimum hale getirerek endüstrinin sürdürülebilirliğini sağlamasına vurgu yapılmıştır (Nicholas ve Thapa, 2010:845).

Turistik destinasyon ile yerel halkın ekonomik anlamda sürdürülebilirliğinin gözetilmesi ve ekonomik taşıma kapasitesini gözeterek yapılacak yatırımlar, turistik bölgenin sunduğu turistik büyüklük, gelen ziyaretçilerin karşılaşacağı maliyet fayda düzeyi ve yerel halkın bu durumdan tatmin düzeyi düşüncesi ile karşılıklı ilişki içindedir. Gelen turistlere ekonomik anlamda tatmin ve memnuniyet düzeyi sağlıyorsa ekonomik çekim etkisi oluşturacağını tam tersi olarak sağlamıyor ise her iki tarafında bu durumdan memnun olamayacağı görüşü hakimdir (Boniface ve Cooper, 1994:16). Turistik destinasyonda yaşayan yerel halkın gelen ziyaretçilere gösterdiği tavır ve tutumlar, çekim bölgesinin kalabalıklaşması, çevrenin bozulması, ekonomik maliyetlerin artması, ziyaretçilerin kendilerini güvende hissetmemeleri gibi faktörler sürdürülebilir psikolojik kapasitenin yansımalarının olumsuz olacağını gösterir (Watson ve Kopachevsky, 1996:174). Bir turistik destinasyonun çekiciliğini kaybediyor oluşu; yörenin turistik gelişiminin açık olup olmaması, alternatif unsurların var olup olmadığı, çevresel, sosyal ve psikolojik taşıma kapasitelerinin sürdürülebilirlik algısının düşmesi, turistik destinasyona olan ekonomik yatırım kararları ile yakından ilişkilidir (O'Reilly, 1986 ve Holloway, 1989:256).

Gelecek nesillere miras bırakacak bir şeylerin olması gerekliliğine dair sunulacak ekonomik şartların oluşturulması, iyileştirilmesi, ekonomik büyümenin sağlanması ve refahın sürdürülebilir kılınması ancak imkanların oluşturulması aynı zamanda kontrolsüzlüğü ve denetimsizliği getirdiği takdirde kaynakların hızla azalması ve tükenmesine neden olacaktır. Bu nedenle sosyal, ekonomik ve çevresel faktörlerin dengeli bir şekilde uygulanması gerekmektedir. Sonuç olarak bugünkü nesiller ile gelecek nesil arasında ki dengeyi gözeterek bu dengenin kurulması sürdürülebilir ekonomi olduğu anlamına gelebilmektedir (Şen vd., 2018:19).

1.4.3. Sosyal Sürdürülebilirlik

Toplumun kendi öz değerleri, sosyal kimlikleri, aralarında ki ilişkilerden doğan konuların gelecek adına nasıl devam edeceğinin bir göstergesi olarak tanımlanabilir. Sosyal sürdürülebilirlik içinde bulunduğu toplumun tamamını kucaklayan ortak hedefler uğrunda çalışma yeteneği kazandıran bir olgudur. Bu kavram insancıl ihtiyaçlardan olan barınma, beslenme, sağlık, eğitim gibi konularda bireysel ihtiyaçların sağlanabilmesini gündemde tutar (Moldan vd., 2012:5). Sosyal sürdürülebilirlik topluluklar arasında olumlu koşullar ve bu koşullar altında ulaşılabilecek bir süreçtir. Kendi içinde ilkelerini barındıran sosyal sürdürülebilirlik kavramı (Morelli, 2011:3).

- İnsancıl ihtiyaçlara erişim olanakları
- Geçmiş ve gelecek kuşaklar arasında eşitlik
- Farklı kültürlere değer verme
- Toplular arası siyasi katılım

Sosyal sürdürülebilirlik; insanın olduğu her yer için geçerli olup insanların temel geçim kaynaklarının yanında onların fiziksel ihtiyaçları, psikolojik ihtiyaçları gibi bu ihtiyaçların nasıl karşılanacağı gerekliliğine dair sosyal amaçlı çalışmalardır. Sosyal sürdürülebilirlik 1980'li yıllara gelindiği zaman çalışma alanı bulmuş ve gündem edilebilmiştir (Şen vd., 2018:36-37). Sosyal sürdürülebilirlik yakın zamana kadar ihmal söz konusuysen bu zamandan sonra diğer ekonomik ve çevreye göre daha sığ ve yetersiz çalışma alanıyla kalmıştır. Dolayısıyla diğer ikisinin gerisinde kalmıştır (Colantonio, 2008:17, Cuthill, 2010:365). Dünya üzerinde yüzlerce farklı etnisite ve kültür vardır. Bunlar çok çeşitli sebepler ile dünya üzerinde yer değiştirmektedirler. Özellikle turistik, seyahat deneyimleri ile turist olmanın keyfini yaşamaktadır. Yer değiştiren turistin gittiği destinasyonda karşılaştığı yerel halkın kaldırabileceği sosyal deneyimler açısından gelen yabancı ziyaretçi ile ne kadar tecrübe kazandıysa taşıma yükünde buna bağlı olduğu söylenmektedir. Çeşitli turistik destinasyonlar sunduğu konaklama, yeme ve içme imkanları ile turizmden kalkınmayı ve bunun nasıl sürdürülebileceğini öğrenmişlerdir. Ancak yukarıda bahsedildiği gibi çok farklı etnisite ve kültürün varlığı turistik destinasyonlara ilk defa gelecek olan etnik grup veya kültürdeki insanların olmayacağı anlamına

gelmemektedir. Bu nedenle gelen yabancı ziyaretçi fazla olur onları karşılayan halk onlarla sosyal iletişiminde ne kadar tecrübe sahibi olursa yerel halkın kendini sosyal sürdürülebilirlik anlamında ileriye taşıdığı anlamına gelmektedir (UNESCP, 2003:191). Sosyal sürdürülebilirlik, toplumsal değerlerin, sosyal kimliklerin, sosyal ilişkilerin ve sosyal kurumların geleceğe ne ölçüde devam edebileceği olarak tanımlanabilir. Sosyal sürdürülebilirlik, toplumun bütünlüğünün ve ortak hedeflere yönelik çalışma yeteneğinin korunmasını gerektirir. Sağlık ve esenlik, beslenme, barınma, eğitim ve kültürel ifade gibi bireysel ihtiyaçları karşılamalıdır (Moldan vd.,2012:5). Sürdürülebilir kalkınma söyleminin önemli bir kısmı artık sosyal eşitliğin önemini vurgulamaktadır. Sosyal sürdürülebilirlik, sivil toplumun evrimi ile uyumlu, kültürel ve sosyal olarak farklı grupların uyumlu bir şekilde birlikte yaşamalarını sağlayan bir ortam yaratırken, aynı zamanda toplumun bütün kesimleri için yaşam kalitesinde iyileşmelerle sosyal entegrasyonu teşvik eden gelişme ve/veya büyümedir. Bu tanım, toplumsal sürdürülebilirliği toplumun kolektif işleyişi ve bireysel yaşam kalitesi meseleleri açısından ele almaktadır. Kentsel sosyal sürdürülebilirlik ise, bir kentin insan etkileşimi, iletişim ve kültürel gelişim için uzun vadeli, uygulanabilir bir ortam olarak işlev görme yeteneğidir. Sosyal sürdürülebilirliğin istikrarı, sosyal/ kültürel tercihlerin ve özelliklerin ve çevrenin zaman içinde nasıl muhafaza edildiği ile ilgilidir (Gedik, 2020:202).

1.5. Sürdürülebilir Turizmin Amaçları

Sürdürülebilir turizmde yapılan literatür çalışmaları göstermiştir ki elde olan kaynakların içinde bulunduğumuz zamanda verimli bir şekilde kullanmak, geçmişte yapılan faaliyetlerin gelecek nesillere bırakılmasını sağlamaktır. Sürdürülebilir turizm, kaynak ve potansiyellerinin devamlılığının sağlanması adına yürütülen çalışmaların tümüdür. Temel amaç olarak turizm kaynak ve potansiyellerinin devamlılığına katkıda bulunmaktır (Sarkım, 2014:398).

Turizmin sürdürülebilirliği konusunda meydana gelen pozitif etkilerin devamlılığının sağlanabilmesi olumsuz etkilerinde bertaraf edilmesi adına ulaşılabilecek optimum düzeyde ki faydaları amaçlar. Sürdürülebilir turizmin amaçları maddeler halinde;

- Kaynak ve potansiyele sahip çıkmak
- Turizmin gelişimine alternatif alanlar açmak
- Rekabetçi, uygulanabilir, itici bir güç oluşturmak
- Destinasyonların bakirliğini sağlamak, geleceğe taşımak
- Topluluklar arasında ekonomik, sosyal ve kültürel bağlar kurarak devamlılık sağlamak
- Oluşturduğu çarpan etkisi ile sektörler arasında ki gelişimi takip etmek ve istihdam oluşturmak
- Turizmin olumlu yönlerini gözetip olumsuz yönlerini en aza indirmek
- Yerel halk kültürünün devamlılığının sağlamak ve korumak
- Alt yapı ve üst yapı yatırımlarına önem vererek geliştirmek
- Turizmin kalkınması ve büyümesine yönelik politikalar üretmek ve yararlanılan destinasyonun kalitesini arttırmak
- Oluşturacağı tutundurma faaliyetleri ile hem çekim oluşturmak hem de korumayı sağlamak (Demir ve Çevirgen, 2006:105)

Bu nedenlerle Sürdürülebilir Turizm gündeminde birçok konuyu barındıran rekabetçi faydaları ile güncel destinasyonlar için ekonomik alanlar oluşturan, çevreye olan duyarlılığı onu tekdüzelikten çıkararak, diğer sektörler ile eşgüdüm sağlayan, gerek gelen ziyaretçiler gerekse gelen destinasyonda karşılıklı gelişimi arttıran, sektörel gelişim ile beraber bozulmamış destinasyon için bakirliğinin devamını sağlamak bozulmaya yüz tutmuş destinasyonlar için tekrar inşasını sağlamak, bunların yanında deneyimlerin de paylaşıldığı sosyal, kültürel, ve çevresel faktörlerinde gelişiminde rol alması adına önem arz eder (www.unwto.org, 2021).

Sonuç olarak bütüncül bir bakış açısıyla elde var olan kaynakların bakirliğini sağlamak bakir olmayan destinasyonları ise tekrar inşa etmek adına bu kavramı sektöre entegre yollarının araştırılması, turistik ürün ve hizmetlerin geliştirilmesi, korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması amaç edinilmelidir (Avcıkurt vd., 2003:174).

1.6. Sürdürülebilir Turizmin İlkeleri

Sürdürülebilir turizmin uygulanabilmesi için hızlı tüketilen doğal kaynakların yenilenebilmesi ve dengeli kullanılabilmesinin önünün açılması adına çeşitli ilkeler oluşturulmuştur (Can vd., 2013:28)

- Turizm amaçlı yapılan planlamaların kamu ve özel kuruluşlar ile iş birliği içine girilerek gerekli hareket olanağına kavuşmak
- Kısa vadeli planların yerine uzun vadede sürdürülebilir büyüme ve kalkınma hamlelerinin yapılması
- Kaynakların aşırı kullanımının önüne geçilerek dengeli bir anlayış içerisine girme
- Alternatif çeşitliliğin sürdürülmesine yönelik olarak sosyal, kültürel ve doğal öğelerin kullanımlarını gerekli kıılma
- Turizm destinasyonlarında bulunan çevredeki insanların sektöre entegre edilmesinin sağlanması
- Turizm ürün ve hizmetlerinin sunumunu yapan personele gerekli eğitimin verilerek kalitenin arttırılmasına olanak tanımak
- Yerel halkın isteklerine cevap verebiliyor nitelikte olma
- Pazarlama faaliyetlerinde yerel sınırları aşarak genelliğe doğru sürdürülebilirlik oluşturma

1.7. Sürdürülebilir Turizmin Önemi

Turizm sektörü birçok sektörle iş birliği içinde olması nedeniyle ekonomik yönden oluşturduğu çarpan etkisi, sosyal anlamda ki gelen ziyaretçilerin geldiği destinasyonlarda kurulan insani ilişkiler, oluşturduğu kültür alışverişi nedeniyle ülkeler ve insanlar arası sürekli bir etkileşim halinde olma haliyle bu amaçla sürdürülebilir turizm hem doğrudan hem de dolaylı olarak yaptığı etkilerle diğer yan sektörleri besleyen, onlara fayda sağlayan ve çıktılar üreten bir kavram olma özelliği gösterir. Sürdürülebilir turizm amacıyla oluşturulan alanların sadece gelen ziyaretçiler için değil aynı zamanda içinde bulunan yöre halklarının da bundan

faydalanmasına imkân tanır. Çevre açısından elde olan kültürel, tarihi, ekolojik ve doğal kaynakların korunmasına fırsat sunar. Ekonomik olarak ülkelerin gayri safi milli hasıllarına etkileri, dış ticaret açığını kapatmasında ki etkileri nedeniyle turizmin sürdürülebilir kılınması sosyal, ekonomik, çevresel anlamda kaynakların verimli bir şekilde kullanımını ve ileriye dönük plan ve programlar ile çalışmalara devamlılık kazandırmak adına önem arz etmektedir. (Swarbrooke, 1999:10 ve Kınacı, 2011:89).

1.8. Türkiye’de Sürdürülebilir Turizm ve 2023 Turizm Strateji Planında Sürdürülebilirlik

Türkiye turizm faaliyeti içerisine girdiği tarihten itibaren klasik anlamda deniz, kum, güneş üçlüsüyle anılır oluşu ve ülkede giderek azalan genç nüfusa karşın artan yaşlı nüfus, küresel paydaşlarında sıkı bir faaliyet içerisinde oluşları neticesinde turizmde yeni yeni alan ve türlerin ortaya çıkmasını kolaylaştırmıştır (Kozak ve Kozak, 2001:21). Türkiye’nin elinde bulunan çok çeşitli turizm figürlerine karşın bu potansiyelin farkına varılması ve klasik dönem anlayışından sıyrılması gerekmektedir. Klasik dönem anlayışının yerini özel turizm türlerine bırakıyor oluşu, yapay hareketlilikten doğal hareketliliğe doğru geçiş sürdürülebilir bir gelecek için bu durumun önemini ortaya koymaktadır (www.unwto.org, 2021). Türkiye’nin gerekli potansiyele sahip olduğu, dünya üzerinde önemli destinasyonlar arasında olduğu, alt yapı ve üst yapısında iyileştirmelere gidildiği, turizm anlamında rakiplerine göre daha çok alternatifte sahip bulunduğu, aynı anda birden çok mevsimin yaşanması alternatif turizm türlerine talep artışına sebep olacağı anlaşılmaktadır (Yürük, 2003:1) Oluşan bu talep pazarında önemli olan elde olan kaynakların alternatifliğinin tespiti ve bu kaynakların turizm planlamalarıyla yeni turistik ürünlerin oluşturulmasının sağlanmasıdır (Texas Agricultural Extension Service, 1997:18). Sunulan bir hizmet ve ürün eğer rakiplerinden çeşitli ve farklı değilse turizm faaliyeti içinde yer alanlar bunu standart kabul ederek ilgili olmadıkları ortaya çıkmıştır (Baloğlu vd., 1994:38; Murphy vd., 1999:4).

Sürdürülebilir ürün ve hizmet geliştirmek için turistlere sunulacak olan hizmet ve ürünlerin farklılaştırılması ve alternatif çeşitliliklerinin oluşturulması gerekliliği küresel paydaşlar arasında giderek kızışan rekabet ortamı farklılaşmayı

zorunlu hale getirmektedir (Bramwell vd., 1996:217). Farklılaşma yoluna gidemeyen ve turistlerin taleplerine cevap veremeyen rakip paydaşlarının gerisinde kalmış demektir (Hodgson, 1990:4) Türkiye’de planlı turizm dönemiyle beraber hem gelen turist sayısında hem de elde edilen gelirler bakımından düzenli olarak artış yaşanmasıyla sektörde gelişme ve istikrarının meyvelerini toplamaya başlamıştır. 2000’li yıllara gelindiğinde daha profesyonel ve stratejik kararların alınması gerekliliği vurgulanarak çeşitli strateji ve eylem planları hazırlayarak sektöre katkı yapması planlanmaktadır. Planlanan stratejik bir karar olan 2023 Stratejik Turizm Planı (2007-2013) yılları arasında 9. Kalkınma planı içerisinde yer almaktadır. Turizm sektörünün etkin ve etkili olabilmesi için uzun vadede gelişimi adına turizmin ana gövdesi oluşturularak hedefin bu şekilde gerçekleştirileceği ifade edilmektedir. Bu planda Türkiye’nin 2023 yılına kadar hedeflediği 63 milyon turist 86 milyar dolar gelir elde etmesinin yanında kişi başı turist harcamasının 1350 dolara ulaşması küresel arenada hem gelen turist sayısı hem de elde edilen gelir bakımından ilk beş ülke arasına girerek önemli bir varış destinasyonu haline gelerek bununla beraber istihdamın gelişmesine aynı zamanda da ülke çapında olduğu kadar bölgesel gelişmede farklılıkların en aza indirilmesi görüşü savunulmaktadır (www.ktb.gov.tr, 2020). Artan turizm talebine karşı artan ürün ve hizmet anlayışı ile hem gelen turist sayısında hem de elde edilen turizm gelirleri ile istikrarlı bir yükseliş ile sektördeki gelişmelerin takibini yapan Dünya Turizm Örgütü (WTO) tarafından ortaya konulan “2020 Avrupa Turizm Vizyonu” ile Avrupa bölgesinde yer alan İtalya, Fransa ve İspanya gibi ülkelere sonra turizmde Türkiye dördüncü sıraya yerleşmesi beklenmektedir. Türkiye 60 milyon gelen turist sayısı ve 50 milyar dolar turizm geliriyle 2020 yılında bu hedefe ulaşmak istediğini ortaya koymuştur. Buna ülkesi içerisinde yer alan zengin turistik destinasyonları, tarihi ve kültürel kaynaklarının olması ile ülke turizminin gelişiminin ön koşulu olarak kabul edilmektedir (Murphy vd., 1999:2). Belirtilen kaynakların yoğun bir şekilde ülkemizde oluşu bizim için bir vazgeçilmez bir olgudur. Ancak bu kaynakların tutundurma faaliyetleri ile çeşitli pazarlama faaliyetlerinin cazip ve çekici halde ortaya konulmasının ve uygun şekilde sunulması gerekliliği ortaya çıkmıştır (Yarcan, 1996:85).

2023 Türkiye Turizm Stratejisi kamu ve özel sektör iş birliği çerçevesinde birbirleri arasında iş birliği ve planlamalar ile uygulanacak hedeflerin uzun vadeli bir yol haritasıdır. Bu stratejik planda amaç olarak sürdürülebilirlik temelinde ulaşılabilecek hedeflere uluslararası arenada, bölgesel kalkınmanın çözüm yollarının alternatif turizm türleri ile aşılabileceği görüşü savunulmuştur. Bölgesel farklılıkların sürdürülebilir bir anlayış çerçevesinde doğal kaynakların korunması, kitle turizminden doğan boşlukları alternatif turizm türleri ile giderilerek bölgelere eşit bir şekilde dağılımının sağlanması amaçlanmaktadır. 2023 stratejisi ekseninde hazırlanan 2007-2013 Turizm Eylem Planı, stratejik olarak hazırlanan 2023 hedeflerini tamamlayıcı ve uygulanmasına yönelik bir yol haritası sunan belgelerdir. Hazırlanan 172 eylem planlarının içeriğinde 11'nin sürdürülebilirlikle ilgili olduğu görülmektedir. Özellikle alanlarda alt yapı eksikliklerini giderilmesine yönelik öneriler geliştirilmiştir (www.ktb.gov.tr, 2019).

2. BÖLÜM

TAŞIMA KAPASİTESİ

2.1. Taşıma Kapasitesi Kavramı

Taşıma kapasitesi kavramı literatüre ilk defa doğa bilimleri çerçevesinde 1800'lü yıllarda Malthus tarafından nüfus ilkeleri üzerine yapmış olduğu çalışma ile girmiştir. Nüfus artışının gıda ve tüketim maddelerinin aritmetik anlamda arttıracığını savunan bir düşünce temelinde şekillenmiştir (Whittaker, vd., 2010:4; Brush, 1975:799).

Doğal alanlardaki çalışmalar ile devamlılığını sürdüren taşıma kapasitesi kavramı 1922'li yıllarda Palmer ve Hadwen tarafından mera yönetimi alanında kullanıldığı ve bu kavramın yaban hayatı ile sınırlı kalmadığı turizm ve rekreasyonel alanlarda da kullanılmaya başlanmıştır (Clarke 2002:410; McCool, and Lime 2001:378; Göktuğ, vd., 2013:196).

1938 yılında doğal yaşam alanlarının ve biyolojik çevrenin yönetiminde de taşıma kapasitesi kullanılmıştır (Watson ve Kopacevsky 1996:173).

İlk uygulama alanlarından biri de mühendislik ve mimarlıktır. Buna göre fiziki yapıların taşıma kapasitelerini planlamak adına bunu bir araç haline getirmişlerdir (Çavuş, 2002:128).

1964 yılına gelindiğinde taşıma kapasitesi birçok alanda uygulandığı gibi bunlardan biri de turizmde taşıma kapasitesi olmuştur. Lucas'ın bu yıllardaki çalışması su sporu yapılan bir alanda ziyaretçilerin vahşi yaşam algısı üzerine yaptığı çalışma ile ilk defa bu alanda yapılan literatür bir çalışması olmuştur (Tokmak, 2008:35).

Lime ve Stankey 1971 yılında bu alanda ki kabul gören ilk taşıma kapasitesi tanımlaması, belli zaman içinde, belli düzeyde, bölgenin fiziki tecrübeye ve ziyaretçilerin tecrübesine zarar vermeden kullanılması olarak tanımlanmıştır (Uysal ve Baloğlu, 1994:39).

Dünya üzerinde yenilenebilir ve yenilenemez kaynaklar göz önüne alındığında kıt kaynakların yönetimi, korunması ve sürdürülebilirliğinin kontrolü ile gelecek adına daha yaşanabilir bir dünya için ekolojik dengenin korunması adına taşıma kapasitesi kavramı iki asırdır gündemini korumaktadır (Kahraman ve Türkay, 2004:151).

Taşıma kapasitesini turizmde ekonomik, çevresel ve sosyal özellikleri önemsenerek gelişim durumunu anlatmak ve belirlemek için kullanılmıştır (Kostopoulou ve Kyrltsls, 2006:18).

Dünya üzerinde turizm sektörü doğaya saygılı, çevresi ile daima irtibat halinde olan, insan-doğa beraberliğinin oldukça sıkı olduğu bunun sağlanmasının da turizmin doğal ve kültürel bağların sürdürülebilirliğini amaçlayarak kıt olan kaynakların en verimli şekilde nasıl kullanılması gerektiğini bize göstermektedir. Bunu sağlamanın bir yolu da gerekli planlamanın yapılıp buna dair kısa ve uzun vadeli plan ve projeler üretmekten geçmektedir. Geçmişte turist sayısı ve alt yapı yeterliliği gündemde iken günümüz turizm planlamasında turizmin sürdürülebilirliği, kaynakların verimli kullanılması gerekliliği, doğal çevre ve insani çevreye zarar veren durumların bertaraf edilmesi tüm olumsuzlukların giderilmesi adına taşıma kapasitesi tanımlamaları geliştirilmektedir (Tokmak, 2008:37).

İnsan sayısının varlığı, doğal çevrenin yapay çevrelerce bozulma meydana getirmesi ve ziyaretçi tatmininden ibaret olmayan taşıma kapasitesi kavramı; belirli bir yörede ki yaşamın sürdürülmesi gerekliliğinin alt eşiği olarak nitelendirilmiştir (Şahin, 2004:202). Bu yüzden taşıma kapasitesi kavramının cazip ve faydalı olduğu bir gerçektir (Can, 2013:29).

Sürdürülebilir bir çevre ile iş birliği içinde çevreden yararlanarak, gerekli tatmin düzeyini de sağlayarak hizmet ve faaliyetleri kapsayan durum taşıma kapasitesi olarak karşımıza çıkmaktadır (Eser vd., 2010:29).

Sürdürülebilir çevrenin korunması ve kalkınmanın sağlanmasına yönelik olarak turizm de taşıma kapasitesi, içinde yaşanan yöre halkına, ekonomisine, kültürüne ve çevresine herhangi olumsuz durum oluşturmadan gelen ziyaretçilerin tatmin seviyesini de değiştirmeden turist kabul eden destinasyonun kabul edebileceği maksimum sınır olarak açıklanmıştır (www.unwto.org, 2018).

Taşıma kapasitesi, turizm destinasyonunda gelen ziyaretçilerin tatmin düzeylerinin azalması ve doğal ortamlarının bozulmasına yol açmadan bölge halkına gerekli olan ekonomik fayda sağlanmasında en uygun kullanım düzeyinin sunulmasıdır (Papageorgiou ve Brotherton, 1999:280).

Taşıma kapasitesi ile ilgili olarak çokça tanımlama yapılmıştır. Adı geçen tanımlamalar doğru olmakla birlikte en net ifade ile birlikte sunulamamıştır. Belli bir bölgede fiziki çevreye zarar vermeden gelen turistlerin tatmin veya memnuniyet düzeylerini azaltmadan turizm faaliyetine katılabilecek en fazla kişi sayısı olarak bu kişilerin o alanı kullanım düzeyi olarak açıklanmıştır. Destinasyonlarda taşıma kapasitesinin aşılması ile birlikte hem gelen ziyaretçileri hem de bölge halkını olumsuz etkileyerek mevcut planlamanın dışına çıkmış ve turizm faaliyetinin kesintiye uğramasına aynı zamanda turistik destinasyonun sürdürülebilir kullanımı açısından önemlidir. Bir turistik destinasyonda taşıma kapasitesini etkileyen faktörlerin analizi anlamında çeşitli faktörler vardır bunlar, bölge halkının ekonomik durumu ve gelişmişlik seviyesi, bölgenin doğal ve kültürel yapısı, gelen turistlerin sosyo-kültürel ve ekonomik durumları, turistlerin içinde bulunduğu turistik destinasyonları algılayışlarından kaynaklı psikolojik tatmin veya memnuniyet

düzeyleri gibi göstergelerdir (Çavuş, 2002:130; Soylu, 2013:568). Turizm yönetiminde taşıma kapasiteleri çalışmaları, turistik destinasyonlarda tercih edilen koşulları ve sonuçları göstermelidir (Williams ve Gill., 1994:181).

Yaşanmakta olan gelişmeler ve bu gelişmelerin getirdiği olumsuz çevresel, ekonomik, sosyo- kültürel durumlar turizmde daha güncel ve pratik tekniklere ihtiyaç olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bunlardan birisine örnek vermek gerekirse, turizmin başlangıç sınırları ve sınır şartları olduğu bununda turizmin kendi kendine tayin edebileceğine yönelik bir çalışma olan ‘Taşıma Gücü Kapasitesi’ dir (Kaya, 1997:55).

2.2.Taşıma Kapasitesi Türleri

Taşıma kapasitesi literatürde farklı şekillerde sıralandığı görülmektedir. Buna göre taşıma kapasitesini dört farklı boyutta çevresel, fiziksel, sosyal ve psikolojik (algısal) taşıma kapasiteleri olmak üzere incelemiştir (Watson ve Kopachevsky, 1996:173). Aynı zamanda taşıma kapasitesini turistik bir alanın kapasitesi üzerinden fiziksel, ekonomik, sosyal ve psikolojik olmak üzere bu başlıklar altında toplamıştır (Avcıkurt, 2007:35).

Taşıma kapasitesinin beş türünden bahsetmiş, bunlar Ekolojik taşıma kapasitesi, Fiziksel taşıma kapasitesi, Ekonomik taşıma kapasitesi, Toplumsal taşıma kapasitesi, Psikolojik taşıma kapasitesi olarak bahsedilmiştir (Çavuş, 2002:9).

2.2.1.Fiziksel Taşıma Kapasitesi

Bu kavram çevresel (ekolojik) taşıma kapasitesinin etki alanlarını da içine alır. Örneğin doğal yaşam alanlarında yaşayan hayvanlar, bitkiler gibi çevrenin yanında insan eliyle desteklenmiş olan kaynakların değişimleri ve etkilerini de kapsar. Çevresel(ekolojik) taşıma kapasitesini içine alır ve ana başlık olarak değerlendirilir (Çevirgen, 2003:47; Kaya, 1997:58). Çevresel (ekolojik) taşıma kapasitesini içine alan fiziksel taşıma kapasitesi ile ayrımının net bir şekilde yapılması gereklidir. Turizm ile doğal çevre arasında ki bağ çevresel (ekolojik) taşıma içine girerken, bir turistik destinasyona gelen turistlerin o destinasyonun fazladan turist kabul edip edilemeyeceğine, sınırlı sayıda ki bu imkanların içinde bulunan çevrenin kaldırıp kaldıramayacağına ilişkin bir durum varsa fiziksel taşıma

kapasitesi içinde değerlendirilir (Çavuş, 2002:184). Buna göre bir turistik destinasyonun fiziksel olarak kaldırabileceği turist sayısı olarak ifade edilen ve bir turistik destinasyon için ayrılmış olan kapasite dışında fazladan kapasite eklenmesi mümkün olmayan şekilde tanımı yapılmıştır (Swarbrooke, 1999:47). Başka bir tanımda ise belirlenmiş olan bir yerde ve belli bir zaman içerisinde söz konusu fiziksel alana sığabilecek en fazla ziyaretçi sayısıdır (Sayan ve Atik, 2011:70). Fiziksel olarak tanımlanmış bir alana, belirli bir süre içerisinde aynı anda sığabilecek maksimum ziyaretçi sayısı olarak da ifade edilen fiziksel taşıma kapasitesi; bir tarihi alanda, plajda ya da tarihi yapıdaki yıpranmaların yaşanabileceği sınır olarak da tanımlanmaktadır (Zacarias vd., 2011:1076; Tejada vd., 2009:1161). Fiziksel taşıma kapasitesi ayrıca turistik destinasyonlarda restoranların, otoparkların, konaklama yerlerinin ve altyapı sistemlerinin sınırlarını da ifade etmektedir (Sarkım, 2007:114). Fiziksel taşıma kapasitesi sınırının aşılmasına örnek olarak; tarihsel yapıların yıpranması, yolların yetersiz kalması, otoparkların araçları karşılayamaz konuma gelmesi ve kavşak zorluklarının yaşanması gösterilebilir (Rızaoğlu, 2004:239). Bu ifadelerden hareketle fiziksel taşıma kapasitesi kavramının, turistik destinasyonun fiziksel sınırları içerisinde ağırlanabilecek en fazla turist sayısı ile destinasyondaki turistik amaçlı tesis, altyapı ve sistemlerinin kullanımından ortaya çıkan bozulmaları kapsadığı görülmektedir. Ayrıca fiziksel taşıma kapasitesi Dünya Doğa ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği (IUCN) tarafından önerilen şu formül ile hesaplanmaktadır (Ceballos- Lascuráin, 1996:158).

2.2.2.Sosyal Taşıma Kapasitesi

Turistik destinasyonda yöre halkının kabul sınırlarını ortadan kaldırmadan kullanılabilir en fazla sınır olarak kabul edilir. Yöre halkı ile gelen ziyaretçiler arasında yakından ilişkinin söz konusu olduğu ve aralarında herhangi olumsuz durumlar ile karşılaşmadığı, turistik faaliyetlerinde memnuniyet ve kalite azalışı olmadığı seviyeyi gösterir (Saveriades, 2000:150; Avcı, 2007:492; Ünlüönen ve Tokmak, 2009:19). Dünya Turizm Örgütü'ne göre taşıma kapasitesi, turistik faaliyette bulunmak üzere gelen turistlerin fiziksel, çevresel, ekonomik ve sosyo-kültürel özellikteki konuların göz ardı edilmeden, turist memnuniyetinde azalma yaşanmadan belirli sürede ziyarette bulunabilecek maksimum insan sayısı olarak

ifade etmektedir (www.unwto.org., 1999). Başka bir tanımlamada ise bir destinasyon içerisinde bulunan maksimum insan sayısının aldığı hizmette aksaklık olmadan, çevresel olarak herhangi olumsuz durum gerçekleşmeden destinasyonun kullanılmasıdır (Oral ve Şenbük, 1996:200). Burada temel soru şu; herhangi bir turistik destinasyona gelen ziyaretçilerin yeterliliği konusu (Uysal ve Baloğlu, 1994:40) anlamında araştırmaya konu olan “Sille Köyü yerleşkesine gelen ziyaretçi sayılarının üst sınır limiti olarak yerel halkın gelen ziyaretçileri kabul edebilir sınır olarak ifade edilebilir.”

Sosyal taşıma kapasitesi, turistlerin konaklamak üzere geldiği yerde gelen ziyaretçilerin yaptığı herhangi rekreatif faaliyetlerinde memnuniyet düzeylerinde azalma yaşanmadan aldıkları hizmetlerin gelen bütün ziyaretçilerde aynı oranda fırsatlara sahip olabildiği ziyaretçi yoğunluğu olarak en üst seviyeyi ifade etmede kullanılan bir kavramdır. Bu kavram gelen ziyaretçi ile turistik destinasyon arasında ilintili olduğu ziyaretçilerin memnuniyet seviyelerinin normal ortam ile kalabalık ortamlara gösterdiği tepki ve ziyaretçilerin birbirleriyle olan ilişkilerinde kurulan bağ ile yakından ilişkilidir (Grieser, 2005:211). Ayrıca, yöre halkının turistlere karşı hoşgörü derecesi ya da turistlerden etkilenmeme düzeyi olarak tanımlanan sosyal taşıma kapasitesinin, bazı destinasyonlarda sınırının aşıldığı veya zorlandığı görülmektedir. Bu durumda yöre halkının, turistlerin hareketlerine ve varlığına karşı hoşgörü düzeyinin aşıldığı ve dolayısıyla sosyal (toplumsal) taşıma kapasitesinin aşılmasına yol açtığı görülmektedir. Bu sınırın aşılması, turizm sektörü üzerinde olumsuz etkiler ortaya çıkarmaktadır (Mercan, 2010:33; Atay, 2003:148; Akış, 1999:45). Buna göre sosyal taşıma kapasitesi, turistik destinasyonda yaşayan yerel halkın gelen ziyaretçilerin oluşturduğu tutum ve algıları ile ilgili olduğu söylenebilir. Ziyaretçilerin bulunduğu çevre ile kalabalığı algılaması, ziyaretçilerin yaşadıkları tecrübe kalabalık üzerinde ki etkisi ve bunun yanında kalabalık ortamın ziyaretçi üstündeki etkisi (Manning, 2002:162) sosyal kapasitenin bulunması açısından çeşitli faktörlerin bir araya getirilmesi gerekliliğini araştırmacılar kalabalığın nasıl algılandığına ilişkin verilerin toplanmasında bir araya gelerek yöntemler geliştirmişlerdir (Shelby ve Heberlein, 1984:441). Ayrıca kalabalık algısı ile ziyaretçilerin kişisel özellikleri arasındaki ilişkileri inceleyen araştırmacılar milliyet

(Sayan vd, 2013:500), yaş (Bonnes vd., 1991:544), tecrübe (Ormiston vd., 1998:38), gibi kişiye özgü özelliklerin kalabalık algısı üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu konu ile ilgili araştırmalar kalabalık algısında rekreasyon alanının özellikleri doğal, yarı doğal vb. topoğrafik yapısı ile rekreasyon türünün de kalabalık algısında etkili olduğunu göstermiştir (Manning, 1999:148). Sosyal kapasitenin belirlenmesine yönelik olarak farklı araştırmacılar tarafından çeşitli yöntemler geliştirilmiş olup (Manning, 1999:148; Shelby ve Heberlein, 1984:441; Da Silva, 2002:193) bu yöntemlerin ortak yanı gözlemler ve ziyaretçilerle gerçekleştirilen anketler vasıtası ile sosyal parametrelerin değerlendirilmesidir. Böylece yöre halkının gelen ziyaretçiler için sunmuş olduğu doğal ve kültürel kaynakların herhangi karmaşa, güvenlik açığı yaşanmadan akıllarda bu algının yaşanmaması adına sosyal kapasite değerlendirmesi ve analizleri önem arz eder.

Yerel halkın turistik destinasyona gelen ziyaretçilere karşı algıları, tutumları ve memnuniyetleri ile ilişkili olarak (Kozak, 2014:257) turistik destinasyona kabul edilebilir turist sayısının o yer için sosyal taşıma kapasitesi sınırı olduğu söylenir (Gee, 1997:248) Sosyal taşıma kapasitesi kavramında toplumun gelenek ve göreneklerini, toplumsal normlarını, yaşam kalitesini olumsuz yönde etkilemeyecek sınır olarak belirtilmektedir (Wahab ve Pigram, 1997:327). Gelen ziyaretçiler ile yöre halkı arasındaki ilişkiler olumsuz yöne doğru gitmesi (Ünlüönen ve Tokmak, 2009:19) ve bunun yanında turizm faaliyetinden doğan olumsuzluklar olarak kalabalıklaşma, sosyal ilişkilerde bozulma, kültürel yozlaşma, suç oranlarında artışların meydana gelmesi içinde bulunan turistik destinasyonun sosyal taşıma kapasitesinin aşıldığını göstermektedir (Doğan, 2004:136; Avcı, 2007:489).

2.2.3. Psikolojik (Algısal) Taşıma Kapasitesi

Turizmde psikolojik taşıma kapasitesi, bir turist turistik bir gezi kararı aldığı anda gideceği yerleri çeşitli iletişim kanallarından araştırarak bu kararlar ile yola çıkmaktadır. Gitmeden önce memnuniyet düzeylerini en üst seviyeye çıkaracak kararlar alma yolunda adım atıldığı görülmektedir. Eğer oluşan kararlar içinde onun algılarını olumsuz etkileyebilecek bir durumla karşılaşarsa memnuniyetsizliğini ortaya koyup başka bir turizm destinasyonuna gitme kararı alabilmektedir. Gelen ziyaretçiler daha önceden araştırarak belli bir beklenti içinde geldiği turistik

destinasyona ne gibi olanaklar ile karşılaşacağı onun algı kapasitesini etkileyebileceği, bu nedenlerle başka bir çekim noktası araması da muhtemel olmaktadır (Avcı, 2007:492). Psikolojik taşıma kapasitesi gelen ziyaretçilerin gelmeyi planladığı destinasyon ile ilgili memnuniyet düzeyini belirlediğini ortaya koymuştur (Holden, 2000:147). Bir destinasyonun turistik gelişmesi ile turistler arasında doğrudan ilişki olduğunu gösteren bu kavram, gelen ziyaretçilerin hem çekim noktası oluşan hem de diğer gelenlerle bir ilişki olduğuna yönelik ve bunun getirdiği fiziksel bozulmaların gelen ziyaretçiler üzerinde ki hoşgörü toleransını etkilediği ifade edilmektedir (Boniface ve Cooper, 1994:36). Psikolojik taşıma kapasitesi gelen ziyaretçilerin diğer gelenler ile kurduğu bağlar ve bu bağlar sonucu gelişen olumlu ve olumsuz yansımalarını yaşayan yerel halk bu durumda nasıl bir bozulma yaşadığına dair ortaya çıkan psikolojik olarak etkilediği sonucuna varmak mümkün olduğu söylenmektedir. Belirli bir turistik destinasyon yaşam döngüsü içerisinde yer alan gelen ziyaretçi ve yerel halk arasında değişen algıları tespit eden (Doxey, 1995:196) “Tolerans Modeli” olarak isimlendirdiği modelde turizmin gelişimi ile yerel halk arasında bir ilişki olduğu varsayımını ortaya atmıştır. Modele göre yöreye gelen ziyaretçi sayısı arttıkça ve turistik destinasyonun gelişmesiyle beraber yerel halkın tutumlarının olumsuz yönde değiştiğini turizmin sosyal, kültürel ve psikolojik etkilerini göz önüne almıştır. Doxey Modelinde turistik destinasyonun yerel halk gözünden gelişimini dört aşama olarak belirlemiştir. Buna göre, yöreye gelen ziyaretçi sayısının artmasıyla yerel halkta mutluluk meydana gelmesi, yerel halkın ziyaretçilerin gelmesiyle kayıtsızlık veya ilgisizlik eğilimi göstermesi, zamanla gelen ziyaretçi sayılarında artışın kritik eşiği aşmaları ile ziyaretçilere düşmanlık beslenmeye başlanması, kritik eşiğin aşılması ve her olan olumsuz olaydan gelen ziyaretçilerin sorumlu tutulması sonucu kızgınlık ve öfke hali belirmesi modelin aşamalarını gösterir (Saveriades, 2000:152; Shafaei & Mohamed, 2015:3). Sille Köyü’ne gelen haz ve tatmin arayan ziyaretçiler gözünden yöre halkının algı ve tutumlarının neler sonucu değiştiğini psikolojik taşıma kapasitesinin aşılabildiğine yönelik olarak ortaya konmuştur.

2.2.4. Ekonomik Taşıma Kapasitesi

Turizmin en önemli etkisinin ve gelişmekte olan ülkelere en önemli katkısının ekonomik anlamda olduğunu söylemek mümkündür. Turizm dış ödemeler dengesinde olumlu etkiler yapmaktadır. Büyük etkisi dış ödemeler dengesine yardımcı olur. Küçük etki olarak ise bölge ekonomisine olumlu katkılar yapmaktadır. Dolayısıyla dünya üzerinde yer alan turistik destinasyonların gelişimi hem bölge ekonomisinin gelişimine hem içinde yer alan ülke ekonomisine hem de dünyada ki turizm hareketliliğinde etkin rol oynar. Bu yüzden turizm bir yörenin gelişiminde etkilidir. Ekonomik anlamda değerlendirildiği takdirde, turistik bölgelerdeki ekonomik faaliyetlerle ilgili olduğu, bu faaliyetlerin nitelik ve niceliğinde olumsuz değişimler olmaksızın turistik aktivitelerin sürdürülmesi yaklaşımına dayandığı söylenebilir (Çavuş, 2002:163).

Ekonomik taşıma kapasitesi, bir turistik destinasyonda turizm hareketleri sonucunda ortaya çıkan ekonomik durumdan bölge halkının en üst düzeyde fayda sağlaması ve bunun yanında turizmin o bölge içerisinde ezici bir rekabet oluşturmaması adına frenleyici bir mekanizmaya sahiptir. Bunun üzerine bir bölgenin ekonomik taşınması. Turistik destinasyona yapılan yatırım ve bundan elde edilen gelir, ortaya çıkardığı istihdamın maliyetler üzerinde etkisini anlatır (Muğla Valiliği, 2010:27).

2.2.5. Ekolojik (Çevresel) Taşıma Kapasitesi

Turizm olayının sadece insan faktöründen gerçekleşmediği bunun yanında başlıca faktörlerden olan çevre önemli değerlerden bir tanesidir. Turizm destinasyonları çevre ile var olur çevrenin yokluğuyla da yok olurlar. Çevre faktörü kazanımları ne kadar fazla ise o yerin turistik destinasyona etkisi bir o kadar fazladır. Bu nedenle çevresel veya diğer bir anlatımla ekolojik taşıma kapasitesi, doğada ortaya çıkan her etkinin geri dönüş etkisi bizim doğa ile iç içe oluşumuzun getirdiği bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır. Turistik bölgeler ekolojik olarak anıldığı zaman kendine has flora, fauna, doğal su kaynaklarına, doğal arazi yapılarına örneğin traverten, mağara, dağlar, ovalar ve platolar gibi doğal oluşumlar ve bunların yanında geçmişten günümüze kadar ulaşan tarihi bir hafıza barındıran insan elinden çıkma

tarihi yerleşkeler, anıt mezarlar, antik şehirler, yazıtlar gibi insan elinden olma veya insan dışı doğal olarak gelişen olaylardır (Tokmak, 2008:56).

Ekolojik taşıma kapasitesinin çıkış hikayelerinden olan başlarda ekolojik analiz olarak kullanılmış sonraları ise bu kavram sosyal bilimlerce de tartışma konusu haline gelmiş devamında ise dünya çapında insan taşıma kapasitesiyle ilişkilendirilerek ‘Turistik Taşıma Kapasitesi’ olarak kullanılmaya başlanmıştır (Brown vd., 1997:318).

Ekolojik yaşam içinde barındırdığı flora ve faunasıyla bütünlük arz eder. Ekolojik taşıma kapasitesi ise bu bütünlük içinde en az zararlar çevreye bakar, doğal kaynaklar yapay kaynaklarca en verimli şekilde kullanılır, içinde yaşayan insanların (turistlerin) memnuniyet seviyelerinde düşüş meydana getirmeden, ekolojik yaşamın doğal akışına uyum göstererek ortama yüklenebilecek yoğunluğu ifade eder (Sarkım, 2007:111). Bu taşıma kapasitesi içinde barındırdığı çeşitli düzeyde ki bitki ve hayvan çeşitliliği ile ekosistemin hangi kullanımdan ne gibi sonuçlar doğuracağı ve bundan etkilenenler ne gibi maliyetler ile karşılaşacağı ile ilgilidir (Çavuş, 2002:160).

Başka bir açıklamada canlı ve cansız varlıkların yaşadığı doğal çevrede dışarıdan gelebilecek zararların başlangıcı ekolojik taşıma kapasitesini vermektedir. Bu tanıma göre iki zorluk ile karşılaşmaktadır. Birincisinde, ekolojik manada geri dönülemez oluşu ve bu ekolojik değerlerin kimin kabul edeceği, ikincisi ise kararların kimden çıkacağıdır. Yerel yönetimler mi? Turistik destinasyon işleticileri mi? Yoksa ekologlar mı? (Avcıkurt, 2009:48)

Ekolojik taşıma kapasitesi, doğal kaynaklar üzerinde baskı oluşturan etkilerin içinde var olan doğal alanlara gelen turistlerin etkilerini incelerken yukarıda bahsedilen çeşitli parametrelerin yanında sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için ekolojik kapasitesinin belirlenmesi önemlidir. Çeşitli turizm hareketlerinin neden olabileceği çevresel tahribat gelecek nesillere ulaşacak olanlarında önünde bir engel meydana getirecektir. Doğa kendi içinde yenilenebilme özelliğine sahipken bu olayın oransal olarak azaltımı çevre üzerinde taşıma kapasitesini artışıyla beraber ekolojik denge bozuluyor demektir (Göktuğ, vd., 2013:199).

İnsan-çevre ilişkisinde geçmişten günümüze irtibatta olan insanlar tüketimin doğada başladığı ve tekrar doğaya döndüğünü düşünürsek var olan ilişki içerisinde bu ekolojik dengenin ne kadar önemli olduğu oraya çıkacaktır. 20. Yy turizm hareketliliğinde insan çevre-çevre insan ayırımında sürdürülebilirlik kavramının genelleşmesi ile turizmde sürdürülebilirliğin ekolojik dengenin korunması, doğadan alınanların tekrar doğaya iade edilmesi gerekliliği, bozulmalara yol açabilecek faktörlerin bertaraf edilmesi, yaşam kalitesinin azalması ve gelecek için sürdürülebilir bir çevrede turizm faaliyetine girmek adına önemlidir.

3. BÖLÜM

TURİSTİK DESTİNASYON ve SİLLE KÖYÜ

3.1. Turistik Destinasyon

İnsan ihtiyaçlarından doğan turizm kavramı özellikle 20. Yy başlarında ortaya çıkmış ve ikinci çeyreğinde gelişmeye başlamıştır. Bu durum ile beraber çeşitli turistik destinasyonların doğuşuna neden olmuştur. Bu nedenle bu alan yazında turistik destinasyon kavramı ve alt kavramları detaylı şekilde incelenecektir. Turizmin olmazsa olmazlarından olan özellikleri belirlenmiş, çekicilik unsurları ortaya çıkarılmış, alt yapı ve üst yapı imkanlarıyla ulaşımaya elverişli yer olarak tanımlanan “Turistik Destinasyon” kavramı bir yere, bölgeye ve ülkelerin tanıtılmasına ve turistik değerlerinin pazarının oluşturulmasına, insana, doğaya ve tarihe duyarlı bir anlayışla bunu gerçekleştirdiği takdirde bu durum sonucunda ekonomik anlamda ülkelere kazanç sağlayacağı ve insanların turistik hareketlilik yaparken destinasyon çeşitliliği göstereceğinden dolayı turistik destinasyonlar arasında rekabetin oluşacağı ve sonucunda sürdürülebilir gelişmenin devamlılığı sağlanmış olacaktır. Turizm kaynaklarının bir araya gelmesiyle oluşan, oluşturduğu çeşitli kaynaklar ile gelen turistlere gelme nedeni sunan ve onlara konaklama hizmeti sağlayan, doğrudan veya dolaylı olarak yapılan hizmetler bütünüdür (Vural ve İbiş, 2017:635).

Turistik destinasyon kavramı kompleks yapı içinde değerlendirilmesi kendine has cazibe ve çekiciliğinin olması, orada bulunan yöre halkı, sunulan konaklama

işletmeleri gibi parçaların bütünü tamamlaması sonucu ortaya çıkmıştır (Özdemir, 2008:9).

Bir turistik destinasyonun destinasyon olarak sayılabilmesi için farklı özelliklere sahip olması gerektiğini vurgulamıştır. Buna göre turistik çekicilik, transfer, konaklama tesisi, alt yapı ve üst yapı gibi şartlara bağlı olarak oluşturulan birliktelik neticesinde ortaya çıkmaktadır (İlban, 2007:6).

Bir yer için olmazsa olmaz olanların arasında olan turistik destinasyon kavramı hem yöre hem yörede bulunan kaynakların kullanımını hem de bunların pazarlama boyutu açısından turistik bir marka kimliği oluşturması açısından üzerinde emek yoğun çalışılması gereken bir konudur (Özdemir, 2007:6).

Farklı dikkat çekici özellikleri ile değerleri olan ve turistlerin orada bulunma süreleri boyunca tüm ihtiyaçlarına ya da önemli bir kısmına cevap verebilecek nitelikte bir alan olarak ifade edilen destinasyon kavramı, turizm faaliyetine katılmada tetikleyici faktörlerden olan merak, boş zaman gibi nedenler ile seyahat kararı alınması sonucu alınan bu kararda rol oynayan turistik destinasyonun önemi ortaya koymaktadır (Atay, 2003:148).

Destinasyon, turistlere cazibeli gelebilecek değişik tabiat özellikleri ve çekicilikleri olan yer olarak tanımlanmıştır (Coltman, 1989:31).

Fransız dilinden dilimize geçen ‘Destinasyon’ Türk Dil Kurumu’na göre gidilecek yer, varılacak muhit anlamında kullanılmaktadır (www.sozluk.gov.tr, 2020).

Turizmde önemli bir yeri olan varılacak yerin ekonomik, sosyal ve fiziksel etkilerinin ortaya çıktığı temelde turizmin ekonomik faaliyetlerinde rol oynayan şehirler, bölgeler ve ülkeler için turizm destinasyonu oldukları söylenmektedir (www.ktb.gov.tr, 2019).

3.2. Turistik Destinasyon Çeşitleri

Bir yerin turistik destinasyonu coğrafi özellikleri, içinde barındırdığı birikim ve çevreye kattığı değerle ilişkili olduğu, bu alanların kendine özgü turistik çekiciliklerinin olduğu bundan hareketle motivasyon kaynaklarının işaret ettiği yerler

olarak değerlendirilmektedir. Örneğin bünyesinde barındırdığı şifalı sular ve kaplıcalara sahip alanlar eko turizm bölgelerine dahil oluyor iken, inanç ve kültürel alanlara ev sahipliği yapan yerler ise şehirler olarak ele alınmaktadır. Bunlarla beraber bir yerin turistik destinasyon oluşuna çekiciliği, konaklaması, alt ve üst yapısı, ulaşımı, tamamlayıcı hizmetler turistik destinasyon bileşenlerinin bir araya gelmesi ile ortaya çıkan ürün ve hizmetler olarak ifade edilmektedir (Page, 1995:134).

Tablo: 3 Destinasyon Çeşitleri

Destinasyon Çeşidi	Kentsel	Deniz	Kırsal	Dağ	Özel	Modern Dünya
Misafirler	Toplantı Gezi İş Konferans	İş Boş Zaman Konferans	İş Toplantı Boş Zaman	İş Toplantı Boş zaman	İş Toplantı Teşvik Konferans Boş Zaman	İş Toplantı Teşvik Sergi Konferans Boş Zaman
Rekreasyonel Faaliyetler	Konferans Eğitim Din Sağlık	Deniz Kum Güneş Gösteri Toplantı Gezi Alışveriş	Konferans Sportif Aktivite Dinlenme İş Dinlenme Tarım	Sağlık Toplantı Konferans Dağ Sporları	Özel Durum Toplantı Balayı Yıl Dönümü	Teşvikler İş Keşif Fırsatları Macera Özel İlgi

Kaynak: (Buhalis, 2000:101).

Yukarıda belirtilen destinasyon çeşitleri farklı amaçlar ile bir araya gelen turist profilini yansıması açısından amaçlarına ve faaliyetlerine yönelik olarak hem ekonomik hem de sosyolojik anlamda stratejilerin geliştirilmesine katkıda bulunması adına bir yol gösterici özelliği gösterir.

3.3. Turistik Destinasyon Özellikleri

Dünya üzerinde çeşitli ve birbirine benzemeyen doğal ve yapay unsurlar vardır. Bunlar bulunduğu yerin ev sahipliğini yaparak oraya bir kimlik kazandırır. Bu özellikleri sayesinde içinde bulunduğu yörede, bölgede veya ülkede sunulan turistik

ürünlerin artmasına ve gelişmesine imkân tanımaktadır. Turistik destinasyonların var olma çabası birbirine benzemesi veya farklı oluşuyla ilintilidir (Türkay, 2014:4 ve Özdemir, 2008:7). Sahip oldukları özellikler gelen ziyaretçiler tarafından kabul görmekte ve gelişiminde rol oynamaktadır. Bir ürün anlamında bakılırsa diğer benzeri olduklarından kendisini sıyırıp diğer turistik destinasyonlar ile rekabeti oluşmaya başlayacaktır (Ülker, 2010:10). Turistik destinasyonların ürün ve hizmet bakımından özelliklerine bakıldığı zaman (Akın, 2020:10).

Tablo 4: Turistik Destinasyon Özellikleri

Buhalis, 2002	
Çekicilikler,	Sahip olunan doğal ve yapay miraslar
Ulaşılabilirlik,	Ulaşım için gerekli yapı ve sistem ağları
Etkinlikler,	Gelen ziyaretçilere sunulan tüm hizmet ve imkanlar
Pike, 2008	
Bozulabilirlik,	Sunulan hizmetlerin bozulma riskinin olduğu
İkame edilebilirlik,	Ziyaretçiler için sunulan farklı bileşenlerin birçok destinasyonda olmasına rağmen imajın önemli olduğu
Ayrılmazlık ve Değişkenlik,	Üretim ile tüketime aynı zamanda gerçekleşmesi, ziyaretçilerin aldığı hizmetlerdeki algı farklılıkları

Kaynak: (Buhalis, 2002 & Pike, 2008, Akt: Akın, 2020:10-11).

3.4. Tarihi Sille Köyü

Bulduğu konum, dayandığı tarihi, doğal zenginlikleri, çok kültürlü yapısı ve inanç kaynakları ile içinde çeşitli eserler barındıran Sille (Tapur, 2009:17-19) içinde en eski yerleşim noktası olan yerleşkenin en kuzeyinde yer alan tarihi M.Ö 8-7 Yy dayanan Sızma Höyüğünde Frigya uygarlığına ait kalıntılar gün yüzüne çıkmış Antik Dönemden izler taşıdığı Sylata veya Sylla olarak anılan Sille (Mimiroğlu, 2012:10) tarihi Neolitik Dönemlere (Bahar,1994:314) M.Ö. 8000-5500 yıllara kadar gitmektedir (www.wikipedia.org/wiki/CilalıTaşDevri, 2021).

Neolitik Dönemden kalma Mağara ve yerleşkeler, Erken Hristiyanlık döneminden kalma Kilise ve Manastırlar ile sonrasında Selçukluların ve Osmanlı Devleti Anadolu coğrafyasına hakimiyetine kadar uzanan geniş bir dönemi kapsaması ve Osmanlı Dönemi'nden kalma cami, çeşme, hamam ve köprü gibi tarihi eser, kültürel ve inançsal kalıntılar bırakan Tarihi Sille Yerleşkesi yöre halkı ve

Konya turizmi yerli ve yabancı turistler için bir çekim noktası oluşturması adına git gide önem kazanmaktadır (Tapur, 2009:17).

Erken Hristiyanlık döneminde İstanbul-Kudüs kutsal Hac yolculuğu güzergahında yer alan Sille (Sarıköse, 2014:9) eski yerleşim yeri olan kuzeydeki Sızma Höyüğünde M.Ö. 8-7. yüzyıl Frig uygarlığına ait kalıntılar bulunmuştur. Antik dönemde Sylata ya da Sylla olarak anılan Sille’de Roma döneminde yerleşim olduğu, şehir içindeki antik mimariye ait taş eserlerden anlaşılmaktadır. Kentin bu dönemde Efes’ten doğuya uzanan Kral yolu üzerindeki Konya yakınında bir durak noktası olmasından dolayı, aynı yüzyılda Aziz Paul’un Konya’dan geçerken Sille’ye de uğramış olması muhtemeldir. M.S.4. yüzyılda Efes’in önemini kaybetmesiyle Bizans’ın başkenti olan İstanbul ön plana çıkmıştır. İstanbul’dan Kudüs’e giden yol üzerinde bulunan Konya bu dönemde Kudüs’e giden hacıların uğrak noktası konumundadır. Büyük Konstantin’in annesi, ilk Hristiyan aristokrat Helene’nin Hz. İsa’nın gerildiği kutsal haçı bulmak için Kudüs’e giderken geçtiği yollardan biri olan Sillede M.Ö 372 yılında inşa ettirdiği Aya Eleni Kilisesi, Sille’nin bu yol üzerinde olduğunu göstermektedir. Sonraki dönemlerde Anadolu Selçuklu devletinden geri alan Karamanoğlu Beyliği (Mimiroğlu, 2012:10) geçen Sille, burada yer ala Gevele Kalesi’nin bulunduğu stratejik konumundan dolayı sahip olunmak istenmiştir. Osmanlı Devleti döneminde Fatih Sultan Mehmet ordusunu göndererek Karamanoğlu beyliğinden alarak stratejik konumunu ve varlığını güçlendirmiştir (Sarıköse, 2014:15). İlerleyen zamanda Kanuni Sultan Süleyman zamanında Sille, Konya kazasına bağlı köy kabul edilmiş 1800’lü yıllarda nüfusunun Rum ve Ermeni halklarından oluştuğu 1900’lü yıllara gelindiğinde ise nüfusun %56’sının Müslüman %44’ünün ise Gayrimüslim olduğu, 1923 yılındaki nüfus mübadelesi ile Hristiyan azınlık buradan Yunanistan’a göç etmiştir.

Antik dönemden günümüze kadar stratejik konumu ile yer alan Sille; çeşitli kültürlerin, dinlerin, inançların, farklı etnisitelerin, yaşantıların olduğu bir yer olması 1995 yılında Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından öncelikli manastır, kilise ve mezarlık alanlarının bulunduğu alan birincil arkeolojik sit alanı, esas yerleşim alanı ise kentsel sit alanı ilan edilmiştir. Günümüzde Sille Köyü Konya kültür turizmi için merkez konumundadır (Mimiroğlu, 2012:13).

Osmanlı döneminde önemli gelişme gösteren Yerleşme, 19. yüzyıl sonuna kadar 20–30 köyün bağlı olduğu, Su dirhemi adıyla da kayıtlarda yer alan bir nahiye (bucak) merkezi olmuştur (Sarıköse, 2009:19). Cumhuriyet döneminden 1990’lı yılının başına kadar ayrı bir belediye iken bu yıldan sonra Konya’nın merkez ilçesi olan Selçukluya bağlı mahalle olmuştur (Erdem, 2010:26).

Sille isminin nereden geldiği ile ilgili pek çok görüş ortaya atılmıştır. İbrahim Hakkı Konyalı Sille isminin Frigyalılar döneminde ortaya çıkan şarap tanrısı Dyonizos’un sibeli dinine mensub oluşu ve nedimelerinden olan Silenlerden aldığı aynı zamanda Silenlerinde yarı pınar tanrılarıdır (Konyalı, 1997:167). Orada yaşayan Rumlar ise buraya Sylata veya Sullata demişlerdir (Eyice, 1966:136). Başka bir görüşe göre ‘Kaynayıp coşarak köpüren’ anlamında ki Silenos’dan geldiği sürülmektedir (Sarıköse, 2014:19). Sile, Sele veya Selle piskoposluk merkezi olarak bilinir (Pauly, 1927:34).

3.4.1.Hristiyan Kimliği

Sille ezilen ve yorulan Erken Hristiyanlık dönemi halklarının mağaralara sığındığı ve sonraları ise uzun yıllar sürecek yaşamlarını esas yerleşkede yürütmeye çalışmışlardır. Mağaralara yerleşen Hristiyan halk aynı zamanda inançlarının temsili mekanları da inşa etmeye başlamışlardır (Sarıköse, 2014:9). Bu temsilde Konstantin’in annesi Helene’nin M.S. 372 yılında inşa ettirdiği ‘‘Aya Eleni Kilisesi’’ İlk Hristiyanlar için önemli bir mabettir (Mimiroğlu, 2012:10). Roma döneminde başkent İstanbul’dan kutsal belde sayılan Kudüs şehri arasında ulaşım yolu üzerinde yer alan Sille. Aynı zamanda ise Antik dönem Kral Yolu Efes’ten başlayıp doğuya gidenlerin uğrak yeri olan Konya’nın yakınında olan bir uğrak yeri olmuş hem inanç hem de ticaret bakımından önemli hale getirmiştir. Antik dönemden 19.Yy’ın sonuna kadar yapımlarına başlayan mabetler, manastırlar, kiliseler, çarşılar, pazarlar, hanlar, hamamlar, kışlalar, kaleler inşa edilmiş olması hem stratejik olarak hem dini inançlar harmonisini beraberinde getirmesiyle çok kültürlü bir özellik kazanmasıyla Sille tarihteki yerini almıştır. Sille diğer yerler gibi çeşitli şekillerde fethedilmek üzere akınlar, baskınlar düzenlenmiş fakat stratejik önemi nedeniyle Gevele Kalesi alınamamıştır. Özellikle Arap akınları Anadolu’dan kesilince bölgeye dini mabetler inşa edilmiş bunlar arasında dünyanın en büyüğü olma özelliği taşıyan Ak Manastır

(Hagios Kharition Manastırı) o dönemde 800 yıl kesintisiz hizmet vermesiyle Hristiyanlar için dini merkez haline gelmiştir. Mevlevi dervişlerince bahçesinde mescit inşa edilmiş, beylikler döneminde Karamanlı Ortodokslarının mübadele öncesindeki yaşamını sürdürdüğü yer olmuştur. Sille M.S. 7-10. yüzyıllar arasında diğer kentler gibi Arap akınlarına maruz kalmıştır. Önemli bir stratejik nokta olan Gevale Kalesi bu dönemde bölgeyi açık bir hedef haline getirmiş ve bu sebeple bölge sık sık işgal edilmiştir. Arap akınlarının Anadolu'da sonlanması ile kent önemli bir dini merkez olmuştur. Bölgede bulunan kaya kiliseleri ve özellikle dünyanın en eski ve en büyük manastırlarından biri olan Ak Manastır (Hagios Khariton Manastırı, Deyr-i Eflâtun) bu önemi işaret etmektedir. (www.selcuklusille.com, 2021).

Sille, Bizans döneminde Hristiyanlığı yaşamak isteyen halkların geldiği bir sığınak olmuştur. Sonraki dönemlerde ise sırası ile Anadolu Selçuklu devleti, Osmanlı devleti dönemlerinde en ihtişamlı dönemlerini yaşamıştır. Özellikle Sillenin en parlak dönemi ve nüfus olarak artış gösterdiği dönem Anadolu Selçuklu ile başlar. Alaeddin Keykubat döneminde Sille iskana açılarak aslı Türk olan gayrimüslimleri buraya yerleştirir (Sarıköse.2014:16).

Osmanlı döneminde Sille Konya kazasına bağlı köy durumunda idi, geçim kaynakları tarım ve hayvancılık olması Sillede Müslüman halkın nüfusunun artmasına neden olmuştur. Osmanlı döneminde de ipek ve Baharat yollarında yer almaya devam eden Sille, avantajlarını devam ettirmiştir (www.konya.bel.tr, 2021).

Sille de Selçuklu ve Osmanlı devletleri döneminde Müslüman halkların yanında gayrimüslim halklarda beraber yaşamını sürdürmüştür (Küçükdağ, 2005:79). 1907 yılındaki yapılan tespite göre 13 mahallede Müslim ve Gayrimüslim halk beraber yaşarken Kilise-i Kebir Mahallesiinde 59 hane sadece Hristiyan halkına mensuptur (Sarıköse, 2014:35). Bu yıllar içinde nüfus oranı 744 kişi %44 gayrimüslim halk yaşamaktadır. Cumhuriyet dönemine geldiği zaman 1923'lü yıllarda ki nüfus mübadelesinde Sillede ki Rum ve Ermeni gayrimüslim halkları Yunanistan'a göç etmiş ve burada ki gayrimüslim azınlık sayısı git gide azalmıştır. (www.selcuklusille.com, 2021).

3.4.2. Müslüman Kimliği

Sille'nin Müslüman kimliğini kazanması Anadolu Selçukluları ile olmuştur. Bu dönemle beraber Selçuklular çeşitli yerlerden iskân politikası gerçekleştirerek özellikle Müslüman Türkleri Anadolu'ya ve Silleye yerleştirmişlerdir. Sillede Müslüman halkların artışı Anadolu Selçukluların ve Osmanlı devletinin uyguladığı iskân politikaları neticesinde artış göstermiştir. Özellikle Orta Asya'daki tatarlardan ve türkmen boylarından halklar getirilerek buraya yerleştirilmiştir (Sarıköse, 2014:27). Anadolu Selçuklu döneminde burada yer alan hristiyanlık için önemli bir merkez olan Ak Manastır'ın bahçesine Mevlevi dervişleri mescit yaptırmışlar ve beylikler döneminde Karamanlı Ortodokslarının nüfus mübadelesine kadar yaşadığı yerleşim yeri olmuştur. 1071 yılında Anadolu'nun kapıları Türklere açılmış ve bu bölge Selçukluların eline geçmiştir. Burayı ele geçiren I. Kılıçarslan bölgedeki gayrimüslim halkları buradan çıkararak başka yerlere yerleştirmiş ardından boşalan yerlere ise Anadolu'dan ve Orta Asya'dan getirttiği Türk boylarını yerleştirmiştir. 1226 yılına geldiği zaman I. Alaeddin Keykubat 'da aynı siyaseti izleyerek Peçenek Türklerinden bazılarını getirerek bu bölgeye yerleştirmiştir. Bizans döneminde stratejik konumu itibariyle kuşatılması ve alınması zor olan Gevale Kalesi çok kere alınmaya çalışılmış ancak başarılı olunamamış ancak Anadolu Selçuklu devleti gelerek kaleyi alarak orada bulunan halkı da Sille ye yerleştirmiştir. Osmanlı Devleti o dönemde Karamanoğulları beyliği olarak fetihler yaparken bu kaleyi de kuşatmış ve alarak kendi topraklarına katmıştır (www.selcuklusille.com, 2021).

Osmanlı toprağı olarak devam eden Sille köy durumunda idi geçim kaynakları tarım, hayvancılık, geleneksel el işleri olması Silleye Müslüman halkların rağbetini arttırarak Müslüman nüfusun artışına neden olmuştur (www.konya.bel.tr, 2021).

3.4.3. Sille Köyünün Coğrafi Yapısı

Sille Köyünün etrafı dağlık arazi tepeleriyle çevrilidir. Sille Köyünün Kuzeyinde Kediler yaylası, güneyinde Kan yakası tepesi, batısında Gevale tepesi ile Ardıçlı tepe, doğusunda Kızıltepe ve Esertepe bulunmaktadır. Deniz seviyesinden 1115 m yüksekliğe sahiptir. Yüzölçümü 1.152 m²' dir (Konya İl Kültür Turizm Müdürlüğü, 2015:6).

3.4.4. Sille Köyünün Yeryüzü Şekilleri

Sille Köyünün çevresinde yer alan jeolojik unsurlar arazi çeşitliliği olarak güneyinde volkanik kayalar da bulunmaktadır. Yeryüzü şekillerine bakıldığında Büyük Gevele, Küçük Gevele diğer adıyla Takkeli dağ ile Sille deresinin oluşturduğu plato arazisinden oluşmaktadır. Dağların yamaçları özellikle Konya Ovasına bakan tarafı akarsudan kaynaklı yarıklar ve hafif engebeli platolardan oluşmaktadır (Biricik, 1999:33).

3.4.5. Sille Köyünün İklim ve Bitki Örtüsü

Sille Köyü İç Anadolu Bölgesinde yer almaktadır. İklim özellikleri itibariyle karasal iklime sahip olan bu bölgenin aksine Sille Köyü bulunduğu konum itibariyle yayla iklimine sahiptir. Etrafındaki dağlar olması nedeniyle hem havasına hem de bağları ve bahçeleri soğuktan koruması nedeniyle farklı bir iklim özelliği gösterir. Bir kıyaslama yapılacaksa Konya iline göre yazın serin kışın ise daha sıcak özelliği gösterir. Kışın ve bahar aylarında yağış alır. Yaz aylarından ağustos ayı en sıcak ve en kurak dönemidir. Bitki özellikleri dağ, plato ve vadi yerlerine göre farklılık gösterir. Dağlık ve plato alanlarında çam ve meşe ağaçları ile kaplıyken, vadi alanlarında ise söğüt ve kavak ağaçlarından oluşan bitki topluluklarına sahiptir. Genele yayılan seyrek ağaçlar, çalılar ve otsu bitki özelliklerine sahiptir (Tapur, 2014:182).

3.4.6. Sille Köyü Nüfusu

Sille Köyü Anadolu Selçuklularından önce kutsal hac yolculuğu yolu üzerinde olması ve özellikle konaklama noktalarından olması nedeniyle nüfus olarak da az da olsa varlığını göstermiştir. İlk Hristiyan çevre mağara yerleşkelerini tercih etmiş olsa da ilerleyen zamanda mabetlerinde inşa edilmesiyle varlığını

sürdürmüştür. MS 327 yılında inşa edilen Aya Eleni Kilisesinin varlığı bizlere bu anlamda fikir vermektedir. Aynı zamanda Hristiyanlığın ilk mabetlerinden olan Ak Manastırda Konya bölgesinde nüfus olarak bir çekim etkisi oluşturduğu yadsınamaz bir gerçektir (Özönder, 1998:10-11) Anadolu Selçuklu Döneminde Sultan Alaeddin Keykubat bu bölgeyi iskana açarak ve İslam Dinine özgü inanç merkezleri inşa ettirerek nüfus anlamında bir çekim oluşturmuş (Sarıköse, 2009:28). Özellikle izlenen iskân politikasında aslı Türk kökenli gayrimüslim halklar yerleştirildi. Bu halk sarayın hizmetlerini karşılamakla görevliydi (Özönder, 1998:11) Sille Köyü Osmanlı Dönemi'nde Konya iline bağlı bir köydür. 1600'lü yıllarda Gayrimüslim halkların nüfusu fazlayken 1800'lü yıllara gelindiğinde Müslüman halkların nüfusu daha fazla olmuştur. Bunda özellikle Osmanlı Devleti'nin dağılmaya girmesi, yapılan nüfus mübadeleleri gibi faktörler etki etmiştir. 19. Yy. son çeyreğinde ki nüfusa bakıldığı zaman 3,614 Gayrimüslim halk, 13,756 Müslim halk olarak kayıtlara geçmiştir.

Sille Cumhuriyet öncesi cazibeli bir yerleşim yeri iken Cumhuriyet sonrası ne kadar nüfus artmış olsa da nüfus mübadelesi neticesinde nüfus git gide azalma göstermiş eğitim ve ekonomik nedenlerle insanların daha da göç etmesine neden olmuştur. 1944 yılında nüfus 1909 iken, 1951 yılında nüfus 1726'dır. 2016 yılına gelindiğinde ise köy nüfusu 1496 olmuştur. Son zamanlarda nüfusun bu kadar azalmasında ki etken meskenlerin ticari mekanlar ile değiştirilmesi nüfusta ki azalmanın sebeplerindedir (Sarıköse, 2009:35).

3.4.7. Sille Köyü'nde Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Yaşam

Türklerin Anadolu'ya girmeden önce balkanlardan giren Türkler Bizans'ın zorlamasıyla Hristiyan dinine girerek 'Karamanlı' isminde bir Türk topluluğu halini almıştır. I. Alaeddin Keykubat 1226 yılında Küçük Ermenistan seferi dönüşünde yanında getirdiği topluluk Türkçe konuşan özellikle oluşları dini ibadet mekanlarının kendine özel olduklarından bahsedilmektedir (Ceran, 1997:317). Sille Köyü'nde ki gayri müslim halkın bir kısmının Türkçe konuştukları bir kısmının ise Grek alfabesiyle yazı yazdıkları bilinmektedir (Aköz ve Ürekli, 1997:198). Sille Köyü'nün bu tarihi geçmişi ve birikimi ile Müslim ve Gayrimüslim halk bir arada yaşamıştır (Küçükdağ, 2005:82). Ancak yapılan Kurtuluş Savaşı neticesinde Türkiye

Cumhuriyeti'nin temelleri atılırken toplamda 2.000.000 (1.500.000 Yunan (Gayrimüslim) topluluklarından 500.000 Türk (Müslim) halklarından insanlar mübadele (karşılıklı değişim) ile yerleşik oldukları düzenden farklı bir düzen kurulması yönünde çalışmalar yapılmıştır. Bunun sonucunda da Sille Köyü'ndeki yaşayan Rum gayrimüslim halkta buradan ayrılmak zorunda kalmıştır. Hem nüfus olarak hem de ticari anlamda kayıp yaşayan Sille son zamanlarda ki çekiciliğini kaybetmiş ve büyük kentlere (İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya) göçler başlamıştır. Osmanlı Devleti'nin dünyada yaşanan sanayi devrimi ile beraber gelişen ve değişen durumlar karşısında ayak uyduramamış özellikle ekonomisinde yer eden ipek yolu ve bağlantı yollarının etkisinin git gide azalması bu güzergahta yer alan ve ticarete söz sahibi olan Sille Köyü içinde bir göç vesilesi haline gelerek komşu il (Konya), ilçelere (Beyşehir, Seydişehir, Kadınhanı, Bozkır) göç akınlarının başlamasına neden olmuştur (Sarıköse, 2009:49). Sille Osmanlı Devleti döneminde Türk El Sanatları alanında önemli bir merkez konumunda yer almıştır. Özellikle bu bölgeye has halıcılık, yörenin toprağı müsait oluşundan dolayı çömlek ve testi yapımı, bağcılık, arıcılık, taş işçiliği ve mumculuk (Tapur, 2009:24) ekonomisinde önemli bir yer tutar. 1600'lü yıllarda tarımsal olarak buğday, arpa ve hayvancılık ile ilgilenilmesinin yanında halıcılık ve kilimcilik oluşmaya başlamış 1800'lü yıllarda gelişme göstermiştir (Mirmiroğlu, 2012:13; www.konyakultur.gov.tr, 2021). Bölgede yapılan hayvancılıktan elde edilen iç yağlarından mumculuk yapım geleneği yüzyıllardır devam edegelerek 1985'li yıllarda Türkiye geneline satış yapacak konuma erişmiştir. (Tapur, 2009:26; www.konyakultur.gov.tr, 2021) Ancak yok olmaya yüz tutan bu birikimleri turizme kazandırmak adına son yıllarda Konya ili Selçuklu Belediyesi tarafından yürütülen çalışmalar (Sille Köyü Restorasyonu) ile tekrar eski cazibesine kavuşturulması için korunması, imarı, restoresi ve sürdürülebilirliği adına adımlar atılmaktadır. Buna ek olarak mübadele öncesi kuyumculuk ve çarıkçılık gözde iken sonrasında durma noktasına gelmiştir. Ancak yok olmaya yüz tutan bu birikimleri turizme kazandırmak adına son yıllarda Konya ili Selçuklu Belediyesi tarafından yürütülen çalışmalar ile tekrar eski cazibesine kavuşturulması için korunması, imarı, restoresi ve sürdürülebilirliği adına adımlar atılmaktadır. Yörenin koruma altına alınmasına yönelik olarak yapılan çalışmalar ile 2000'li yıllardan itibaren imarı için gerekli olan taş işçiliği için gerekli olan insan ve

malzeme kaynağının sağlanması gelir kaynaklarını arttırmış ve taş ocaklarından elde edilen gelir yöre insanını kalkındırmaya başlamıştır (Tapur, 2009:26).

Tablo 5: Sille Köyü Sosyo-Ekonomik Gelişimi

Yıl/dönem	Başlıca ekonomik ve geçim kaynakları
17. yüzyıl-19. yüzyılın ikinci yarısı	Buğday, arpa, hayvancılık, bağcılık, ticaret, halı ve kilim dokumacılığı, testicilik, pişmiş toprak ve seramik işçiliği
19. yüzyıl	Halı ve kilim dokumacılığı, testicilik, pişmiş toprak ve seramik işçiliği
19. yüzyıl-20. yüzyılın ilk yarısı	Kuyumculuk, çarıkcılık
1985’li yıllar	Mumculuk
2000’li yıllar	Sille taş ocağı, inşaat sektörü
2012 sonrası	Hizmet sektörü, küçük işletmeler, turizm

Kaynak: Akt: (Özyurt ve Dişli, 2021:179).

2012 yılına gelindiğinde belediyenin eliyle ve kişisel girişimler ile ‘Hükümet Caddesi’ aksında gelişen işletmeler hem yöre insanına destek hem de turizm açısından önemli bir yere sahiptir. Son yıllarda ki alt yapı ve üst yapı yatırımları, turizm destek paketleri ile Konya iline gelen ziyaretçiler için turizm rotalarından biri halini almıştır. Sille Köyü’nün çevresinde ki peyzaj alanlarının düzenlenmesi (Himmet Ölçmen Barajı) rekreasyonel faaliyetler için ilgi uyandırmıştır. Sille’nin kuzey doğusunda yer alan Kelebekler Vadisi ve Müzesi yoğun bir ziyaretçi akınına uğramaktadır. Aynı zamanda UNESCO Dünya Miras Listesinde yer alan ‘Çatalhöyük Ören Yeri’ Sille’ye 56 km mesafede olup gününbirlik turlar için müsait yerdur. Konya turizm anlamında konaklama faaliyetlerinde gelişmiş bir şehir oluşu hem Sille hem de çevresinde yer alan turistik destinasyonların gezilip görülebilmesi adına gününbirlik olarak faaliyet yürütmeye fırsat tanımaktadır.

4. BÖLÜM

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ TARİHİ SİLLE KÖYÜ ALAN ARAŞTIRMASI

4.1. Araştırma Konusu

Sille Köyü, tarihi, kültürel ve inançsal obje ve dokuların bir arada harmanlandığı tarihi çok eskilere dayanan üzerinde birçok medeniyetin izlerini taşıyan bu yörede araştırma konuları olarak;

- Turistik destinasyon olarak kültürel bir yanının olduğu
- Yeni gelişen, bakir ve küçük bir yerleşke olduğu
- Gelişim sürecini henüz tamamlamamış bir destinasyon oluşu
- Sosyal etkileşimin ön planda olduğu
- Alışılmışın dışında sosyal yönü ve psikolojik yönünün ihmal edildiği
- Sosyal ve psikolojik taşıma kapasitesi olarak yörenin sürdürülebilirliği

4.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, 2019 yılı ağustos ayı içinde Tarihi Sille Köyü'ne gelen ziyaretçiler oluşturmaktadır. Örneklem sayısının 325 olduğu 4 tane geçersiz durumda olan bu çalışmada gelen ziyaretçilere sorular yöneltilerek oluşturulmuştur.

4.3. Veri Toplama Yöntemi

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak anket tekniğinden yararlanılmıştır. Anket ölçeğinin oluşturulmasında konu ile ilgili alan yazın olan (Erdemir, 2018:55) ‘‘Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Destinasyonların Fiziksel ve Psikolojik Taşıma Kapasitesi Analizi: Pamukkale Hierapolis Ören Yeri Örneği’’ konulu çalışmasından alınmış bu ölçeğin orijinalini ise (Çabuk ve Karacaoğlu, 2003; Tokmak, 2008; İnce ve Tokmak, 2015; Güçer ve Kement, 2015) çalışmalardan alıntılanmıştır. Oluşturulan ölçeğin geçerliliği ile ilgili olarak gerekli uzman görüşü alınarak anket iki bölüm olarak hazırlanmıştır. Birinci bölümde ziyaretçilerin demografik özellikleri, Sille Köyünü tercih etme sebepleri, kaç defa ziyaret ettikleri, yöre halkının tavır ve tutumlarına sosyal taşıma kapasitesine yönelik sorular yer almaktadır. İkinci bölümde ise 5’li Likert Ölçeği (Kesinlikle Katılmıyorum, Katılmıyorum, Orta

Düzeyde Katılıyorum, Katılıyorum, Kesinlikle Katılıyorum) ile derecelendirilmesi sağlanıp 15'i sosyal ve 3'ü psikolojik taşıma kapasitesine yönelik oluşturulan toplamda 18 önerme kullanılmıştır.

4.4. Verilerin Analizi

Çalışmada verilerin istatistiksel analizi SPSS (Statistical Program For Social Sciences) istatistik paket programıyla yapılmıştır.

4.5. Bulgu ve Yorumlar

4.5.1. Katılımcılarla İlgili Demografik Veriler

Çalışmanın bu bölümünde, katılımcılardan elde edilen demografik özelliklerin (katılımcıların cinsiyetleri, medeni durumları, yaşları, öğrenim durumları, meslekleri, aylık gelirleri) frekans ve yüzde dağılımları çizelgeler halinde incelenerek, sonuçları yorumlanmaktadır.

Araştırmaya toplamda 321 ziyaretçi katılmıştır. Katılımcıların cinsiyet dağılımına göre %48 erkek (154 kişi); %52 kadın (167 kişi) şeklindedir. Buradan hareketle katılımcıların cinsiyet dağılımlarının yakın olduğu ifade edilebilir. Ayrıca araştırmaya katılan 321 kişi içerisindeki yaş ortalaması en çoktan en aza gitmek gerekir ise %48,6 oran ile 21-25 yaş arası katılımcılar (156), %26,2 oran ile 26-30 yaş arası katılımcılar (84 kişi), %8,7 oran ile 15-20 yaş arasındaki katılımcılar (28 kişi), %5,6 oran ile 46-50 yaş (18 kişi), %5 oran ile 31-35 yaş arasındaki katılımcılar (16 kişi), %2,5 oran ile 36-40 yaş arasındaki katılımcılar (8 kişi), %1,6 oran ile 41-45 yaş arasındaki katılımcılar (5 kişi), %0,9 oran ile 51-55 yaş arasındaki katılımcılar (3 kişi), %0,6 oran ile 56-60 yaş arasındaki katılımcılar (2 kişi), %0,3 oran ile 66-70 yaş arasındaki katılımcı (1 kişi) oluşturmaktadır. Buradan hareketle katılımcıların büyük çoğunluğunu genç nüfusun oluşturduğu ifade edilebilir. Katılımcıların eğitim düzey durumları çoktan aza doğru sıralanır ise %78,8 oran ile Ön Lisans/Lisans düzeyinde (252 kişi) olduğu, %14,4 oran ile Lise düzeyinde (46 kişi) olduğu, %4 oran ile Lisansüstü düzeyinde (13 kişi) olduğu, %2,5 oran ile İlköğretim düzeyinde (8 kişi) olduğu görülmektedir. Buradan hareketle Ön Lisans ve Lisans düzeyinde katılımcı sayısının oransal olarak fazla olması nedeniyle eğitim seviyesinin yüksek olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo6: Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

Demografik Özellikler		Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Erkek	154	48,0
	Kadın	167	52,0
Yaş	15-20	28	8,7
	21-25	156	48,6
	26-30	84	26,2
	31-35	16	5,0
	36-40	8	2,5
	41-45	5	1,6
	46-50	18	5,6
	51-55	3	0,9
Eğitim Durumu	Hiç okula gitmedim	1	0,3
	İlköğretim	8	2,5
	Lise	46	14,4
	Ön Lisans/ Lisans	252	78,8
	Lisansüstü	13	4,1
Meslek	İşçi	45	14,1
	Öğrenci	81	25,3
	Memur	150	46,9
	Esnaf/ Sanatkâr	4	1,3
	Emekli	7	2,2
	Ev Hanımı	5	1,6
	Diğer	28	8,8
	Toplam	320	100,00

Toplam katılımcının %26,8'ini diğer meslek grubuna sahip olanlar, %23,6'sını memurlar (96 kişi), %22,4'ünü öğrenciler (91 kişi) oluştururken, en az katılımı %9,6 oran ile serbest meslek grubuna dahil olanlar oluşturmaktadır.

Katılımcıların meslek gruplarına göre oluşturulan örneklemelerin oransal olarak çoktan aza doğru olarak, %46,9 oranı ile memur (150 kişi), %25,3 oranı ile öğrenci (81 kişi), %14,1 oranı ile işçi (45 kişi), %8,8 oran ile diğer (28 kişi), %2,2 oran ile emekli (7 kişi), %1,6 oran ile ev hanımı (5 kişi), %1,3 oran ile esnaf ve sanatkâr (4 kişi) meslek grupları ortaya çıkmıştır. Buna göre en çok katılımcı sayısının memurların en az katılım gösteren grubun ise esnaf ve sanatkarların oluşturduğu söylenebilir.

Tablo 7: Katılımcıların Aylık Gelirlerine Göre Dağılımı

Aylık Gelir	Frekans	Yüzde
Geliri Olmayan	40	12,5
1500 TL ve Altı	43	13,4
1501-3000	47	14,7
3001-4500	127	39,7
4501-6000	53	16,6
6001-7500	9	2,8
7501 ve Üstü	1	0,3
Toplam	320	100,0

Araştırmaya göre gelen ziyaretçilerin aylık gelir durumlarına göre oransal olarak çoktan aza doğru %39,7 oran ile 3001- 4500 TL (127 kişi), %16,6 oran ile 4501-6000 TL (53 kişi), %14,7 oran ile 1501-3000 TL (47 kişi), %13,4 oran ile 1500 TL ve Altı (43 kişi), %12,5 oran ile herhangi geliri olmayan (40 kişi), %2,8 oran ile 6001-7500 TL (9 kişi), %0,3 oran ile 7501 TL ve üzeri olan (1 kişi) olarak

sıralanmıştır. Buradan hareketle gelir dağılımı içerisinde oransal olarak en fazla aylık gelir oranı %39,7 ile (127 kişi), aylık gelir oranı olarak en az oran ise %0,3 ile (1 kişi), aylık geliri oransal olmayıp miktar olarak baktığımız zaman ise herhangi geliri olmayan grup içerisinde %12,5 gibi bir oranda insan düzenli bir geliri olmadan yaşamaktadır.

4.5.2. Katılımcıların Tarihi Sille Köyünü Ziyaret Tekrarları-Seçme Nedenleri-Hangi Kaynaklardan Bilgi Sahibi Olduğu.

Çalışmanın bu bölümünde katılımcıların Sille Köyünü ziyaret tekrarları, burayı seçme nedenleri, burası hakkında hangi kaynaklardan bilgi sahibi olduğu frekans ve yüzde dağılımları çizelgeler halinde incelenerek, sonuçları yorumlanmaktadır.

Tablo 8: Katılımcıların Sille Köyü Ziyaret Tekrarları

Sille Köyü Ziyaret Tekrarı	Frekans	Yüzde
İlk Kez	67	21,0
İki Kez	75	23,5
Üç Kez	26	8,2
Üçten Fazla	151	47,3
Toplam	319	100,0

Araştırma kapsamında değerlendirmeye alınan 319 katılımcının yüzdesel olarak çoktan aza doğru olarak %47,3'ü üçten fazla Sille köyüne üçten fazla geldiklerini belirtirken (151 kişi), %23,5'i Sille köyüne iki kez ziyaret ettikleri (75 kişi), %21'i ilk kez Sille köyüne geldiklerini belirten (67 kişi), %8,2 ile Sille köyüne geldiklerini belirtenler ise (26 kişi) olarak belirtilmiştir.

Tablo 9: Tarihi Sille Köyünü Ziyaretçi Olarak Seçme Nedenleriniz

Ziyaret Nedenleri	Frekans	Yüzde
Tarihi Sille Yerleşkesini Görmek	168	52,3
Gezi Programında Yer Alması	60	18,7
Yeme İçme (Yerel Mutfak Kültürü)	1	0,3
Boş Vakit Değerlendirmek	57	17,8
Kültür (Müzeler, Evler, Yaşam)	30	9,3
Diğer	5	1,6
Toplam	321	100,0

Bu kapsamda değerlendirildiğinde araştırmaya konu olan 321 kişinin frekans ve yüzdesel olarak Sille Köyü'nü seçme nedenleri oransal olarak çoktan aza doğru sıralanmıştır. Buna göre %52,3'ü Tarihi Sille Köy yerleşkesini görmek (168 kişi), %18,7'si gezi programında yer alması olarak (60 kişi), %17,8'i Boş vakit değerlendirmesi olarak (57 kişi), %9,3'ü kültürel amaçlı olarak (30 kişi), %1,6'sı diğer olarak (5 kişi), %0,3'ü yerel mutfak kültürü olarak (1 kişi) katılımcılardan Tarihi Sille Köyü'nü ziyarette bulunmasında ki nedenlere cevaplar verilmiştir. Yaklaşık %54 katılım oranıyla (168 kişi) Katılımcılar için Tarihi Sille Yerleşkesini görmek ilk sırada yer alırken, son sırayı %0,3 olarak (1 kişi) Tarihi Sille Köyü'nün yerel yiyecek içecek kültürünü görme veya tanıma olarak katılımcılardan ilgi görmüştür.

Tablo 10: Tarihi Sille Köyü ile İlgili Olarak Hangi Kaynaklardan Bilgi Sahibi Olduğu

Bilgi Kaynakları	Frekans	Yüzde
Görsel Medya (radyo, tv, internet)	145	45,3
Sosyal Medya	85	26,6
Yazılı Medya (gazete, dergi, vb)	49	15,3
Arkadaş Tavsiyesi	33	10,3
Seyahat Acentası (paket tur)	8	2,5
Toplam	320	100,0

Araştırmaya konu olan Tarihi Sille Köyü'nü ziyaret eden katılımcılardan elde edilen bilgilere göre toplamda 320 kişiye yöneltilen sorulara cevaplar aranmış ve yorumlanmıştır. Buna göre katılımcıların %45,3'ü Görsel Medyadan (145 kişi), katılımcıların %26,6'sı Sosyal Medyadan (85 kişi) katılımcıların %15,3'ü Yazılı Medyadan (49 kişi) katılımcıların 10,3'ü Arkadaş tavsiyesi üzerine (33 kişi) katılımcıların %2,5'i Seyahat Acentası olarak gerçekleşmiştir. Burada görsel medya araçlarının önemi ortaya çıkmış ve etkili kullanıldığı sürece daha da büyük ilgi uyandıracığına işaret etmektedir.

4.5.3. Sille Köyü ile İlgili Katılımcılara Dönük Sosyal-Psikolojik Durum ve Tutumlar

Araştırmada katılımcılara Sille Köyü yerel halkı ile ilgili sosyal ve psikolojik durum ve tutumlarına yönelik sorular yöneltilmiş olup, örnekleme konu olan katılımcılar için hazırlanan 5'li Likert Ölçekli (Kesinlikle katılmıyorum(kuramadım), katılmıyorum(kuramadım), orta düzeyde katılıyorum(kurabildim), katılıyorum (kurabildim), kesinlikle katılıyorum(kurabildim) anket çalışması ile istenen verilerin elde edilmesi sağlanmıştır. Aynı zamanda örnekleme konu olan katılımcıların frekans ve yüzdesel olarak verileri ortaya çıkarılıp yorumu yapılmıştır. Hazırlanan

soruların bir kısmı (ilk 15 soru) katılımcılar ile Sille Köyü halkı arasında ki sosyal durumların belirlenmesine yönelik, geri kalan (son 3 soru) sorularda ise katılımcılar ile Sille Köyü halkı arasında ki psikolojik tutumların açıklanmasına yönelik olarak konu başlıkları sınıflandırılmıştır. Araştırmaya konu olan katılımcıların yerel halk iletişim durumlarına bakıldığı zaman, %34 katılımcı ile (109 kişi) orta düzeyde kurabildim olarak, %30,5 katılımcı ile (98 kişi) kuramadım olarak, %18,4 katılımcı ile (59 kişi) kurabildim olarak, %10,0 katılımcı ile (32 kişi) kesinlikle kuramadım olarak, %7,2 katılımcı ile (23 kişi) kesinlikle kurabildim olarak görülmektedir. Buna göre %30,5 katılımcı oranının (109 kişi) orta düzeyde de olsa iletişim kurduğu, %10,0 katılımcı oranının (32 kişi) yerel halktan hiç kimse ile iletişime geçemediği görülmektedir. Katılımcıların Sille Köyü halkının yardımseverliği konusunda %43,0 katılımcı ile (138 kişi) katılıyorum olarak, %35,5 katılımcı ile (114 kişi) orta düzeyde katılıyorum olarak, %10,6 katılımcı ile (34 kişi) katılmıyorum olarak, %7,5 katılımcı ile (24 kişi) kesinlikle katılıyorum olarak, %3,4 katılımcı ile (11 kişi) kesinlikle katılmıyorum olarak görülmüştür. Bu anlamda %43,0 katılımcının (138 kişi) Sille Köyü halkının yardımseverlik gösterdiği, %7,5 katılımcı ile (24 kişi) Sille Köyü halkının hiç yardımseverlik göstermediği yönünde katılım sağlamıştır. Katılımcıların Sille Köyü halkının hoşgörüsü anlamında, %7,5 katılımcı ile (24 kişi) kesinlikle katılıyorum, %36,1 katılımcı ile (116 kişi) katılıyorum, %51,1 katılımcı oranı ile (164 kişi) orta düzeyde katılıyorum, %2,2 katılımcı ile (5 kişi) katılmıyorum, %3,1 katılımcı ile (10 kişi) kesinlikle katılmıyorum. Katılımcıların Sille Köyü halkının misafirperverliği konusunda %12,1 katılımcı ile (39 kişi) kesinlikle katılıyorum., %40,8 katılımcı ile (131 kişi) katılıyorum, %42,4 katılımcı ile (136 kişi) orta düzeyde katılıyorum, %1,6 katılımcı ile (5 kişi) katılmıyorum, %3,1 katılımcı ile (10 kişi) kesinlikle katılmıyorum. Katılımcıların Sille Köyü halkının kurallara uyulması beklentisi konusunda %3,4 katılımcı ile (11 kişi) kesinlikle katılıyorum, %41,4 katılımcı ile (133 kişi) katılıyorum, %45,8 katılımcı ile (147 kişi) orta düzeyde katılıyorum, %9,0 katılımcı ile (29 kişi) katılmıyorum, %0,3 katılımcı ile (1 kişi) kesinlikle katılmıyorum.

Katılımcıların Sille Köyü halkının gelen ziyaretçileri memnuniyetle karşılama konusunda %12,1 katılımcı ile (39 kişi) kesinlikle katılıyorum, %36,1 katılımcı ile

(116 kişi) katılıyorum, %43,9 katılımcı ile (141 kişi) orta düzeyde katılıyorum, %6,5 katılımcı ile (21 kişi) katılmıyorum, %1,2 katılımcı ile (4 kişi) kesinlikle katılmıyorum. Katılımcıların Sille Köyü halkı olumsuz durumları büyütmeden çözüme kavuşturmuştur. %1,9 katılımcı ile (6 kişi) kesinlikle katılıyorum, %29,0 katılımcı ile (93 kişi) katılıyorum, %59,2 katılımcı ile (190 kişi) orta düzeyde katılıyorum, %10,0 katılımcı ile (2 kişi) katılmıyorum, %0,0 katılımcı ile (0 kişi) kesinlikle katılmıyorum. Katılımcıların Sille Köyü halkı kültürlerini yaymada başarılıdır. %3,4 katılımcı ile (11 kişi) kesinlikle katılıyorum, %40,8 katılımcı ile (131 kişi) katılıyorum, %34,6 katılımcı ile (111 kişi) orta düzeyde katılıyorum, %16,2 katılımcı ile (52 kişi) katılmıyorum, %5,0 katılımcı ile (16 kişi) kesinlikle katılmıyorum. Katılımcıların Sille Köyü halkı tarafından ihtiyaçlarının karşılamada başarılı olduğu konusunda %2,2 katılımcı ile (7 kişi) kesinlikle katılıyorum, %51,7 katılımcı ile (166 kişi) katılıyorum, %33,3 katılımcı ile (107 kişi) orta düzeyde katılıyorum, %10,0 katılımcı ile (32 kişi) katılmıyorum, %2,8 katılımcı ile (9 kişi) kesinlikle katılmıyorum. Katılımcıların Sille Köyü'nü ziyarete gelmek istemeleri konusunda %33,0 katılımcı ile (106 kişi) kesinlikle katılıyorum, %50,5 katılımcı ile (162 kişi) katılıyorum, %13,1 katılımcı ile orta düzeyde katılıyorum, %2,8 katılımcı ile (9 kişi) katılmıyorum, %0,6 katılımcı ile (2 kişi) kesinlikle katılmıyorum.

Katılımcıların turizm faaliyetlerine katılımları yerel halkı memnun etmiştir. %17,1 katılımcı ile (55 kişi) kesinlikle katılıyorum, %50,2 katılımcı ile (161 kişi) katılıyorum, %19,6 katılımcı ile (63 kişi) orta düzeyde katılıyorum, %10,0 katılımcı ile (32 kişi) katılmıyorum, %3,1 katılımcı ile (10 kişi) kesinlikle katılmıyorum. Katılımcılar Sille Köyü'nde turizm faaliyetleri çeşitlenmeli %31,8 katılımcı ile (102 kişi) kesinlikle katılıyorum, %49,5 katılımcı ile (159 kişi) katılıyorum, %15,0 katılımcı ile (48 kişi) orta düzeyde katılıyorum, %2,5 katılımcı ile (8 kişi) katılmıyorum, %1,2 katılımcı ile (4 kişi) kesinlikle katılmıyorum. Katılımcılara göre turizm halkın dünya görüşlerini değiştirmektedir. %12,8 katılımcı ile (41 kişi) kesinlikle katılıyorum, %36,4 katılımcı ile (117 kişi) katılıyorum, %31,8 katılımcı ile (102 kişi) orta düzeyde katılıyorum, %16,2 katılımcı ile (52 kişi) katılmıyorum, %2,8 katılımcı ile (9 kişi) kesinlikle katılmıyorum. Katılımcılar Sille Köyü'nde var olan turizm faaliyetleri yöre insan davranışlarına etki etmiştir. %6,9 katılımcı ile (22 kişi)

kesinlikle katılıyorum, %51,1 katılımcı ile (164 kişi) katılıyorum, %28,0 katılımcı ile (90 kişi) orta düzeyde katılıyorum, %10,6 katılımcı ile (34 kişi) katılmıyorum, %3,4 katılımcı ile (11 kişi) kesinlikle katılmıyorum. Katılımcılar Sille Köyü ziyaretçi yoğunluğundan memnuniyeti, %15,0 katılımcı ile (48 kişi) kesinlikle katılmıyorum, %37,1 katılımcı ile (119 kişi) katılıyorum, %37,7 katılımcı ile (121 kişi) orta düzeyde katılıyorum, %8,1 katılımcı ile (26 kişi) katılmıyorum, %2,2 katılımcı ile (7 kişi) kesinlikle katılmıyorum. Katılımcılar Sille Köyü'nde var olan turizm faaliyetleri çevrelerine tavsiye etmeleri, %26,8 katılımcı ile (86 kişi) kesinlikle katılıyorum, %53,6 katılımcı ile (172 kişi) katılıyorum, %14,3 katılımcı ile (46 kişi) orta düzeyde katılıyorum, %3,7 katılımcı ile (12 kişi) katılmıyorum, %1,6 katılımcı ile (5 kişi) kesinlikle katılmıyorum.

Tablo 11: Ziyaretçilere Yönelik Sosyal Durumlarının Ölçümü

Sosyal Durumlar		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta Düzeyde Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
Yerel Halk ile İletişim Durumu	Frekans	32	98	109	59	23	321
	Yüzde	10,0	30,5	34,0	18,4	7,2	100,0
Sille Köyü Halkı Yardımseverlik Göstermiştir	Frekans	11	34	114	138	24	321
	Yüzde	3,4	10,6	35,5	43,0	7,5	100,0
Sille Köyü Halkı Hoşgörülüdür	Frekans	10	7	164	116	24	321
	Yüzde	3,1	2,2	51,1	36,1	7,5	100,0
Sille Köyü Halkı Misafirperverdir	Frekans	10	5	136	131	39	321
	Yüzde	3,1	1,6	42,4	40,8	12,1	100,0
Sille Köyü Halkının Kurallara	Frekans	1	29	147	133	11	321

Uyulması Beklenmiştir	Yüzde	0,3	9,0	45,8	41,4	3,4	100,0
Sille Köyü Halkı Gelen Ziyaretçileri Memnuniyetle Karşılamaştır	Frekans	4	21	141	116	39	321
	Yüzde	1,2	6,5	43,9	36,1	12,1	100,0
Sille Köyü Halkı olumsuz durumları büyütmeden çözüme kavuşturmuştur	Frekans	0	2	190	93	6	321
	Yüzde	0	10,0	59,2	29,0	1,9	100,0
Sille Köyü Halkı kültürlerini yaymada başarılıdır	Frekans	16	52	111	131	11	321
	Yüzde	5,0	16,2	34,6	40,8	3,4	100,0
Sille Köyü Halkı ihtiyaçlarımızı karşılamada başarılıdır	Frekans	9	32	107	166	7	321
	Yüzde	2,8	10,0	33,3	51,7	2,2	100,0
Sille köyünü ziyarete gelmek isterim	Frekans	2	9	42	162	106	321
	Yüzde	0,6	2,8	13,1	50,5	33,0	100,0
Turizm faaliyetleri yerel halkı memnun etmiştir	Frekans	10	32	63	161	55	321
	Yüzde	3,1	10,0	19,6	50,2	17,1	100,0
Sille Köyü'nde turizm faaliyetleri çeşitlenmeli ve geliştirilmelidir	Frekans	4	8	48	159	102	321
	Yüzde	1,2	2,5	15,0	49,5	31,8	100,0
Turizm halkın dünya görüşlerini değiştirmektedir	Frekans	9	52	102	117	41	321
	Yüzde	2,8	16,2	31,8	36,4	12,8	100,0
Sille Köyü'nde var olan turizm faaliyetleri yöre insan davranışlarına etki etmiştir	Frekans	11	34	90	164	22	321
	Yüzde	3,4	10,6	28,0	51,1	6,9	100,0
Sille Köyü ziyaretçi yoğunluğundan memnunum	Frekans	7	26	121	119	48	321
	Yüzde	2,2	8,1	37,7	37,1	15,0	100,0
Sille Köyü'nde var olan turizm faaliyetlerini çevreleme tavsiye ederim	Frekans	5	12	46	172	86	321
	Yüzde	1,6	3,7	14,3	53,6	26,8	100,0

Tablo 12: Ziyaretçilere Yönelik Psikolojik Durum ve Tutumların Ölçümü

Psikolojik Durum		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta Düzeyde Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
Sille Köyü'nde ziyaretçilere sunulan hizmetler yeterli düzeydedir	Frekans	2	2	29	180	108	321
	Yüzde	0,6	0,6	9,0	56,1	33,6	100,0
Sille Köyü'nde ziyaretçiler için hizmet edecek olan insan kaynağı yeterli düzeydedir	Frekans	0	11	20	207	83	321
	Yüzde	0	3,4	6,2	64,5	25,9	100,0
Sille Köyü'nde ziyaretçiler için sağlanan güvenlik hizmetleri yeterli düzeydedir	Frekans	0	7	59	210	45	321
	Yüzde	0	2,2	18,4	65,4	14,0	100,0

Katılımcıların Sille Köyü'nde ziyaretçilere sunulan hizmetler yeterli düzeydedir. %33,6 katılımcı ile (108 kişi) kesinlikle katılıyorum, %56,1 katılımcı ile (180 kişi) katılıyorum, %9,0 katılımcı ile (29 kişi) orta düzeyde katılıyorum, %0,6 katılımcı ile (2 kişi) katılmıyorum, %0,6 katılımcı ile (2 kişi) kesinlikle katılmıyorum. Katılımcıların Sille Köyü'nde ziyaretçiler için hizmet edecek insan kaynağı yeterli düzeydedir. %25,9 katılımcı ile (83 kişi) kesinlikle katılıyorum, %64,5 katılımcı ile (207 kişi) katılıyorum, %6,2 katılımcı ile (20 kişi) orta düzeyde katılıyorum, %3,4 katılımcı ile (11 kişi) katılmıyorum, %0,0 katılımcı ile (0 kişi) kesinlikle katılmıyorum. Katılımcıların Sille Köyü'nde ziyaretçiler için sağlanan güvenlik hizmetleri yeterli düzeydedir. %14,0 katılımcı ile (45 kişi) kesinlikle katılıyorum, %65,4 katılımcı ile (210 kişi) katılıyorum, %18,4 katılımcı ile (59 kişi) orta düzeyde katılıyorum, %2,2 katılımcı ile (7 kişi) katılmıyorum, %0,0 katılımcı ile (0 kişi) kesinlikle katılmıyorum.

SONUÇ

Tarihi Sille Köyü geçmişten geleceğe köprü konumunda olan bir yerleşkedir. Bünyesinde barındırdığı dinsel ve inançsal objeler ile kendi kendine geçmişini geleceğe taşıma kapasitesi özelliği göstermiştir. İnsan profilinin değişmesi mekanların da değişmesine neden olmuştur. Bunu barındırdığı inançsal değer ve yapılar da görmekteyiz. Geçmişte yörede çeşitli insan sirkülasyonu ile sosyalleşme eğilimi gösterilmiştir. Farklı kültür, inanç, değer ve insan profilleri yöreyi sürdürülebilir kılmış ve bu zamana taşımıştır. Asıl itici güç yöre halklarının dışarı ile sosyalleşmesi ortak bir amaç etrafından bilinçli hareket ortaya koymalarından gelir. Yörenin turizm ile tanışması çok eskilere dayanmaktadır. Araştırmaya konu olan “Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Tarihi Sille Köyü’nün Sosyal ve Psikolojik Taşıma Kapasitesinin Analizi” çalışmasında yöre halkı ile ziyaretçi halk arasındaki sosyal ve psikolojik ilişkiden doğan bağlar sonucu yöre insanlarının hem sosyal ilişkiler bakımından hem de tavır ve tutumlarına yönelik olarak bozulmaların yaşanabileceği endişesi sonucu araştırılmaya değer görülmüştür. Sille Köyünde iki unsur arasında gerçekleşen ilişkiler sonucu ya olumlu yöne ya da olumsuz yöne gidış gelişler yaşanmıştır. Yöre halkı, gelen ziyaretçiler gözünden tavır ve tutumların nasıl algıladıkları ortaya çıkmış, yerel halka bakış açıları nasıl olmuş, yörenin sosyal ve psikolojik taşıma kapasitesi gelen ziyaretçilere nasıl imkân oluşturuyor, taşıma kapasite analizleri yörenin sürdürülebilirliğine nasıl katkı sağladığı gibi konulara verilen cevaplar ile Sille Köyü’nü geleceğe taşınmasında önemli rol oynamıştır. Katılımcıların demografik yapısına bakılınca çoğunluğunu kadınların oluşturduğu görülmektedir. Yaş grubu, eğitim ve meslek gruplarına bakıldığı zaman genç nüfusun fazla olması, eğitim olarak yüksek öğrenim seviyesinde olmaları, mesleki olarak memur ve öğrenci sıfatında grubun fazla oluşu yörenin daha çok genç ve eğitilmiş meslek gruplarının tercihi olmuştur. Katılımcıların aylık gelir dağılımları orta ölçekte olup ne aşağı ne yukarıda olduğunu göstermiş, yöreye gelecek olanların rahatça ve makul bir şekilde ziyaret edebilecekleri yer konumunda olduğunu göstermiştir. Katılımcıların Sille Köyü ziyaret sıklığı çoğunlukla üçten fazla gerçekleşmiştir. Bu da gösteriyor ki yöre yoğun olarak ziyaretçi alma potansiyeline sahip olup sosyal taşıma ve psikolojik taşıma sınırlarını zorladığı mümkün olmuştur.

Ziyaretçiler bu tarihi yerin kendisini görmesi diğer nedenlerinde üzerinde çıkmıştır. Yörenin bilinirliği ve tanınırlığı görsel medya araçları ile olmuştur. Devamında sosyal medyanın etkisi de yadsınamaz durumdadır. Sille Köyü'ne gelen ziyaretçilerin örneklem olarak alınması ve örneklemelerin ortaya çıkardığı çoğunluğa frekans ve yüzdesel analiz yapılarak sosyal ve psikolojik taşıma kapasitesine yönelik tavır ve tutumların verileştirilmesi sağlanmıştır. İlk on beş soru gelen ziyaretçilerin sosyal yönlerine yönelik sorulara işaret ederken, son üç soru gelen ziyaretçilerin psikolojik yönüne işaret eden sorular ile açıklamalar getirilmiştir. Katılımcılar yerel halk ile arasında ki olan iletişimde yerel halkın orta düzeyde kendileri ile iletişime geçtiğini ortaya koymuştur. Yerel halkın iletişime geçip geçmeme konusunda tereddüt yaşamaması ilişkilerden doğan olumlu veya olumsuz yansımaları da ortaya çıkarmıştır. Bu yansımaları ziyaretçilerin iletişime geçtiği ve kullandığı mekanlar ile ilişkilendirmek mümkündür. Halkın yardımseverliği ve hoşgörülü olduğu konusunda ziyaretçilerde memnun kalmışlardır. Katılımcılar yerel halk için orta düzeyde misafirperver olduğu ve ikinci çoğunlukta ise misafirperver olduğu, halkın kurallara orta düzeyde uyduğu, gelen ziyaretçileri memnuniyetle karşıladığı, herhangi olumsuz durumda olayları orta düzeyde büyütmeden çözüme kavuşturulmuştur. Katılımcılar Sille Köyü halkı kültürlerini yaydıklarına katıldıklarını, yayarken aynı zaman da gelen ziyaretçilerin ihtiyaçlarına cevap verdikleri ortaya çıkmıştır. Katılımcılar Sille Köyü'ne tekrar gelmek istediklerini çoğunlukla belirtmişlerdir. Katılımcıların tekrar tekrar Sille Köyüne gelmek istemeleri devamında turizm faaliyetlerinin çeşitlenmesi gerekliliğinin de çoğunluğun katılması arasında bir bağ olduğunu göstermiştir. Katılımcılar yapılan turizm faaliyetlerinin ziyaretçilerin dünya görüşlerini değiştirmelerine çoğunlukta katılıyorum ifadesi ağırlıktadır. Katılımcıların yapılan turizm faaliyetleri neticesinde yöre halkının davranışlarına etki etmeleri konusuna katıldıklarına, yörenin bu faaliyetlerden memnun kaldıkları ve çevresine de bunu tavsiye edeceğini söylemiştir. Bu durumun etkilerini gerek iletişim kanallarından gerekse de ağızdan ağıza yayılan memnuniyetleriyle insanların bu vb. turistik destinasyonları tercih etmesini sağlayacaktır. Turistik destinasyonlar sunduğu hizmetler ile insanların bakış açılarına etki etmekte ve fiziksel olarak ziyaretçilerin hazır bulunuşlukları hem sosyal ilişkilerde hem de psikolojik bağ kurmada temsil özelliği göstermektedir.

ÖNERİLER

Turizm faaliyeti sırasında yerel halk ile gelen ziyaretçinin karşılıklı etkileşim halinde olması sonucunda sosyal davranış ve tutumlarında değişiklikler meydana getirebilmektedir. Bunun sonucunda gelen ziyaretçi profiline farklı olması tam tersi yöre halklarının sabit kalması nedeniyle karşılıklı olumsuz durumları beraberinde getirerek sosyal ve psikolojik anlamda etkilenmesine yol açmaktadır. Problemlerin çözümünde sürdürülebilirlik kapsamında fiziksel, çevresel, ekonomik taşıma kapasiteleri çalışma konularının aksine sosyal ve psikolojik taşıma kapasitesine öncelik verilmesi direkt olarak insanı hedef alarak hızlı çözümler üreterek küçük destinasyonların turizm gelişimlerini yönlendirmede ve politika geliştirmede önemini ortaya çıkaracaktır. Gelen ziyaretçiler daha önceden araştırarak belli bir beklenti içinde geldiği turistik destinasyona ne gibi olanaklar ile karşılaşacağı onun algı kapasitesini etkileyebileceği, bu nedenlerle başka bir çekim noktası araması da muhtemel olmaktadır. Bu nedenle yöre halkı kilit konumunda olması insana yapılacak yatırım ile gerçekleşeceğini göstermektedir. Çünkü insanlar arasında ki sosyal ve psikolojik bağlar ne kadar kuvvetli olursa ziyaretçilerin memnuniyet düzeyleri bir o kadar artacaktır.

KAYNAKÇA

- ACUNER**, Şebnem Akın (2006). **Alternatif Turizm Türlerinin Doğu Karadeniz Bölgesi Turizm Potansiyelinin Gelişmesine Etkisi**, Milli Prodüktivite Merkezi Yayınları, Ankara: No:689,
- ADAMS**, William. M. (2006). “**The Future of Sustainability**”, Re-thinking Environmentand Development in the Twenty-First Century, Report of the IUCN Renowned Thinkers Meeting, 29–31.
- AKIN**, Mehmet Halit (2020). “Bir Turistik Destinasyon Olarak Kapadokya Bölgesinin Destinasyon Rekabetçiliği Analizi”, **Doktora Tezi**, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- AKIŞ**, Roney S. (1999). “Sürdürülebilir Turizm ve Türkiye”, **Turizm Araştırmaları Dergisi**, Mart-Haziran, ss. 36- 47.
- AKIŞ**, Roney, S. (2018). **Turizm Bir Sistem Analizi**, 2. Basım, Ankara: Detay Yayıncılık.
- AKÖZ**, Alaattin ve Bayram Ürekli (1997). “Tarihi Seyir İçerisinde Sille’de (Konya) Müslim-Gayrimüslim Yerleşimi”, **Ata Dergisi**, Konya, S.VII, s.193-214.
- ALAEDDİNOĞLU**, Faruk (2006). “Van İli’nin Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi ve Planlamaya Yönelik Öneriler”, **Yayınlanmamış Doktora Tezi**, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- ALTANLAR**, Aslı ve Kesim Güniz Akıncı (2011). “Sürdürülebilir Turizm Planlaması İçin Yöre Halkı ve Yerli Turistlerin Davranış ve Beklentilerini Anlamaya Yönelik Bir Araştırma; Akçakoca Örneği”, **Ankara Üniversitesi Çevrebilimleri Dergisi**, C: 3, No: 2, s. 1-20.
- ALTINOK**, Serdar ve Murat Çetinkaya (2003). **Turizm Sektörü ve Türkiye’de Turizm Sektöründeki Gelişmelerin Ekonomik Açından Değerlendirilmesi**. TSA, 7(3), 25-151.
- ANDERECK**, Kathleen L. (1995) **Environmental Consequences of Tourism a Review of Recent Research. In Linking Tourism, The Environment, And Sustainability**. Annual Meeting of the National, Minneapolis.
- ATAY**, Lütfi (2003), “Destinasyon Pazarlaması Yönetimine İlişkin Stratejik Bir Yaklaşım”, **Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi**, Cilt: 4, Sayı: 2, 144-158.
- AVCIKURT**, Cevdet (2003). **Turizm Sosyolojisi, Turist ve Yerel Halk Etkileşimi**. Balıkesir: Detay Yayıncılık.
- AVCIKURT**, Cevdet (2007). **Turizm Sosyolojisi**, 2. Baskı, Ankara: Detay Yayıncılık.

- AVCIKURT**, Cevdet (2015). **Turizm Sosyolojisi Genel ve Yapısal Yaklaşım**. Ankara: Detay Yayıncılık.
- AVCIKURT**, Cevdet (2017). **Turizm Sosyolojisi Genel ve Yapısal Yaklaşım 5.Baskı**, Ankara: Detay Yayıncılık.
- AVCI**, Nilgün (2007). “Turizmde Taşıma Kapasitesinin Önemi”, **Ege Akademik Bakış**, İzmir, 7(2), 485-501.
- BAHAR**, Hasan (1994). “Takkeli Dağ (Kevele Kalesi) ve Konya Tarihi Bakımından Önemi”, **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, S.3, Konya, s.313-321.
- BAJONİC**, David C. ve Melodi Lo (2016). “A comparison of the moderating effect of tourism reliance on the economic development for islands and other countries”, **Tourism Management**, Nisan 2016, Cilt 53, 207-214.
- BALOĞLU**, Seyhmus ve Ken W. Mcclary (1999). “U.S. International Pleasure Travelers’ Images of Four Mediterranean Destinations: A Comparison Of Visitors And Non-Visitors”, **Journal of Travel and Tourism Research**, 1999, Vol: 8, N: 2, Sage Publications, Canada, 144-151.
- BARUTÇUGİL**, İsmet S. (1984). **Turizm İşletmeciliği**, 2. Baskı, Bursa: Uludağ Üniversitesi Basımevi.
- BAYER**, Muhsin Zekai (1992), **Turizme Giriş, İstanbul**, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu, İşletme Fakültesi Yayınları.
- BİRKAN**, İbrahim (2001). “Sürdürülebilirlik Kavramı, Turizm Sektörü Açısından Sürdürülebilir Gelişmenin Önemi ve Koşulları”, **I. Ulusal Turizm İşletmeciliği Kongresi Bildiriler Kitabı**, 17- 18 Kasım 2001, Ankara: s. 212-226.
- BİRLEŞMİŞ MİLLETLER**, (2012). Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı İstedığımız Gelecek Başlıklı Sonuç Bildirgesi.aspx?sflang=tr, http://www.surdurulebilirlikalkinma.gov.tr/wp.content/uploads/2016/06/Future_We_Want.pdf Erişim Tarihi (15.08.2020).
- BRAMWELL**, Bill ve Liz Rawdng (1996). Tourism Marketing Images Of Industrial Cities, **Annals of Tourism Research**, 1996, Vol: 23, N: 1, Elsevier Science, United Kingdom, 216-217.
- BROWN**, Katrina ve diğerleri (1997). Environmental Carrying Capacity and Tourism Development in the Maldives and Nepal, **Environmental Conservation**, 24(4), 316-325.
- BRUNT**, Poul ve Poul Courtney (1999). Host Perception of Socialcultural İmpact. **Annals of Tourism Research** 26(3), 493-515.

- BONIFACE**, Brian G. ve Chris Cooper (1994). *The Geography of Travel And Tourism* (2nd ed), Oxford: Butterworth Heinemann Ltd.
- BONNES**, Marilia ve diğerleri (1991). Crowding and Residential Satisfaction in The Urban Environment: A Contextual Approach. **Environment and Behavior**, 23, 531-552.
- BOZLAĞAN**, Recep (2010). “Sürdürülebilir Gelişme Düşüncesinin Tarihsel Arka Planı”, **Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi**, s. 1011-1028.
- BRUSH**, Stephen B. (1975). “The Concept of Carrying Capacity for Systems of Shifting Cultivation”, **American Anthropologist** 77: 799-811.
- BRYDEN**, John M. (1973). **Tourism and Development**, United Kingdom, Cambridge University Press.
- BUHALIS**, Dimitrios (2000). "Marketing The Competitive Destination of The Future," **Tourism Management**, 2000, C.20, S.1, 97-116.
- BUTLER**, R.W. (1980). “The Concept of A Tourist Area Cycle of Evolution: Implications for Management of Resources”, **Canadiagne Geographer**, 24, 5-12.
- BÜYÜK ÖZTÜRK**, Şener ve diğerleri (2010). **Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, 25. Baskı, Ankara: Pegem Akademi.
- CAN**, Emel (2013). “Turizm Destinasyonlarında Sürdürülebilir Turizmin Sürdürülebilir Rekabet Açısından Değerlendirilmesi”, **İstanbul Sosyal Bilimler Dergisi**, 4, 22-40.
- CASTELLANİ**, Valentina (2009). “Development of Methodologies and Indicators to Assess Sustainability in Tourism and Agricultur”, **Unpublished Doctorate Thesis**, University of Milano, Department of Environmental Science and Technology, 2009.
- CEBALLOS-LASCURÁIN**, Hector (1996). “Tourism, Ecotourism and Protected Areas: The State of Nature-based Tourism Around the World and Guidelines For Its Development”, **IUCN Publications**, Cambridge, pp. 301.
- CERAN**, Ahmet Şerif, (1997). “Anadolu Selçuklularında Hristiyan Türkler”, **Ata Dergisi**, S. IV, Konya, s. 315-322.
- CLARKE**, Alice L. (2002). “Assessing The Carrying Capacity of Florida Keys”, **Population and Environment**, 23/4, 405-418.
- CRONİN**, Linda (1990). “A Strategy for Tourism and Sustainable Developments”, **World Leisure and Recreation**, 32 (3), 12-18.
- COLANTONIO**, Andrea (2008). “Traditional and Emerging Prospects in Social Sustainability”, *Measuring Social Sustainability: Best Practice from Urban Renewal*

- in the EU. 2008/02, **EIBURS Working Paper Series**, November 2008, Oxford, UK, Oxford Institute for Sustainable Development, Pages 129.
- CUTHILL**, Michael (2010). Strengthening the Social in Sustainable Development, Developing A Conceptual Framework for Social Sustainability in A Rapid Urban Growth Region in Australia, **Sustainable Development Research Article**, Volume18, Issue 6, Pages 362-373.
- COLTMAN**, Michael M. (1989). Introduction To Travel and Tourism, An International Approach, New York, 1989, pp. 370.
- ÇANKIR**, Bilal ve Hakkı Fındık ve Erdem Koçak (2012). “Sürdürülebilirlik ve Sürdürülebilir Organizasyon Yönetimi”, **1st International Conference on Sustainable Business and Transitions for Sustainable Development**, 11-13 Ekim, Konya.
- ÇAVUŞ**, Şenol (2002). “Turistik Merkezlerin Taşıma Kapasiteleri ile Yaşam Evreleri Arasındaki İlişkiler ve Kuşadası Örneğinde Değerlendirme”, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, **Doktora Tezi**, İzmir. s. 380.
- ÇETİN**, Turhan (2009). “Beypazarı’nda Turist-Yerli Halk Etkileşimi ve Turizmin Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Etkileri”, **Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi**, IX (1), 15-32.
- ÇEVİRGEN**, Aydın (2003). Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Eko turizm ve Edremit Yöresi İçin Bir Model Önerisi. **Doktora Tezi**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, İzmir.
- ÇİMAT**, Ali, Ozan Bahar (2003). “Turizm Sektörünün Türkiye Ekonomisi İçindeki Yeri ve Önemi Üzerine Bir Değerlendirme”, **Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi**, 6, 1-18.
- DAL**, Neslihan, Sultan Baysal (2007). “Kuşadası’nda Kıyı Kullanımı ve Turizmin Mekânsal Etkileri Konusunda Yerel Halkın Tutumları”, **Ege Coğrafya Dergisi**, 16, 69-85.
- DA SİLVA**, Carlos Pereira (2002). Beach Carrying Capacity Assessment, How Important is it. **Journal Of Coastal Research**, 36, 190-197.
- DEMİR**, Cengiz, Aydın Çevirgen (2006). **Turizm ve Çevre Yönetimi Sürdürülebilir Gelişme Yaklaşımı**, Ankara: Nobel Yayıncılık, Yayın No: 860.
- DEMİR**, T. (1995) Turizm ve Çevre Etkileşimi, T.C. Çevre Bakanlığı, Ankara
- DOĞAN**, Hasan Zafer (2004). **Turizmin Sosyo-Kültürel Temelleri**, Detay Yayıncılık: Ankara.

- DOXEY, G. V.** (1975). “A Causation Theory of Visitor-Resident Irritation: Methodology and Research Inference. (Bildiri). Proceedings of The 6th Annual Conference of the Travel Research Association” **Travel Research Association**, San Diego, C.A, (ss.195-198).
- EMEKLİ, Gözde** (2005). “Avrupa Birliği’nde Turizm Politikaları ve Türkiye’de Kültürel Turizm”, **Ege Coğrafya Dergisi**, 14: 99 – 107.
- ERDEM, Rahmi** (2010). Hami Yıldırım, Çiğdem Çiftçi, Osman Nuri Dülgerler, Ali Osman Çıbıkdiken, Sinan Levend, Abdullah Erdoğan. “Sille, Bir Koruma Geliştirme Planı ve Sonrası”, **Selçuk Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Dergisi**, KONYA.
- ERDEMİR, Burak** (2018). “Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Destinasyonların Fiziksel ve Psikolojik Taşıma Kapasitesi Analizi: Pamukkale Hierapolis Ören Yeri Örneği”, **Yüksek Lisans Tezi**, Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı, s.139.
- ERDOĞAN, Nazmiye** (2003). **Çevre ve (Eko) Turizm**, Ankara: Erk Yayınları.
- ESER, Seçkin, Taner Dalgın ve Hüseyin Çeken**, (2012). “Cultural Tourism As A Sustainable Tourism Type: The Case of Ephesus”, **Aegean Geographical Journal**, 19(2), 27-34.
- EVLİYAOĞLU, Sait** (1989), **Genel Turizm**, Ankara: Anatolia Kitaplığı.
- EVLİYAOĞLU, Sait** (1994). **Türkiye Turizm Coğrafyası ve Türkiye Coğrafyasının Ana Hatları**, Ankara: Gazi Üniversitesi.
- EYİCE, Semavi** (2011). “Konya ile Sille Arasındaki Akmanastır, Menâkib al-ârifin’deki Deyr-i Eflatun”, **Şarkiyat Mecmuası**, 1966, cilt 0, Sayı 6.
- FOSTER, John** (1964). “The Sociological Consequences of Tourism”, **International Journal of Comparative Sociology**, 5, 217-227.
- GEDİK, Yasemin** (2020). Sosyal, Ekonomik ve Çevresel Boyutlarla Sürdürülebilirlik ve Sürdürülebilir Kalkınma 203 Vol: 3 Issue: 3 Summer 2020, s. 197-215.
- GEE, Chuck Y.** (1997). **International Tourism: A Global Perspective**, World Tourism Organization, Spain.
- GODFREY, Kerry B.** (1998), “Attitudes Towards ‘Sustainable Tourism’ in the UK: A View From Local Government”, **Tourism Management**, C: 19, No: 3, s. 213-224.
- GRIESER, Kevin A.** (2005). “Visitor perceptions of crowding, coping and social carrying capacity: an exploratory study in the mohonk preserve”. **Master Thesis**. State

University of New York. College of Environmental Science and Forestry Syracuse, New York.

GÖKTUĞ, “Tendü Hilal ve diğerleri (2013). Taşıma Kapasitesi Kuramının Milli Parklarda Oluşum- Gelişim ve Modellenme Süreci”, **Atatürk Üniv. Ziraat Fak. Derg.**, 44 (2), 195-206.

HALL, Jeremy. K. Gregory. A. Daneke ve Michael J. Lenox (2010). “Sustainable Development and Entrepreneurship: Past contributions and future directions”, **Journal of Business Venturing**, September 2010, Volume 25, Issue 5, pages 439-448.

HEPHAKTAN, Erdem, Serkan Çınar (2010), “Turizm Sektörünün Türkiye Ekonomisi Üzerindeki Etkileri”, **Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi**, 8(2), ss.135 – 154.

HODGSON, Peter (1990). “New Tourism Product Development, Current Issues”, **Tourism Management**, Vol: 2, N: 1, Great Britain, 2-5.

HOLDEN, Andrew (2000). “Environment and Tourism”, London and New York: Routledge, Contributions and Future Directions. **Journal of Business Venturing**, 25(5), 439-448.

HOLDEN, Andrew (2008) “Environment and Tourism”, London and New York: Routledge. Contributions and Future Directions. **Journal of Business Venturing**, 25(5), 439-448.

HOLLOWAY, J. Christopher (1989). “The business of tourism” (3rd ed), London: **Pitmann Publishing**

O'REILLY, Oliver M. (1986). “Tourism Carrying capacity: concept and issues”, **tourism management**, ss.254- 258.

HOLMBERG, Johan, Richard Sandbrook (1992). **Sustainable Development: What is to be Done?** In: J. Holmberg (Ed.), Policies for a Small Planet, London: First Published 1992 Imprint Routledge.

HOLZNER, Mario (2011). “Tourism and economic development: The beach disease?”, **Tourism Management**, 32 (4), 922-933.

HOSTOVSKY, Charles (2014). **Environmental Sustainability**, In: Alex C. Michalos (Ed.), Encyclopedia of Quality of Life and Well-Being Research, New York, London: Springer Dordrecht Heidelberg.

İÇÖZ, Orhan ve Metin Kozak (2002). **Turizm Ekonomisi**. Ankara: Turhan Kitabevi.

- İLBAN**, Mehmet Oğuzhan (2007). “Destinasyon Pazarlamasında Marka İmajı ve Seyahat Acentalarında Bir Araştırma”, **Yayınlanmamış Doktora Tezi**, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- İNAM**, Ersin Acar (2009). “Sürdürülebilir Turizm Bağlamında Yöre İmgesi: Antalya-Belek Turizm Merkezi Örneği”, **Yayınlanmamış Doktora Tezi**, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- İŞÇİ**, Ceren (2019). “**Güncel Turizm Sorunları İçinde Turizmde Ekonomik Sorunlar ve Çözüm Önerileri**”, Ankara: Detay Yayıncılık.
- JACKSON**, Edgar Lionel and Thomas L. Burton, “Leisure Studies: Prospects for the Twenty-First Century”, State College, **PA: Venture Publishing**, 323–34.
- JOHNSON**, David (2002). “Environmentally Sustainable Cruise Tourism: A Reality heck”, Marine Policy, **Elsevier Science Ltd**, pp. 261-270.
- JUROWSKI**, Claudia, Muzaffer Uysal ve Daniel R. Williams (1997). “A theoretical analysis of host community resident reactions to tourism”, **Journal of Travel Research**, 36(2):3-11.
- KAHRAMAN**, Nüzhet ve Oğuz Türkay (2004). **Turizm ve Çevre** (1. Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.
- KAHRAMAN**, Nüzhet ve Oğuz Türkay (2006). **Turizm ve Çevre**, Ankara: Detay Yayıncılık.
- KARASAR**, Niyazi (2008). **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, Ankara: Nobel Yayınları.
- KAYA**, Ayşe (2013). “Mali Sürdürülebilirlik: Teori ve Türkiye Uygulaması”, **Türkiye Bankalar Birliği**, 292, 165.
- KAYA**, İsmet (1997). “Sürdürülebilir Turizm Kalkınması ve Ülkemiz Açısından Bir Değerlendirme”, **Doktora Tezi**, Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim Dalı, Balıkesir, S. 192.
- KAYPAK**, Şafak (2011). “Küreselleşme Sürecinde Sürdürülebilir Bir Kalkınma İçin Sürdürülebilir Bir Çevre”, **Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi**, No: 20, s. 19-33.
- KILIÇ**, Selim (2006). “Yeni Toplumsal ve Ekonomik Arayışlar Sürecinde Sürdürülebilir Kalkınma”, **Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, 8(2), 81–101.
- KINACI**, Bahar, Nalan Albuz Pehlivan ve Güneş Seyhan (2011). **Turizm ve Çevre (Çevre Koruma)**, Ankara: Pegem Akademi Yayınevi.

- KİLİPİRİS**, Fotis ve Stella Zardava (2012). "Developing Sustainable Tourism In a Changing Environment: Issues for The Tourism Enterprises (Travel Agencies and Hospitality Enterprises)", **Procedia- Social and Behavioral Sciences**, 44, 44-52.
- KRANNİCH**, Richard S. ve E. Helen Berry ve Thomas Greider (1989). "Fear of Crime in Rapidly Changing Rural Communities: A Longitudinal Analysis", **Rural Sociology** (54:195-212).
- KONYALI**, İbrahim Hakkı (1997), "Abideleri ve Kitabeleri ile Konya Tarihi", **Ankara Mecmuası**, VI, s.135-160.
- KOSTOPOULOU**, Stella ve Ioannis Kyrıtsıs (2006). "A tourism carrying capacity indicator for protected areas", **Anatolia, An International Journal of Tourism and Hospitality Research**, 17(1), 5-24.
- KOZAK**, Metin ve Nazmi Kozak (2001). **Genel Turizm: İlkler – Kavramlar** Ankara: Detay Yayıncılık.
- KOZAK**, Metin (2014). **Sürdürülebilir Turizm: Kavramlar- Uygulamalar**, Ankara: Detay Yayıncılık.
- KOZAK**, Nazmi ve Meryem Akoğlan Kozak ve Metin Kozak (2015). **Genel Turizm: İlkeler-Kavramlar**, Ankara: Detay Yayıncılık.
- KUTLU**, Erol (2004). **İktisadi Kalkınma ve Büyüme**, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- KÜÇÜKDAĞ**, Yusuf (2005). **Konya Mevlana Dergâhı ve Türbe Hamamı'na Dair İki Mevlevî Vakfiyesi**, Türk Tasavvuf Araştırmaları, Konya: Çizgi Kitabevi, s.73-116.
- KÜÇÜK**, Murat 2001, "Mevlânâ Sille'ye Uğradı", Popüler Tarih (Eylül 2001), s.82-85.
- KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI** (2007). Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Eylem Planı 2007–2013, <https://www.ktb.gov.tr/TR-96696/turkiye-turizm-stratejisi.html> (E.T.26.12.2020).
- LAGMOJ**, Masoumeh Amiry ve diğerleri (2013). "Defining the Ecotourism Carrying Capacity of Langeroud City (case study: Khorma Forest)", **Greener Journal of Social Sciences**, 3(9), 447-457.
- LİU**, Juanita C. ve Pauline J. Sheldon ve Turgut Var (1987). "Resident perception of The Environmental Impacts of Tourism", **Annals of Tourism Research** 14,17–37
- LEE**, Tsung Hung ve Pei Hsieh (2016). "Indicators of Sustainable Tourism: A Case Study from a Taiwan's Wetland", **Ecological Indicators**, 67, 779-787.

- MANKİN, N. Gregory** (2012). **Principles of Economics**. Sixth Edition, Mason, OH: South-Western Cengage Learning.
- MANNİNG, Robert** (1999). “Crowding And Carrying Capacity in Outdoor Recreation: from Normative Standards to Standards of Quality. Leisure Studies: Prospects for The Twenty-First Century”, State College, PA: **Venture Publishing**, 323, 34.
- MANNİNG, Robert ve Steven R. Lawson** (2002). “Carrying capacity as ‘Informed Judgment’ The Values of Science and The Science of Values”, **Environmental Management**, 30, 157-168
- MAVİŞ, Fermani ve Halit Suavi Ahıpaşaoğlu ve Nazmi Kozak** (2002). **Genel Turizm Bilgisi**, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayın No 1360.
- MCCOOL, Stephen F. ve David W. Lime** (2001). “Tourism Carrying Capacity: Tempting Fantasy or Useful Reality”? **Journal of Sustainable Tourism**, 9 (5), 372–388.
- MERCAN, Şefik Okan** (2010). “Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Bölgesel Planlama ve Turistik Ürün Oluşumu, Altınoluk Örneği Üzerine Bir Araştırma”, **Doktora Tezi**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Turizm İşletmeciliği Programı, İzmir.
- MİMİROĞLU, İlker Mete** (2012). “Sille Kültür Vadisi, Türk İslam Mimarisinde Sille Çarşısı Hamamı”, **Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, 6, 309-319.
- MOLDAN, Bedrich ve Svatava Janousková ve Thomas Hak** (2012). “How To Understand And Measure Environmental Sustainability: Indicators And Targets”, **Ecological Indicators**, Vol:17, 4-13.
- MORELLİ, John** (2011). “Environmental Sustainability: A Definition for Environmental Professionals”, **Journal of Environmental Sustainability**, Vol: 1(1), Article 2, 1-10.
- MURPHY, Peter ve Mark P. Pritchard ve Brock Smith** (1999). “The Destination Product And Its Impact On Traveler Perceptions”, **Tourism Management**, Vol: 2, p:3-5, Elsevier Science, Great Britain.
- MUĞLA VALİLİĞİ**, (2010). “Muğla Bölgesi Turizm Sektörünün Uluslararası Rekabetçilik Analizi”, Muğla.
- NEWTON, Julianne Lutz ve Eric T. Freyfogle** (2005). **Sustainability: a Dissent**. Conservation Biology, 19(1), 23-32, http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1523-1739.2005.538_1.x/full Erişim Tarihi: (25.10.2020).
- NİCHOLAS, Lorraine and Brijesh Thapa** (2010). “Visitor perspectives on sustainable tourism development in the Pitons Management Area World Heritage Site”, **St.**

Lucia Environment, Development and Sustainability, Volume 12, Issue 5, pp 839-857.

- OLALI**, Hasan ve Alp Timur (1988). **Turizm Ekonomisi**, İzmir: Ofis Ticaret Matbaacılık.
- OLALI**, Hasan (1990). **Turizm Politikası ve Planlaması**, İstanbul: İşletme Fakültesi Yayınları.
- ORAL**, S. ve Uğur Şenbük (1996). “Turistik Yörelere Sürdürülebilir Turizm Açısından Yapısal Değerlendirilmesi”, Dünya Şehircilik Günü Kolokyumu Kasım 1995, Alanya. Mimar Sinan Üniversitesi Matbaası: İstanbul, ss:197-205.
- ORMİSTON**, David and Alphonse Gilbert and Robert E. Manning (1998). “Indicators and standards of quality for ski resort management”, **Journal of Travel Research**, 36(3), 35-41.
- ÖZDEMİR**, Gökçe (2007). “Destinasyon Yönetimi ve Pazarlama Temelleri: İzmir İçin Bir Destinasyon Model Önerisi”, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, **Basılmamış Doktora Tezi**, İzmir.
- ÖZDEMİR**, Gökçe (2008). **Destinasyon Pazarlaması**, S.3, 83, 125, 142, Ankara: Detay Yayıncılık.
- ÖZTÜRK**, Lütfi (2007). **Sürdürülebilir Kalkınma**, Ankara: İmaj Yayıncılık.
- ÖZTAŞ**, Kadir (2002). **Turizm Ekonomisi Genel Turizm Bilgileri**, Ankara: Nobel Yayınları.
- ÖZÖNDER**, Hasan 1998, Sille (Tarih-Kültür-Sanat), Konya. s.386.
- ÖZÖNDER**, Hasan (1998) “Tarihin Sillesinden Kurtulmaya Çalışan Sille”, Konya Postası (18 Haziran).
New York, page. 269.
- ÖZYURT**, Mehmet ve Gülşen Dişli (2021). Tarihi Sille Kenti UNESCO Dünya Miras Adaylığı Önerisi. **Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Cilt 25, Sayı 1, s.169 – 192.
- PAGE**, Stephen J. (1995). **Urban Tourism, (Routledge Topics in Tourism)**, London And
- PARAMATİ**, Sudharshan Reddy ve Muhammad Shahbaz ve Md. Samsul Alam (2017). “Does Tourism Degrade Environmental Quality? A Comparative Study Of Eastern And Western European Union”, Transportation Research Part D,**Transport and Environment**, 50, 1-13.
- PAULLY**, Fr. August and Georg Wissowa ve Wilhelm Kroll (1927). **Realeneyelopadie Der Classschen Altertumswissenschaft**, Band III Al. Stuttgart: s.34.

- PAPAGEORGIOU**, Konstantinos. and Brotherton, Ian (1999). “A management planning framework based on ecological, perceptual and economic carrying capacity: the case study of Vikos-Aoos National Park”, *Journal of Environmental management*, No: 56, ss. 271-284.
- PİZAM**, Abraham (1978) “Tourism’s impacts: the social costs to the destination community as perceived by its residents”, *Journal of Travel Research* 16(4), 8-12.
- POJMAN**, Louise P. (2000). **Global Environmental Ethics**, ss.13-16, California, Mayfield Recreation and Park Association 77–81 General Technical Report No. INT-GTR-323.
- RIZAOĞLU**, Bahattin (2004). **Turizm Pazarlaması**, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş Dördüncü Baskı, Ankara: Detay Yayıncılık.
- SALOMONE**, M. (2014). **Sustainability**, In: Alex C. Michalos (Ed.), *Encyclopedia of Quality of Life and WellBeing Research*, New York, London: Springer Dordrecht Heidelberg, 1924–1925.
- SARIÇAY**, Nesrin Yardımcı (2006). *Türkiye Turizm Stratejisi 2023 – Taslak Raporu Genel Değerlendirmesi*. İzmir: İzmir Ticaret Odası
- SARIKÖSE**, Barış, (2009). **Sille Bin Yıllık Birliktelik Tarihçesi ve Sosyo-Ekonomik Yapısı**, Konya: Çizgi Kitabevi.
- SARIKÖSE**, Barış, (2014). “Osmanlı Döneminde Sille” **1. Ulusal Sille Sempozyumu**, s.785.
- SARKIM**, Mustafa (2007). “Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Turistik Ürün Çeşitlendirme Politikaları ve Antalya Örneği”, **Doktora Tezi**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı, İzmir.
- SARKIM**, Mustafa (2014). “Turistik Ürün Çeşitlendirmesinde Sürdürülebilirlik” *Turistik Ürün Politikası Der.* Timur, A., Ankara: Detay Yayıncılık.
- SAVERİADES**, Alexis (2000). “Establishing the Social Tourism Carrying Capacity for the Tourist Resorts of the East Coast of the Republic of Cyprus”, **Tourism Management**, 21, ss. 147-156.
- SAYAN**, Selçuk ve Veli Ortaçşme (2006). *Recreational Carrying Capacity Assessment in a Turkish National Park*, **Exploring the Nature of Management**, 211-216.
- SAYAN**, Selçuk ve Meryem Atik (2011). “Recreation Carrying Capacity Estimates for Protected Areas: A Study of Termessos National Park”, **Ekoloji** 20(78), 66-74.

- SAYAN**, Selçuk ve diğerleri, (2013). “Cultural Influence on Crowding Norms in Outdoor Recreation: A Comparative Analysis of Visitors to National Parks in Turkey and United States”, **Environmental Management**, 52,493-502.
- SELÇUK**, Biricik, (1998-1999). “Sille Çayı Havzası” **Marmara Coğrafya Dergisi** 2:33-50.
- SHAFAEİ**, Fatemeh ve Badaruddin Mohamed (2015). “A Stage-Based Model Development Study on Tourism Social Impact Assessment, School of Housing, Building and Planning, Universiti Sains Malaysia”, **International Journal of Scientific and Research Publications**, Cilt.5, S.3, ss.1-26.
- SHELBY**, Bo ve Thomas A. Heberlein (1984). “A Conceptual Framework for Carrying Capacity Determination”, **Leisure Sciences**. 6: 433- 451.
- SOYKAN**, Füsün (2004). **Kırsal Alanların Turizm Potansiyelinin Saptanması ve Şirince Köyü’ne (İzmir) Uygulanması**, İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- SOYLU**, Yasin ve Ferah Öztürk (2016). “Turistik Destinasyonlarda Taşıma Kapasitesi: Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı Örneği”, **Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Cilt 19, Sayı 36, 2016, 565- 581.
- STANKEY**, George H. and Stephen F. Mccool (1984). “Carrying Capacity in Recreational Settings: Evolution, Appraisal, and Application”, **Leisure Sciences**, 6(4), 453-473
- SWARBROOKE**, John (1999). “Sustainable Tourism Management” England: **Cabi Publishing**.
- SWARBROOKE**, John (2000). “Sustainable Tourism Management”, Newyork: **Cabi Publishing**.
- ŞAHİN**, Yusuf (2004). “Etik ama Otoriter Bir Kavram: Kültürel Taşıma Kapasitesi”, **Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 59(4), 194- 226.
- ŞEN**, Hüseyin ve Ayşe Kaya ve Barış Alpaslan (2018). “Sürdürülebilirlik Üzerine Tarihsel ve Güncel Bir Perspektif”, **Ekonomik Yaklaşım Derneği**, 29(107): 1-47.
- TAPUR**, Tahsin, (2009). “Sille’nin Coğrafi Özellikleri”, 1. Ulusal Sille Sempozyumu, Konya 179-196.
- T.C. Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü** (2015). **Sille**, Konya: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları, Yayın No: 258
- T.C. ORMAN ve SU İŞLERİ BAKANLIĞI**, (2018). Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü <http://www.cem.gov.tr/erozyon/AnaSayfa/resimliHaber/> Erişim Tarihi (12-07-2018)

- TEJADA**, Macerana ve Gonzalo Malvarez ve Javier F. Navas (2009). “Indicators for the Assessment of Physical Carrying Capacity in Coastal Tourist Destination”, **Journal of Coastal Research**, Special Issue 56, ss. 1159- 1163.
- TEXAS AGRICULTURAL EXTENTION SERVICE** (1997). Developing Tourism in Your Community, Texas Departure Of Commerce Texas A&M University, United State of America, 5-13, 18, 33-38.
- TOKMAK**, Cüneyt, (2008). “Sürdürülebilir Turizm Açısından Taşıma Kapasitesi: Topkapı Sarayı Örneği”, **Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi**, Ankara.
- TURSAB**, (2020). **Dünden Bugüne Seyahat Acenteleri, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu, Tarihçemiz**, <http://www.turing.org.tr/tr/tarihcemiz.asp> Erişim Tarihi (22.10.2020)
- TÜRKAY**, Oğuz, (2014), **Destinasyon Yönetimi**, Ankara: S.210, 21, Detay Yayıncılık.
- TÜSİAD**, (2012) **Sürdürülebilir Turizm**, Yayın No: TUSİAD-T/2012-09/531, Eylül 2012, Sürdürülebilir Turizm (tusiad.org) Erişim Tarihi (26.05.2019)
- TUNA**, Muammer (2015). **Turizm Sosyolojisi**, 5. Baskı, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- ULUSOY**, Ahmet (1951). **Sille**, Konya: Yeni Kitap Basımevi.
- UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME** (2012). http://www.tr.undp.org/content/turkey/tr/home/library/post-development-agenda/the_future_we_want_june_2012/http://www.tr.undp.org/content/turkey/tr/home/library/post-2015-development-agenda/the_future_we_want_june_, Erişim Tarihi (8 Nisan 2018).
- UNWTO**, (2018). **Sustainable Development of Tourism**, <http://sdt.unwto.org/content/about-us-5>, (22 Mayıs 2018).
- UYSAL**, Muzaffer ve Şeyhmus Baloğlu (1994). “Destinasyonun Yaşam Süresi ile Taşıma Kapasitesi Arasındaki İlişki”, **Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi**, 1 Ocak 1994, 36-42.
- ÜLKER**, Elif (2010). “Destinasyon Pazarlamasında Destinasyon Seçimi Karar Verme Süreci Üzerine Bir Çalışma: Bozcaada Örneği”, **Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi**.
- ÜNLÜÖNEN**, Kurban ve Cüneyt Tokmak (2009). “Topkapı Sarayı’nda Çalışanlar ve Ziyaretçilerin Sosyal Taşıma Kapasitesine Yönelik Değerlendirmeleri”, **İşletme Araştırmaları Dergisi**, 1/1, ss. 17-30.

- VEAL**, Anthony James (2006). **Research Methods for Leisure and Tourism: A Practical Guide**, Harlow: 3rd ed Prentice Hall, page, 421.
- VEHKAMAKI**, Seppo (2005). “The Concept of Sustainability in Modern Times. In: Sustainable Use of Renewable Natural Resources—from Principles to Practice”, Edition: Department of Forest Ecology, University of Helsinki, Publication 34, 37–58.
- VON CARLOWITZ**, Hannß Carl (1732). “Sylvicultura Oeconomica: Hauswirthliche Nachricht und Naturmäßige Anweisung zur Wilden Baum-Zucht”, Leipzig: Johann Friedrich Brauns sel. https://ia802603.us.archive.org/35/items/bub_gb_bHJDAAAACAAJ/bub_gb_bHJDAAAACAAJ.pdf, Erişim Tarihi (07.07.2018).
- VURAL**, Z. Beril Akıncı ve Tuğba İbiş (2017). “Destinasyon Markalaşmasında Termal Turizmin Rolü”, **Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi**, 10(50), 634-640.
- WAHAB**, Salah ve Jonh J. Pigram (1997). “Tourism and Sustainability. Tourism, Development And Growththe Challenge of Sustainability”, Routledge: London and New York.
- WATSON**, Llewellyn and Joseph P. Kopachevsky (1996). “Tourist Carrying Capacity: A Critical Look at the Discursive Dimension”, **Progress in Tourism and Hospitality Research**, June 1996, Volume2, Issue2, Pages 169-179.
- WHITTAKER**, Doug, Bo Shelby, Robert Manning, David Cole, Glenn Haas (2010). “Capacity Reconsidered: Finding Consensus and Clarifying Differences”, National Association of Recreation Resource Planners, Marienville, Pennsylvania, page 18.
- WIERSUM**, K. Freerk (1995). “200 Years of Sustainability in Forestry: Lessons from History” **Environmental Management**, 19(3), 321–329.
- WILLIAMS**, Peter W. and Alison Gill (1994). Tourism Carrying Capacity Management Issues in Global Tourism: The Next Decade, William F. Theobald (Ed.), (174-187), Jordan Hill, Oxford: Butterworth – Heinemann Ltd.
- WILLIAMS**, Ted A. (1979) “Impact of Domestic Tourism on Host Population: The Evolution of A Model”, **Tourism Recreation Research** 4:15-21.
- WORLD TOURISM ORGANIZATION** (1998), Guide For Local Authorities On Developing Sustainable Tourism, page 194.
- WORLD TOURISM ORGANIZATION** (1999). Global Code Of Ethics for Tourism. Proceedings of Thirteenth session of General Assembly: Santiago, Chile.

WORLD TOURISM ORGANIZATION (2002). International Year of Eco tourism 2002, www.world-tourism.org/sustainable/IYE-Main-Menu.html, Erişim Tarihi (23.5.2019).

WTO/UNESCP (2003). “National Seminar on Sustainable Tourism Resource Management” WTO, Spain s.115.

WORLDOMETER, (2019). Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal İşler Bakanlığı, Nüfus Bölümü Tarafından Verilerin Detaylandırılması. Dünya Nüfus Beklentileri, 2019 Revizyonu, Orta Doğurganlık Varyantı.

YANARDAĞ, Muzaffer Özgür ve Mehmet Avcı (2012). “Turizm Sektöründe İstihdam Sorunları: Marmaris, Fethiye, Bodrum İlçeleri Üzerine Ampirik Bir İnceleme”, **Ege Stratejik Araştırmalar Dergisi**, 3(2), s. 39 – 62.

YARCAN, Şükran (1996). **Türkiye’de Turizm ve Uluslararasılaşma**, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayını.

YAVUZ, Betül (2010). “Tarihi ve Doğal Çevrelerde Koruma-Turizm İlişkisi Eyüp Örneği”, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, **Yüksek Lisans Tezi**, İstanbul, 54-55.

YILMAZ, İbrahim (2017). **İl İl Türkiye’de Turizmin Çevresel, Ekonomik ve Sosyo-Kültürel Etkileri (İçerik Analizine Dayalı Bibliyometrik Bir Yaklaşım)**, Ankara: Detay Yayıncılık.

YOLLES, Maurice and Gerhard Fink (2014). “Sustainability of Sustainability”, *Business Systems Review*, 3(2), 1–32.

YÜRİK, Esin Özkan (2003). **Turizmin Geleceği: Eko Turizm.** Turizmin Geleceği Ekoturizm.doc (live.com), Erişim Tarihi (24.12.2020).

ZACARIAS, Daniel A. ve Alan T. Williams ve Alice Newton (2011). “Recreation Carrying Capacity Estimations To Support Beach Management At Praia de Faro”, Portugal. **Applied Geography** 31, ss. 1075-1081.

İNTERNET

<http://www.britannica.com/topic/Brundtland-Report> Erişim Tarihi (25.05.2019).

<http://www.ekoturist.com/ekoturizm-makaleler-bilgi/12-ekoturizm> Erişim Tarihi (25.05.2019).

<http://www.konya.bel.tr/sayfadetay.php?sayfaID=176>, Erişim tarihi (16.10.2021).

<http://www.konyakultur.gov.tr>, Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Erişim tarihi (12.06.2021).

<http://www.kultur.gov.tr> Erişim Tarihi (18.02.2020).

- <http://www.ktb.gov.tr> Erişim Tarihi (05.05.2019).
- <https://www.sozluk.gov.tr/> TDK Erişim Tarihi (20.10.2020).
- <http://www.selcuklusille.com/> Erişim Tarihi (12.10.2021).
- <http://www.osmed.com.tr/turizm-nedir/> Erişim Tarihi (18.02.2021).
- <http://www.8414.pdf> (resmigazete.gov.tr) Erişim Tarihi (20.10.2019).
- <http://www.tdk.gov.tr> Erişim Tarihi: (26.12.2020)
- <http://www.turing.org.tr/tr/tarihcemiz.asp> Erişim Tarihi (18.12.2021).
- <http://www.tursab.org.tr> Erişim Tarihi (20.12.2019).
- <http://www.tursab.org.tr/ziyaretci-sayilari/ziyaretci-sayilari-1990-2022>
Erişim Tarihi (04.12.2021)
- <https://www.e-unwto.org/doi/book/10.18111/9789284415496> Erişim Tarihi: (26.12.2020)
- <https://www.unwto.org/> Erişim Tarihi (03.04.2021).
- [http://www.unepfi.org/United Nations Environment – Finance Initiative – Partnership between United Nations Environment and the global financial sector to promote sustainable finance](http://www.unepfi.org/United+Nations+Environment+-+Finance+Initiative+-+Partnership+between+United+Nations+Environment+and+the+global+financial+sector+to+promote+sustainable+finance) Erişim Tarihi (05.06.2018).
- [http://www.United Nations Conference on Environment and Development, Rio de Janeiro, Brazil, 3-14 June 1992 | United Nations](http://www.United+Nations+Conference+on+Environment+and+Development,+Rio+de+Janeiro,+Brazil,+3-14+June+1992) Erişim Tarihi (12.08.2021).
- <http://www.wikizero.biz/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvU8O8cmTDvHLDvGxlymlsaXJsaWs> Erişim Tarihi (25.05.2019)
- <https://www.worldometers.info/world-population/> Erişim Tarihi (28.05.2021).
- <http://www.accessibletourism.org> UNWTO Global Code of Ethics for Tourism (1999) | ENAT Erişim Tarihi (12.05.2020).

EKLER

ANKET FORMU (Ziyaretçi)

Bu anket formu Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalında yürütmekte olduğumuz “**Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Tarihi Sille Köyü’nün Sosyal ve Psikolojik Taşıma Kapasitesinin Analizi**” isimli tez çalışmasında kullanılmak üzere hazırlanmıştır. Sağlayacağınız katkılar için teşekkür ederiz.

İdris Dinç

Doç. Dr. Yasin Bilim

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı

Turizm Fakültesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yüksek Lisans

1.Cinsiyetiniz:

Erkek Kadın

2. Yaşınız:

15-20 21-25 26-30 31-35
 36-40 41-45 46-50 51-55
 56-60 61-65 66-70 Diğer

3. Eğitim Düzeyiniz:

Hiç okula gitmedim
 İlköğretim
 Lise
 Ön lisans / Lisans
 Lisansüstü

4. Mesleğiniz:

İşçi Öğrenci
 Memur Serbest Meslek
 Esnaf/Sanatkar Emekli
 İşsiz Ev hanım
 Diğer

5- Aylık Geliriniz:

- Yok
 1500 TL ve alt
 1501-3000 TL
 3001-4500 TL
 4501-6000 T
 6001-7500 TL
 7501 TL ve üstü

6. Bugüne kadar kaç defa Tarihi Sille Köyünü ziyaret ettiniz:

- İlk kez iki kez
 Üç kez Üçten fazla

7. Tarihi Sille Köyünü ziyaret için seçmenizdeki nedenler:

- Tarihi Sille Yerleşkesini görmek
 Gezi programında yer alması)
 Alışveriş
 Yeme-İçme (yerel mutfak kültürü)
 Boş vakit değerlendirme
 Kültür (müzeler, evler, yaşam)
 Diğer(belirtiniz)

8. Tarihi Sille Köyü ile ilgili olarak hangi kaynaklardan bilgi sahibi olduğunuz:

- Görsel medya(radyo, tv, internet)
 Sosyal medya
 Yazılı medya (gazete, dergi, vb.)
 Arkadaş tavsiyesi
 Seyahat Acentası (paket tur)
 Diğer

9. Tarihi Sille Köyü yerel halkı ile iletişim durumunuz:

- Kesinlikle kuramadım
 Kuramadım
 Orta derecede kurabildim
 Kurabildim
 Kesinlikle kurabildim

<p>Aşağıda yer alan sorularda Tarihi Sille Köyü hakkındaki düşünceleriniz sorulmuştur. Memnun olduğunuz ifadeye (x) işaret bırakarak bize yardım edebilirsiniz.</p> <p>Tarihi Sille Köyü Halkı:</p>	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta Düzeyde Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.Sille Köyü halkı yardımseverlik göstermiştir.					
2.Sille Köyü halkı hoşgörülüdür.					
3. Sille Köyü misafirperverdir.					
4. Sille Köyü halkı kurallara uyulmasını beklemiştir.					
5. Sille Köyü halkı gelen ziyaretçileri memnuniyetle karşılamıştır.					
6. Sille Köyü halkı olumsuz durumları büyütmeden çözüme kavuşturmuştur.					
7. Sille Köyü halkı kültürünü yaymada başarılıdır.					
8. Sille Köyü halkı ihtiyaçlarımızı karşılamıştır.					
9. Sille Köyünü ziyarete gelmek isterim.					
10. Turizm faaliyetleri yerel halkı memnun etmiştir.					
11.Sille Köyü'nde turizm faaliyetleri çeşitlenmeli ve geliştirilmelidir.					
12. Turizmi halkın dünya görüşlerini değiştirmektedir.					
13. Sille Köyü'nde var olan turizm faaliyetleri yöre insan davranışlarına etki etmiştir.					

14. Sille Köyü'ndeki ziyaretçi yoğunluğundan memnunum.					
15. Sille Köyü'nde var olan turizm faaliyetlerini çevre tavsiye ederim.					
16. Sille Köyünde ziyaretçilere sunulan hizmetler yeterli düzeydedir.					
17. Sille köyünde ziyaretçiler için hizmet edecek olan insan kaynağı yeterli düzeydedir.					
18. Sille köyünde ziyaretçiler için sağlanan güvenlik hizmetleri yeterli düzeydedir.					